

BESTEMMINGSPLAN VEENENDAAL-OOST

Behoort bij besluit van de
gemeenteraad van Veenendaal
d.d. 14 december 2006,
nr. 200.127423

Behoort bij besluit van
gedeputeerde staten van Utrecht
d.d. 26 juni 2007
nr. 2007REG001423i

sector RGO

Behoort bij besluit van de
gemeenteraad van Veenendaal
d.d. 14 december 2006,
nr. 200.127423

Behoort bij besluit van
gedeputeerde staten van Utrecht
d.d. 26 juni 2007
nr. 2007REG001423i

sector RGO

datum: oktober 2006
schaal: 1:3000
formaat: 84x84 cm
kenmerk: 1944F_bp.dgn
referte: Marcel v.d. Bosch

projectnummer: 1944F

tekeningnummer: 2891

onderdeel

Plankaart

werk

**Bestemmingsplan
Veenendaal-oost**

opdrachtgever

Gemeente Veenendaal

SVP

architectuur en stedenbouw

Postbus 465 telefoon: 033 470 11 88
3800 AL Amersfoort fax: 033 470 06 11

Toelichting

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	1
2.	Huidige situatie	3
2.1.	Ligging en begrenzing plangebied	3
2.2.	Huidige situatie van het plangebied	4
2.2.1.	Cultuurhistorische opbouw	4
2.2.2.	Ecologie	5
2.2.3.	Verkeer en vervoer	6
2.2.4.	Waterhuishouding	7
2.2.5.	Stankcirkels agrarische bedrijven	7
2.3.	Vigerende planologische regelingen	10
2.4.	Eigendomssituatie	10
3.	Bestuurlijke en juridische kaders	12
3.1.	Algemeen	12
3.2.	Internationaal niveau	12
3.3.	Nationaal niveau	14
3.3.1.	Vijfde Nota over de Ruimtelijke Ordening (Nota Ruimte)	14
3.3.2.	Nota mensen, wensen, wonen	15
3.3.3.	Nationaal Milieubeleidsplan (NMP4)	16
3.3.4.	Nota mobiliteit	16
3.3.5.	Luchtkwaliteit	16
3.3.6.	Natuurbeleid	17
3.3.7.	Vierde Nota Waterhuishouding	17
3.3.8.	Flora- en Faunawet	18
3.3.9.	Nota Belvédère	18
3.4.	(Inter)provinciaal niveau	18
3.4.1.	Interprovinciale Structuurvisie Ede-Veenendaal (ISEV)	18
3.4.2.	MER-ISEV	18
3.4.3.	Streekplan provincie Utrecht 2005-2015	19
3.4.4.	Cultuurnota 1999-2002	21
3.4.5.	Nota 'Niet van Gisteren'	21
3.4.6.	Andere strategische plannen van de provincie Utrecht	21
3.4.7.	Nieuw Wonen	22
3.5.	(Inter)gemeentelijk niveau	24
3.5.1.	Structuurvisie WERV	24
3.5.2.	Structuurplan Duurzaam Veenendaal-oost	25
3.5.3.	Masterplan Veenendaal-oost	27
3.5.4.	Natuurontwikkelingszone; De Groene Grens	28

4.	Nader onderzoek	32
4.1.	MER/SMB Woningbouwlocatie Veenendaal-oost	32
4.1.1.	Aanleiding MER/SMB	32
4.1.2.	Beschrijving MER/SMB	32
4.2.	Onderzoek milieuaspecten	37
4.2.1.	Cultuurhistorie	37
4.2.2.	Ecologie	41
4.2.3.	Verkeer en vervoer	44
4.2.4.	Geluid	47
4.2.5.	Lucht	50
4.2.6.	Externe veiligheid	51
5.	Watertoets	55
5.1.	Algemeen	55
5.2.	De waterbeheerder van het gebied Veenendaal-oost	55
5.3.	Beleidskaders waterbeheerders	55
5.4.	Relatie met andere plannen en ontwikkelingen	56
5.5.	De huidige situatie	57
5.6.	De toekomstige situatie	58
5.7.	Overleg waterbeheerders	62
5.8.	Advies en afweging	63
5.9.	Doorwerking in dit bestemmingsplan	63
6.	Toekomstige situatie	65
6.1.	Ruimtelijk concept voor Veenendaal-oost	65
6.1.1.	Stedenbouwkundige inpassing	65
6.1.2.	Deelgebieden	67
6.1.3.	Verkeer en vervoer	68
6.1.4.	Openbaar vervoer	71
6.1.5.	Water en groenstructuren	72
6.1.6.	Programma	73
6.2.	Een levensloopbestendige wijk	73
7.	Economische uitvoerbaarheid	75
8.	Juridische vormgeving	77
8.1.	Algemeen	77
8.2.	Voorschriften	77
8.3.	Plankaart	81
9.	Inspraakprocedure	82
10.	Vooroverleg ex artikel 10 Besluit op de ruimtelijke ordening	83

1. Inleiding

Nadat de colleges van Gedeputeerde Staten van de provincies Utrecht en Gelderland in 1990 het initiatief hadden genomen tot het uitzetten van de lijnen voor de toekomstige stedelijke ontwikkeling van de grensregio Ede-Veenendaal, zijn diverse onderzoeksrapporten vervaardigd en zijn belangrijke beslissingen genomen.

Veenendaal-oost is de toekomstige uitbreidingslocatie voor de grensregio. De locatie heeft een capaciteit van 3.000 - 3.500 woningen.

Het voorliggende bestemmingsplan biedt het planologisch juridisch kader voor de ontwikkeling van de woonwijk Veenendaal-oost. Omdat het plan is vervaardigd als een zogenaamd globaal bestemmingsplan met uitwerkingsverplichting ex artikel 11 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening, wordt tegelijkertijd een ontwikkelingskader voor de woonwijk en een beheerkader voor de gebruiksfase verkregen.

Aan de procedure voor het opstellen van dit bestemmingsplan is een m.e.r.-procedure gekoppeld. Dit is nodig omdat het Besluit milieueffectrapportage dat voor woningbouw van 2000 of meer woningen in niet-verstedelijkt gebied de procedure voor de m.e.r. moet worden doorlopen.

2. Huidige situatie

2.1. Ligging en begrenzing plangebied

Globaal gesproken is het plangebied van het bestemmingsplan Veenendaal-oost aan de oostzijde van Veenendaal gesitueerd, tussen de Bisschop Davidsgrift (Valleikanaal) en de rijksweg A12. De begrenzing van het gebied wordt aan de westzijde gevormd door de (toekomstige) Rondweg-oost, aan de noord- en oostzijde door respectievelijk de Buurtlaan-oost en de Dragonderweg, en aan de zuidzijde door een denkbeeldige lijn die op wisselende afstand het Gelders Benedeneind volgt. Onderstaande figuur toont het plangebied Veenendaal-oost.

Afbeelding 1: Plangebied.

2.2. Huidige situatie van het plangebied

2.2.1. Cultuurhistorische opbouw

Het plangebied ligt in een gebied met stuwwallen die in de voorlaatste IJstijd (het Saalien) door landijs zijn gevormd. Het betreft de Utrechtse Heuvelrug, de Ede-Wageningen stuwwal en de stuwwal Veenendaal-Emminkhuizerberg. De Utrechtse Heuvelrug en de Ede-Wageningen stuwwal omsluiten samen de Gelderse Vallei, waarin het plangebied ligt. Door latere turfwinning is een veenlandschap ontstaan, waarvan de kavelrichting oost-west gericht is.

Het Valleikanaal is ten zuiden van het plangebied gesitueerd maar heeft een rol gespeeld bij de ontstaansgeschiedenis van het plangebied. Dit kanaal volgt de loop van de voormalige Grift of Bisschop Davidsgrift. Deze in oorsprong uit de 15e eeuw daterende Grift liep vanaf het huidige Zwaaipein in zuidoostelijke richting, naar de Rijn. In de jaren zestig van de 19e eeuw werd, in samenhang met de aanleg van het Omleidingskanaal, dit gedeelte van de Grift verbreed tot een breedte van circa 8 meter. Hierdoor werd een eventuele inundatie in dit deel van de Grebbelinie beter mogelijk. In de 20e eeuw werden Grift en Omleidingskanaal opgenomen in het Valleikanaal, dat tussen 1937 en 1942 werd gegraven naar het IJsselmeer ter verbetering van de afwateringssituatie in de Gelderse Vallei.

In het plangebied zijn twee wegen op historische dwarskaden aangelegd: de Buursteeg (de huidige Buurtlaan-oost) en de Meentdijk. Bovendien bevond zich langs de noordzijde van het Valleikanaal een pad, dat het Gelders Benedeneind werd genoemd. De Dragonderweg en Spitsbergenweg dateren van recentere datum (20e eeuw).

Langs de zuidelijke grens van het plangebied, is langs het huidige Valleikanaal lineaire bebouwing aanwezig. Deze bebouwing dateert, op één enkele uitzondering na, van ná 1945. Voorts bevindt zich in het plangebied voornamelijk agrarische bebouwing langs de Dragonderweg en de Buurtlaan-oost.

Het grootste deel van het plangebied bestaat uit een open gebied met een strokenverkaveling. In het plangebied is zowel een top laag van zand als weinig materiaal aanwezig. Het plangebied heeft een open karakter en wordt agrarisch intensief gebruikt (grasland). Het verkavelingspatroon is ontstaan door de eigendomsverhoudingen zoals die waren voor de vervening. Het plangebied behoorde toen tot Gelders Veenendaal, waar de kavels op de Ede-Wageningen stuwwal waren gericht. Tijdens de vervening ontstond door de aanleg van de wijken een fijnmazige strokenverkaveling die ook na afloop van de turfwinning, toen de grond een agrarische bestemming kreeg, in hoofdlijnen is gehandhaafd.

Het plangebied als geheel heeft vanaf het midden van de 18e eeuw tot in de Tweede Wereldoorlog een functie gehad als inundatiegebied van de Grebbelinie. Het behoorde tot de meest zuidelijke inundatiekom van deze linie. Kenmerkend voor inundatiegebieden zijn landschappelijke openheid, een relatief lage ligging en een vlak karakter. Deze eigenschappen zijn in het plangebied nog goed herkenbaar. Het inundatiegebied strekte zich buiten het plangebied uit in oostelijke richting tot aan de Kade.

2.2.2. Ecologie

In de omgeving van het plangebied komen hoge natuurwaarden voor. Het plangebied ligt in de Gelderse Vallei, waar vochtige en natte, veelal onder invloed van kwel staande blauwgraslanden, bosjes en moeras aanwezig zijn. Deze gebieden hebben een hoge natuurwaarde. De gebieden 'De Hel' en 'De Blauwe Hel' (ook wel 'De Hellen' genoemd), op circa 200 meter ten zuiden van het plangebied Veenendaal-oost, zijn hier voorbeelden van. Deze gebieden zijn waardevolle en kwetsbare natuurgebieden, die afhankelijk zijn van hoge grondwaterstanden en kwel. 'De Hellen' zijn met name in floristisch opzicht zeer waardevol. Er zijn trilveen-vegetaties en Blauwgrasland aanwezig. 'De Hellen' maken deel uit van de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur, en zijn daarnaast aangewezen als Beschermd en Staatsnatuurmonument.

Binnen het plangebied zelf is zowel een toplaag van zand als venig materiaal aanwezig. Het plangebied heeft een open karakter en wordt agrarisch intensief gebruikt (grasland). Een klein deel is uit productie genomen en verruigd. Daarom worden er geen zeer bijzondere ecologische waarden verwacht. De perceelsgrenzen en sloten zijn gelegen van west naar oost. In het zuidelijk deel van het plangebied is het natter, aangezien het maaiveld daar lager is. In het plangebied bevinden zich enkele poelen die van belang zijn voor (algemeen voorkomende) amfibieënsoorten. De ecologische waarde van het plangebied komt tot uitdrukking in de aanwezigheid van beschermde planten- en diersoorten (door de Flora- en faunawet en/of Habitatrictlijn beschermd) of bijzondere planten- en diersoorten (op de Rode lijst geplaatst). De mogelijke aanwezigheid van beschermde of bijzondere dier- en/of plantensoorten is bepaald aan de hand van literatuuronderzoek, algemene kennis over het voorkomen van flora en fauna, aangevuld met enkele verkennende veldbezoeken (geen vlakdekkende inventarisaties). De veldbezoeken zijn erop gericht om te controleren in hoeverre de soorten, waarvan op voorhand wordt aangenomen dat deze aanwezig zijn, daadwerkelijk in het plangebied voorkomen of in hoeverre het plangebied voldoet aan de eisen die deze soorten aan hun leefomgeving stellen (met andere woorden: is het plangebied geschikt als leefgebied voor deze soorten). Daarnaast is op basis van literatuurstudie en kaartmateriaal de begrenzing van de verschillende gebieden met een beschermde status bepaald (rapport Tauw, "Gevolgen natuurbeschermingswetgeving Veenendaal-oost", R003-4289572APB-mfv-VO2-NL, 20 december 2004). Enkele bijzondere en beschermde planten- en diersoorten kunnen op basis van literatuuronderzoek worden verwacht in het plangebied. Het betreft o.a. Gewone dotterbloem, Kleine modderkruiper, Bittervoorn (strikt beschermd), enkele algemeen voorkomende vleermuissoorten (Laatvlieger, Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis: allen strikt beschermd), diverse algemene zoogdiersoorten (Vos, Hermelijn, Wezel, Bunzing, Aardmuis, Bosmuis, Veldmuis, Gewone bosspitsmuis, Tweekleurige bosspitsmuis, Dwergspitsmuis, Huisspitsmuis, Egel, Haas, Konijn en Mol) en diverse algemene amfibieënsoorten (Middelste groene kikker, Bruine kikker, Gewone pad, Kleine watersalamander). Gericht veldonderzoek (uitgevoerd door Ravon) naar het voorkomen van de strikt beschermde Poelkikker in geschikte habitats binnen het plangebied leverde geen waarnemingen van deze soort op. Het voorkomen van deze soort in het plangebied kan daarom worden uitgesloten. Wel werd tijdens dit veldonderzoek een Kroeskarper aangetroffen in een geïsoleerd water. Deze soort wordt niet beschermd door de Flora- en faunawet maar staat wel op de Rode lijst.

De Waterspitsmuis komt in de regio voor maar wordt op basis van beschikbare habitats niet verwacht in het plangebied.

2.2.3. Verkeer en vervoer

Ten noorden van Veenendaal ligt de A12 (weg met een stroomfunctie). Dwars door Veenendaal ligt de Rondweg-west (N233), welke een volledige aansluiting op de A12 heeft. De N233 verbindt Veenendaal aan de noordkant met Ede en aan de zuidkant leidt de weg naar Rhenen. Aan de noordkant van Veenendaal staat de N233 bovendien in verbinding met de N224 (richting Scherpenzeel) en de A30 (richting Barneveld). Aan de zuidkant van Veenendaal kan de N233 ook verlaten worden voor de N416, welke naar Elst leidt en daar overgaat in de N225 (richting Driebergen enerzijds en Wageningen anderzijds).

De Rondweg-west is de primaire as door Veenendaal. Op de Rondweg-west monden diverse hoofdontsluitingsroutes uit. Voor de ontsluiting van de oostkant zijn met name de Grote Beer en de route 't Goeie Spoor/Industrielaan/Wageningselaan van belang. Aan de oostkant is ook de Buurtlaan oost (gebiedsontsluitingsweg) gelegen, die Veenendaal verbindt met het bedrijventerrein Heestering in het zuiden van Ede.

Inmiddels is ook het eerste gedeelte van de Rondweg-oost gereed. Ten zuidoosten van de bebouwing sluit deze recentelijk geopende weg aan op de Cuneraweg. Aan de noordkant takt de Rondweg-oost aan op de Wageningselaan.

In en rondom het plangebied liggen voorts nog de Dragonderweg, de Spitsbergenweg en het Gelders Benedeneind. De twee laatstgenoemde wegen zijn erftoegangswegen buiten de bebouwde kom met een lage verkeersfunctie. De Dragonderweg daarentegen heeft wel een belangrijke verkeersfunctie.

In onderstaande tabel is voor een aantal wegen de (vracht)verkeersintensiteiten voor de huidige situatie gegeven¹. Tevens is in de tabel de verhouding tussen de verkeersintensiteit (I) en de wegcapaciteit (C) gegeven, de zogenaamde I/C-verhouding.

Wegvak	Autoverkeer (mvt/etm)	Vrachtverkeer (mvt/etm)	I/C-verhouding Avondspits
A12, ten oosten van Rondweg-west	75.500	8.700	60-80%
Rondweg-west tussen A12 en Grote Beer	30.200	1.200	<60%
Grote Beer ten zuiden van Buurtlaan oost	10.400	400	60-80%
Buurtlaan oost ten westen van Dragonderweg	11.100	600	<60%
Dragonderweg	5.700	400	<60%

Uit de tabel blijkt dat het percentage vrachtverkeer op de A12 ruim 11% is, terwijl op het onderliggend wegennet het percentage ongeveer 5% is. Het relatief hoge aandeel vrachtverkeer op de A12 is gezien de functie van de weg logisch. Het aandeel vrachtverkeer op het onderliggend wegennet is niet hoog; het is conform vergelijkbare andere wegen in het land.

¹ De huidige situatie is beschreven met behulp van het verkeersmodel Veenendaal, versie december 2003 en gebaseerd op gegevens uit 2001.

Door Veenendaal ligt de spoorlijn tussen Utrecht en Rhenen. Over dit traject rijden momenteel op werkdagen stoptreinen met een frequentie van twee keer per uur in iedere richting. Vanuit Veenendaal is men in een half uur in Utrecht. Aan dit traject liggen de NS stations Veenendaal centrum en Veenendaal west gelegen.

Ten noorden van Veenendaal ligt het traject Utrecht-Arnhem. Op dit traject is NS station Veenendaal De Klomp gelegen. Alhier rijdt overdag eenmaal per uur in elke richting een sneltrein en in de spits is de frequentie hoger.

De hemelsbrede afstand tussen de rand van het plangebied en het dichtstbijzijnde station bedraagt meer dan een kilometer.

In de huidige situatie rijdt in de omgeving van het plangebied een streekbus (lijn 85) en een stadsbus (lijn 3). Lijn 85 maakt onderdeel uit van het Gelderse snelnet. Zolang de Rondweg-oost niet is aangesloten op de A12, rijdt deze bus via de Grote Beer en Buurtlaan-oost naar Ede. Als de Rondweg-oost is aangesloten op de A12 gaat lijn 85 over de Rondweg-oost en de A12 naar Ede. In de andere richting is NS-station Veenendaal-Centrum het eindpunt. Deze snelbus scheert langs het centrum van Veenendaal (halteert op de Raadhuisstraat ter hoogte van de Tuinstraat) en niet op het busstation midden in het centrum. Lijn 85 kent in de spitsperioden een frequentie van twee keer per uur en daarbuiten van een keer per uur. Lijn 3 rijdt door de wijk Dragonder noord en doet dit alleen in de spitsperioden met een frequentie van twee keer per uur.

2.2.4. Waterhuishouding

Het plangebied Veenendaal-oost ligt in het laagste deel van het Binnenveld. De stroming van het grondwater wordt sterk bepaald door de geohydrologische opbouw. Het kwelwater dat in Veenendaal-oost aan de oppervlakte komt is afkomstig van de Veluwe. Kwelwater in de aan de andere zijde van het Valleikanaal gelegen Hel en Blauwe Hel is afkomstig van de Utrechtse Heuvelrug. De kweldruk in Veenendaal-oost is gemiddeld 1,49 mm/dag.

Het grondwater in het plangebied stroomt hoofdzakelijk in zuidelijke richting, naar het Valleikanaal.

Het grondwaterpeil wordt sterk beïnvloed door de seizoenen en de weersomstandigheden. Na langdurige regenval stijgt het grondwaterpeil plaatselijk tot boven maaiveld.

Het watersysteem in het plangebied bestaat vooral uit sloten. Belangrijk voor de waterhuishouding in het plangebied is de ten zuiden van het plangebied gesitueerde Grift (of het Valleikanaal).

Het plangebied heeft een doorvoerfunctie voor water uit achterliggende agrarische gebieden naar het Valleikanaal. In het gebied bevinden zich veel slootjes met een onderlinge afstand van 50 tot 100 meter. Vanuit dit watersysteem wordt onder vrij verval geloosd op het Valleikanaal. Het streefpeil op het Valleikanaal bedraagt NAP +4,40 meter (winterpeil) tot NAP +4,60 meter (zomerpeil), maar het werkelijke waterpeil kan in natte perioden oplopen tot NAP +5,20 à 5,30 meter.

2.2.5. Stankcirkels agrarische bedrijven

Over het plangebied ligt een aantal stankcirkels van agrarische bedrijven die in Veenendaal-oost en de directe omgeving zijn gevestigd. Deze stankcirkels kunnen tot geurhinder leiden en kunnen

daarnaast in planologisch-juridisch opzicht een belemmering zijn voor de ontwikkeling van Veenendaal-oost. De zogenaamde vergunde situatie is hieronder weergegeven, ongeacht of een bedrijf wel of geen (volledig) gebruik maakt van de vergunning. Voor de huidige situatie is bovendien uitgegaan van een categorie II omgeving² als bedoeld in de Richtlijn Veehouderij en Stankcirkels 1996. De situatie in 2015 zal niet afwijken van de situatie in 2004, tenzij er veranderingen optreden in de vergunningsituatie.

Zoals uit onderstaande afbeelding blijkt overlappen de meeste cirkels een deel van het plangebied. Doordat Veenendaal-oost tot de bebouwde kom van Veenendaal gaat behoren, zal ook de omgevingscategorie waarin de bedrijven zijn gesitueerd veranderen (wordt omgevingscategorie I). Hierdoor zal ook de stankcirkel voor een aantal bedrijven toenemen. Binnen deze cirkels kan niet worden gebouwd zolang de milieuvergunning nog van kracht is. Deze cirkels vormen immers een beschermingszone voor enerzijds bestaande agrarische bedrijven bij nieuwbouw van stankgevoelige objecten in de omgeving en anderzijds voor bestaande bebouwing bij vestiging of uitbreiding van agrarische bedrijven.

Uit de afbeelding blijkt dat een groot aantal bedrijven reeds is aangekocht. Dat betekent dat deze stankcirkels geen invloed meer hebben op de nieuw te bouwen woonwijk. Het beleid zal er op gericht zijn ook de overige bedrijven te verwerven.

---

² In de directe omgeving van het bedrijf ligt/liggen:

- niet-agrarische bebouwing, geconcentreerd in lintbebouwing buiten de bebouwde kom, langs wegen, vaarten, dijken e.d. ,
- meerdere verspreid liggende niet-agrarische bebouwingen die aan het desbetreffende buitengebied een bepaalde woonfunctie verlenen
- objecten voor dagrecreatie (zwembaden, speeltuinen, etc.)

Afbeelding 2: Stankcirkels agrarische bedrijven.

2.3. Vigerende planologische regelingen

Binnen het plangebied Veenendaal-oost zijn 3 bestemmingsplannen van kracht. In het westelijk deel van het plangebied vigeert ten eerste de Herziening bestemmingsplan "Landelijk gebied"; vastgesteld op 19 november 1987, goedgekeurd 28 juni 1988, deels goedkeuring onthouden bij Koninklijk Besluit van 27 juni 1990. Bovendien vigeert de Correctieve herziening bestemmingsplan "Landelijk gebied".

Binnen deze plannen hebben de gronden de bestemming agrarische bedrijven en woningen.

Voor het voorheen tot de gemeente Ede behorende gebied vigeert het Bestemmingsplan Agrarisch Buitengebied. Vastgesteld op 4 juli 1994 en goedgekeurd op 8 februari 1995. De bestemming van de gronden is Agrarisch ontginningslandschap Binnenveld en Agrarisch gebied.

2.4. Eigendomssituatie

In het gedeelte van het plangebied dat ten zuiden van de Spitsbergenweg is gesitueerd heeft de gemeente Veenendaal een groot deel van de gronden in eigendom. Ook een deel van de gronden die ten noorden van de Spitsbergenweg zijn gesitueerd zijn eigendom van de gemeente Veenendaal.

Afbeelding 3: Vigerende bestemmingsplannen.

3. Bestuurlijke en juridische kaders

3.1. Algemeen

Voor het gebied geldt een groot aantal juridische- en beleidskaders. Hieronder worden de belangrijkste samengevat. Op internationaal niveau zijn diverse regelingen van kracht die de duurzame instandhouding van habitats en soorten tot doel hebben. De meest verplichtende regelingen van de Europese unie zijn de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Op nationaal niveau zijn eveneens een groot aantal juridische- en beleidskaders van toepassing op het plangebied Veenendaal-Oost. Een deel daarvan, denk bijvoorbeeld aan de Vijfde Nota Ruimtelijke Ordening en met name de bestuurlijke doorwerking daarvan, is nog in ontwikkeling.

Het streekplan Utrecht verwoordt het ruimtelijk-, water- en milieubeleid van de provincie. Momenteel werkt de provincie aan een nieuw streekplan. Tot slot zijn er op verschillende schaalniveau's uitspraken gedaan over de toekomst van het plangebied Veenendaal-Oost.

3.2. Internationaal niveau

Vogelrichtlijn

De Vogelrichtlijn (79/409/EG) uit 1979 heeft tot doel: de bescherming en het beheer van alle op het grondgebied van de Europese Unie in het wild levende vogels en hun habitats. De lidstaten zijn verantwoordelijk voor de instandhouding van al deze vogelsoorten en in het bijzonder de trekvogels en zijn verplicht om de verschillende natuurlijke habitats die het leefmilieu van de wilde vogels vormen, in stand te houden. Op grond van deze richtlijn worden gebieden aangewezen als Speciale Beschermingszone. Deze gebieden maken deel uit van het Europese initiatief om een ecologisch netwerk van natuurgebieden duurzaam te beschermen (Natura 2000). Daarnaast stelt de richtlijn nadere regels voor de bescherming, het beheer en de regulering van vogelsoorten.

De rechtsgevolgen die voortvloeien uit de Vogelrichtlijn betreffen, naast het aanwijzen van de Speciale Beschermingszones, ook de verplichting om passende maatregelen te nemen om de kwaliteit van de leefgebieden van de vogelsoorten niet te laten verslechteren. Verder mogen er geen storende invloeden optreden in gebieden die negatieve gevolgen hebben voor het voortbestaan van de vogelsoorten, die door de Vogelrichtlijn beschermd worden. Nieuwe plannen of projecten in en in de nabijheid van Speciale Beschermingszones worden volgens de richtlijn getoetst.

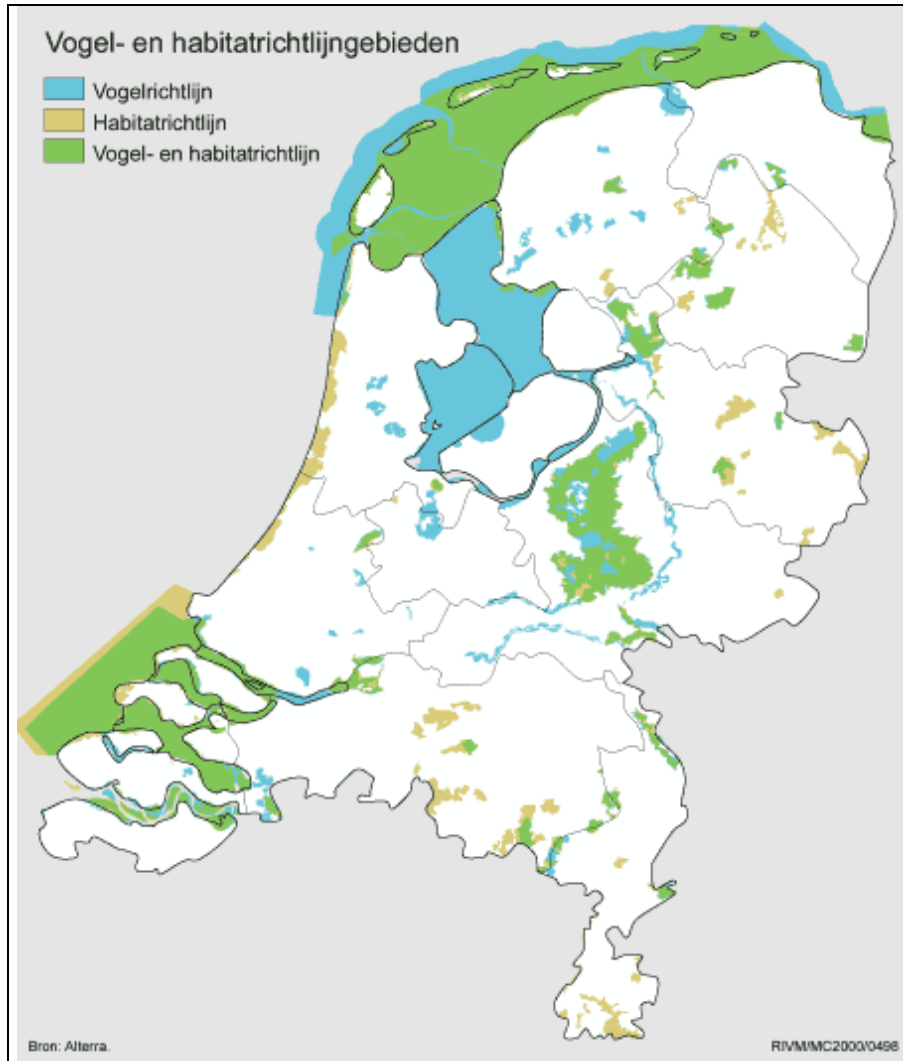
Het plangebied Veenendaal-Oost is niet aangewezen als Speciale Beschermingszone in het kader van de Vogelrichtlijn.

Habitatrichtlijn

De in 1992 vastgestelde Habitatrichtlijn is het voornaamste stuk wetgeving van de Europese Gemeenschap ter bevordering van de biologische verscheidenheid. Deze richtlijn houdt de verplichting in voor deelstaten om de habitats en soorten, die voor de Europese Unie van belang zijn, in stand te houden. Iedere lidstaat moet op zijn grondgebied de gebieden die voor het behoud van de onder de richtlijn vallende habitats en soorten het belangrijkste zijn identificeren en vervolgens aanwijzen als Speciale Beschermingszones.

Het plangebied Veenendaal-Oost is niet aangewezen als Speciale Beschermingszone in het kader van de Habitatrichtlijn.

Afbeelding 4: Speciale beschermingszones in Nederland.

Het verdrag van Valetta (Malta)

Het "Europees Verdrag inzake de bescherming van het archeologisch erfgoed", kortweg het Verdrag van Malta, is op 16 januari 1992 te Valletta tot stand gekomen. Uitgangspunt van het verdrag is het archeologisch erfgoed waar mogelijk te behouden. Bij het ontwikkelen van ruimtelijk beleid moet het archeologisch belang, beter nog het cultuurhistorisch belang, vanaf het begin meewegen in de besluitvorming. Het verdrag is geratificeerd door de Eerste en Tweede Kamer.

Invoering van het verdrag heeft gevolgen voor het huidige archeologisch bestel. Het moet nog (beter) in de Nederlandse wetgeving geïmplementeerd worden. Alle overheden hebben zorgplicht voor archeologische waarden gekregen, dus ook de gemeenten. Veel provincies, waaronder de provincie Utrecht, hebben hun beleid en regelgeving inmiddels aangepast.

In de ruimtelijke ordening wordt aan veel aspecten aandacht geschonken en worden tal van belangen tegen elkaar afgewogen. Voor veel zaken wordt de afweging gestuurd door wet- en regelgeving. Het verdrag van Malta heeft tot gevolg dat dit ook voor de archeologie het geval is. Door het verdrag heeft (ook) de gemeente de inspanningsverplichting de archeologische waarden te beschermen. De waarden kunnen niet geheel naar eigen inzicht tegen andere aspecten worden afgewogen.

3.3. Nationaal niveau

3.3.1. Vijfde Nota over de Ruimtelijke Ordening (Nota Ruimte)

Op 15 december 2000 heeft het Kabinet de nota "Ruimte maken, Ruimte delen" als voornemen uitgebracht; de Vijfde Nota over de Ruimtelijke Ordening. Dit is deel 1 van de zogenaamde "Planologische Kernbeslissing" (PKB) Nationaal Ruimtelijk Beleid. Na inspraak en bestuurlijk overleg (deel 2) heeft de ministerraad een standpunt ingenomen (deel 3). Op 28 november 2001 is dit deel 3 aan de Tweede Kamer verzonden. Daarna zou parlementaire behandeling en vaststelling van deel 4 (de definitieve pkb) hebben moeten volgen. Als gevolg van de val van twee achtereenvolgende kabinetten (kabinet Kok II en kabinet Balkenende I) is deze parlementaire behandeling echter achterwege gebleven.

Wel heeft het demissionaire kabinet Balkenende I op 1 november 2002 nog de zogenaamde Stellingnamebrief Nationaal Ruimtelijk Beleid vastgesteld. De minister VROM heeft deze brief op 6 november 2002 aan de Tweede Kamer gestuurd. De brief gaat in op wijzigingen in het nationaal ruimtelijk beleid naar aanleiding van het Strategisch Akkoord van het kabinet Balkenende I. Op basis van de voorstellen uit deze brief wilde het kabinet de Vijfde Nota en het Tweede Structuurschema Groene Ruimte integreren in de Nota Ruimte. De Stellingnamebrief ging ook in op aanpassingen in het nationale verkeers- en vervoersbeleid.

Inmiddels is het kabinet Balkenende-II van start gegaan. De opdracht uit het Hoofdlijnenakkoord (regeerakkoord) is om de afzonderlijke nota's op de desbetreffende onderdelen van ruimtelijk beleid samen te voegen tot één Nota Ruimte. De nota bevat daarmee niet alleen de ruimtelijke afspraken zoals die eerder in de Vijfde Nota over de Ruimtelijke Ordening waren opgenomen, maar ook die uit het Tweede Structuurschema Groene Ruimte (SGR2) en uit het Nationaal Verkeers- en Vervoersplan (NVVP), voor zover het kabinet daaraan vasthoudt. Daarnaast worden in de Nota Ruimte ook de Gebiedsgerichte Economische Perspectieven (GEP) opgenomen.

De in april 2004 verschenen Nota Ruimte geeft de hoofdlijnen aan van het nationaal ruimtelijke beleid voor de komende decennia. Op 27 april 2004 heeft de ministerraad zijn kabinetsstandpunt ten aanzien van het ruimtelijk beleid tot 2020, met doorkijk naar 2030 kenbaar gemaakt. Het kabinet brengt de Nota Ruimte uit als kabinetsstandpunt (deel 3) van de planologische kernbeslissing Nationaal Ruimtelijk Beleid.

Uitgegaan wordt van een dynamisch, op ontwikkeling gericht ruimtelijk beleid en een heldere verdeling van verantwoordelijkheden tussen het rijk en de decentrale overheden. Hiermee keert het beleid terug naar de eigenlijke uitgangspunten van het ruimtelijk rijksbeleid en verschuift het accent van 'ordering' naar 'ontwikkeling'.

De Nota Ruimte is een integrale nota en brengt zo veel mogelijk rijksbeleid voor ruimtelijke onderwerpen in één nota en vervangt hiermee diverse Planologische Kernbeslissingen en ruimtelijk relevante rijksnota's. De hierin vervatte ruimtelijke strategie wordt wat betreft verkeer en vervoer uitgewerkt in de separate PKB Nota Mobiliteit. De economische, ecologische en sociaal-culturele aspecten worden nader uitgewerkt in respectievelijk de Gebiedsgerichte Economische Perspectieven en het Actieplan Bedrijventerreinen, de Agenda Vitaal Platteland en het daarbij behorende Meerjarenprogramma Groene Ruimte en het actieprogramma voor ruimte en cultuur.

In het nationaal ruimtelijk beleid richt het kabinet zich op:

- Versterking van de internationale concurrentiepositie van Nederland;
- Bevordering van krachtige steden en een vitaal platteland;
- Borging en ontwikkeling van belangrijke (intern)nationale ruimtelijke waarden;
- Borging van de veiligheid.

In de Nota Ruimte wordt meer verantwoordelijkheid gegeven aan de decentrale overheden. Voor geheel Nederland is een basiskwaliteit geformuleerd waaraan voldaan moet worden. Een verdere verfijning wordt overgelaten aan de decentrale bestuurslagen. De gebieden en netwerken die het kabinet van nationaal belang acht zijn bestemd als Ruimtelijke Hoofdstructuur. In deze gebieden wil het Rijk een nadrukkelijke rol vervullen. E.e.a. betekent dat de provincies en gemeenten in onderling overleg kunnen bepalen waar ontwikkelingen plaats kunnen vinden. Het feit dat het WERV-gebied (Wageningen-Ede-Rhenen-Veenendaal) door het rijk wordt aangewezen als economisch kerngebied is voor het onderhavige bestemmingsplan echter niet relevant.

3.3.2. Nota mensen, wensen, wonen

De Nota 'Mensen, Wensen, Wonen' is de visie van het kabinet op het wonen in de 21e eeuw en is in november 2000 aangeboden aan de Tweede Kamer. Onder het motto 'Mensen, Wensen, Wonen' stelt de nota de burger centraal in het woonbeleid. Dat is nodig, want uit onderzoek is gebleken dat de woonwensen van de burger nog onvoldoende worden bediend. De kernthema's van de Nota zijn:

- meer zeggenschap voor burgers over woning en woonomgeving;
- kansen scheppen voor mensen in kwetsbare posities;
- maatwerk in wonen voor mensen die zorg nodig hebben;
- kwaliteit van wonen in steden vergroten;
- meer ruimte voor 'groene' woonwensen.

Om meer aan de grote vraag naar landelijk wonen te kunnen voldoen, wordt voor de jaren tot 2010 extra ruimte bepleit voor 10.000 woningen in het landelijk gebied. De vraag naar kwaliteit wil deze nota onder andere bevorderen met de realisatie van het doel dat 30 % van de nieuwbouw in 2005-2010 met particulier opdrachtgeverschap van woonconsumenten tot stand komt. De woonvoorkeur bij deze doelgroep bestaat met name uit vrijstaande woningen in lage dichtheden in een kleinschalige suburbane setting.

3.3.3. Nationaal Milieubeleidsplan (NMP4)

In 2001 verscheen de kabinetsnota 'Een wereld en een wil: werken aan duurzaamheid', beter bekend als het vierde Nationaal Milieubeleidsplan (NMP4). In dit beleidsplan licht het kabinet het te voeren milieubeleid toe. Het NMP4 wil een eind maken aan het afwentelen van milieulasten op de generaties na ons en op mensen in arme landen. Want met de huidige manier van produceren en consumeren schuiven we nog steeds onze milieulasten door naar anderen. Deze nota gaat uit van doelstellingen voor 2030 - 'gezond en veilig leven in een aantrekkelijke omgeving temidden van vitale natuur, zonder biodiversiteit aan te tasten of natuurlijke hulpbronnen uit te putten' - en beschrijft welke maatregelen nodig zijn om deze te bereiken. Het oplossen van zeven hardnekkige milieuproblemen (verlies biodiversiteit, klimaatverandering, overexploitatie natuurlijke hulpbronnen, bedreigingen voor gezondheid, externe veiligheid, aantasting leefomgeving en mogelijk onbeheersbare risico's) staat centraal:

De oplossingen om de genoemde milieuproblemen aan te pakken en de genoemden ambities te bereiken zijn:

- Systeeminnovatie naar duurzaamheid
- Transitie naar een duurzame energiehuishouding;
- Transitie naar een duurzaam gebruik van biodiversiteit en natuurlijke hulpbronnen;
- Transitie naar een duurzame landbouw.
- Beleidsvernieuwing stoffen
- Beleidsvernieuwing externe veiligheid;
- Beleidsvernieuwing milieu en gezondheid;
- Vernieuwing van het milieubeleid voor de leefomgeving.

3.3.4. Nota mobiliteit

Vrijdag 24 september 2004 heeft de ministerraad de Nota Mobiliteit vastgesteld. De nota zal de PKB-procedure volgen. Naast de Nota Mobiliteit is ook het verlengde Meerjarenprogramma Infrastructuur en Transport (MIT) 2011-2014 vastgesteld.

De Nota Mobiliteit geeft de hoofdlijnen van het nationale verkeers- en vervoersbeleid voor de komende decennia. De Nota Mobiliteit is een uitwerking van de Nota Ruimte en bij de totstandkoming van dit beleidsvoornemen hebben provincies, WGR-plusregio's, gemeenten en waterschappen conform de Planwet Verkeer en Vervoer hun bijdragen geleverd.

De knelpunten op de hoofdverbindingssassen weg, water en spoor, en daarbinnen met name de triple A-verbindingen (A2, A4 en A12), worden in samenhang gezien en kunnen prioriteit krijgen. De Nota Mobiliteit werkt deze samenhang nader uit.

Kernpunt van de Nota is dat de economische structuur moet worden versterkt. Het Rijk is daarbij verantwoordelijk voor de hoofdinfrastructuur.

3.3.5. Luchtkwaliteit

Ruimtelijke ontwikkelingen dienen getoetst te worden aan de luchtkwaliteitsnormen als opgenomen in het Besluit Luchtkwaliteit (BLK2005). Dit besluit bevat de wettelijke grens- en richtwaarden voor de luchtkwaliteit in Nederland, alsmede de wijze waarop deze luchtkwaliteit gerapporteerd dient te worden. Het is een uitwerking van de Europese richtlijnen op grond waarvan de lidstaten in 2010 moeten voldoen aan de grenswaarden voor zwaveldioxide, lood, stikstofdioxide

en zwevende deeltjes. Het BLK2005 is op 5 augustus 2005 in werking getreden. Ten opzichte van het oude BLK uit 2001 zijn er in BLK2005 een aantal wijzigingen doorgevoerd die een versoepeling van het beleid inhouden. Dat geldt niet voor de grenswaarden, die blijven ongewijzigd.

De drie versoepelingen in het BLK2005 zijn:

- Concentraties die zich van nature of vanwege natuurverschijnselen in de lucht bevinden en niet schadelijk zijn voor de gezondheid van de mens, worden bij het beoordelen van de luchtkwaliteit voor zwevende deeltjes (PM₁₀) buiten beschouwing gelaten (Artikel 5 lid 1). Dit is de zogenaamde "zeezout-correctie".
- Het standstill-beginsel van artikel 5.2. lid 3 Wm is buiten toepassing verklaard, zodat kleine verslechtingen van de luchtkwaliteit kunnen worden geaccepteerd, zolang de grenswaarden maar niet worden overschreden (Artikel 2 lid 2).
- Een afwijkingsregeling van de grenswaarden in artikel 7 lid 3. Bestuursorganen hoeven hun besluiten niet te toetsen aan de grenswaarden, indien:
  - De concentratie in de buitenlucht van de desbetreffende stof vanwege een besluit per saldo verbetert of ten minste gelijk blijft.
  - Een beperkte toename van de concentratie van de desbetreffende stof, gecompenseerd kan worden door een met het project samenhangende maatregel of effect, waardoor de luchtkwaliteit per saldo verbetert.

Voor het onderhavige bestemmingsplan is de toekomstige luchtkwaliteit bepaald en getoetst aan dit Besluit.

3.3.6. Natuurbeleid

In het Natuurbeleidsplan (1990) wordt gestreefd naar een samenhangend netwerk van natuurgebieden, ofwel de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). In het Structuurschema Groene Ruime is deze EHS, bestaande uit kerngebieden, natuurontwikkelingsgebieden en verbindingzones, ruimtelijke vastgelegd. In deze gebieden mogen in principe geen ruimtelijke ingrepen plaatsvinden. De geplande woningbouwlocatie Veenendaal-Oost ligt niet binnen deze EHS.

In de Nota Natuur voor mensen, mensen voor natuur (Nota natuur, bos en landschap in de 21e eeuw, NBL-21) wordt het beleid voor de komende tien jaar geschetst. Deze nota draagt bij aan een meer samenhangend natuurbeleid en vervangt vier groene nota's (Natuurbeleidsplan, Nota Landschap, Bosbeleidsplan en Strategisch plan van aanpak biodiversiteit). Verder biedt de nota het kader voor behoud en duurzaam gebruik van biodiversiteit in onder meer landbouw, visserij, toerisme en water.

3.3.7. Vierde Nota Waterhuishouding

De Vierde Nota Waterhuishouding zet de strategie door van integraal waterbeheer die is ingezet in de Derde Nota Waterhuishouding. De wateroverlast die in de negentiger jaren is ontstaan heeft echter tot het inzicht geleid dat maatregelen, die herhaling moeten voorkomen, meer inhouden dan het verhogen van dijken. De Vierde Nota Waterhuishouding pleit daarom voor meer samenhang tussen het beleid voor water, ruimtelijke ordening en milieu, gericht op de verschillende belangen zoals veiligheid, landbouw, natuur, drinkwatervoorziening, transport, recreatie en visserij, daarbij ruimte scheppend voor gebiedsgericht maatwerk.

3.3.8. Flora- en Faunawet

Sinds 1 april 2002 is de Flora- en Faunawet in werking getreden. Deze wet biedt het juridisch kader voor de bescherming van dier- en plantensoorten in Nederland en bevat onder andere de implementatie van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijnen. In de wet zijn algemene en specifieke verboden vastgelegd ten aanzien van beschermde plant- en diersoorten. Naast een aantal in de wet (en daarop gebaseerde besluiten) vermelde specifieke mogelijkheden om ontheffing te verlenen van in de wet genoemde verboden, geeft de wet een algemene ontheffingsbevoegdheid aan de minister van LNV (artikel 75, lid 3). Inmiddels is het Besluit houdende wijzigingen van een aantal maatregelen van bestuur in verband met wijziging van artikel 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere wijzigingen (AMvB artikel 75) van kracht. Dat betekent dat niet meer in alle gevallen een ontheffing nodig is.

De gemeente heeft een inventarisatie laten verrichten teneinde duidelijk te krijgen welke ecologische waarde het plangebied vertegenwoordigt. De resultaten zijn weergegeven in paragraaf 4.2.2. van deze toelichting.

3.3.9. Nota Belvédère

In 1999 is de Nota Belvédère verschenen. Doel van de nota is de cultuurhistorische identiteit meer richtinggevend te laten zijn voor de inrichting van de ruimte. Deze doelstelling wordt in de nota geconcretiseerd in een breed scala van te ondernemen acties op rijks-, regionaal- en lokaal niveau. In het kader van de nota is een landsdekkend overzicht gemaakt van de cultuurhistorisch meest waardevol geachte steden en gebieden: de Cultuurhistorische Waardenkaart van Nederland (ook wel Belvédèrekaart genoemd). Het plangebied behoort niet tot de in de nota aangewezen Belvédèregebieden (waaruit overigens niet geconcludeerd mag worden dat er in het gebied geen cultuurhistorische waarden zijn).

3.4. (Inter)provinciaal niveau

3.4.1. Interprovinciale Structuurvisie Ede-Veenendaal (ISEV)

In 1990 hebben de colleges van gedeputeerde staten van Gelderland en Utrecht besloten om een Interprovinciale Structuurvisie Ede-Veenendaal (ISEV) op te stellen. Zij hebben dit in samenwerking met de gemeenten Veenendaal en Ede gedaan. In maart 1992 heeft de stuurgroep ISEV de interprovinciale structuurvisie vastgesteld. De visie zet de lijnen uit voor een toekomstige stedelijke ontwikkeling van de grensregio Ede-Veenendaal voor circa 300 hectare woongebied (circa 8500 woningen) en circa 200 hectare kantoor- en bedrijventerrein.

3.4.2. MER-ISEV

Voor zowel het woongebied als voor het kantoor- en bedrijventerrein uit het ISEV geldt dat de vaststelling van het eerste ruimtelijke plan dat in de mogelijke bouw voorziet een m.e.r.-plichtig besluit is. In het kader van de ISEV-plannen waren dat de herziening van het Gelderse streekplan Veluwe en de (partiële) herziening van het streekplan Utrecht. In augustus 1994 is daarom een Milieueffectrapport opgesteld. Hierin zijn voor 4 verschillende (locatie)alternatieven de milieueffecten in kaart gebracht:

- Nulalternatief;
- Alternatief 2 (deelwoonlocatie Ede-Noord en De Klomp-Ederveen en deelwerklocaties Ede-West en Veenendaal-Noord);

- Alternatief 3a (deelwoonlocatie Ede-Noord en Veenendaal-oost en deelwerklocaties Ede-West en Veenendaal-Noord);
- Meest milieuvriendelijk alternatief (natuurgericht en mobiliteitsbeperkend).

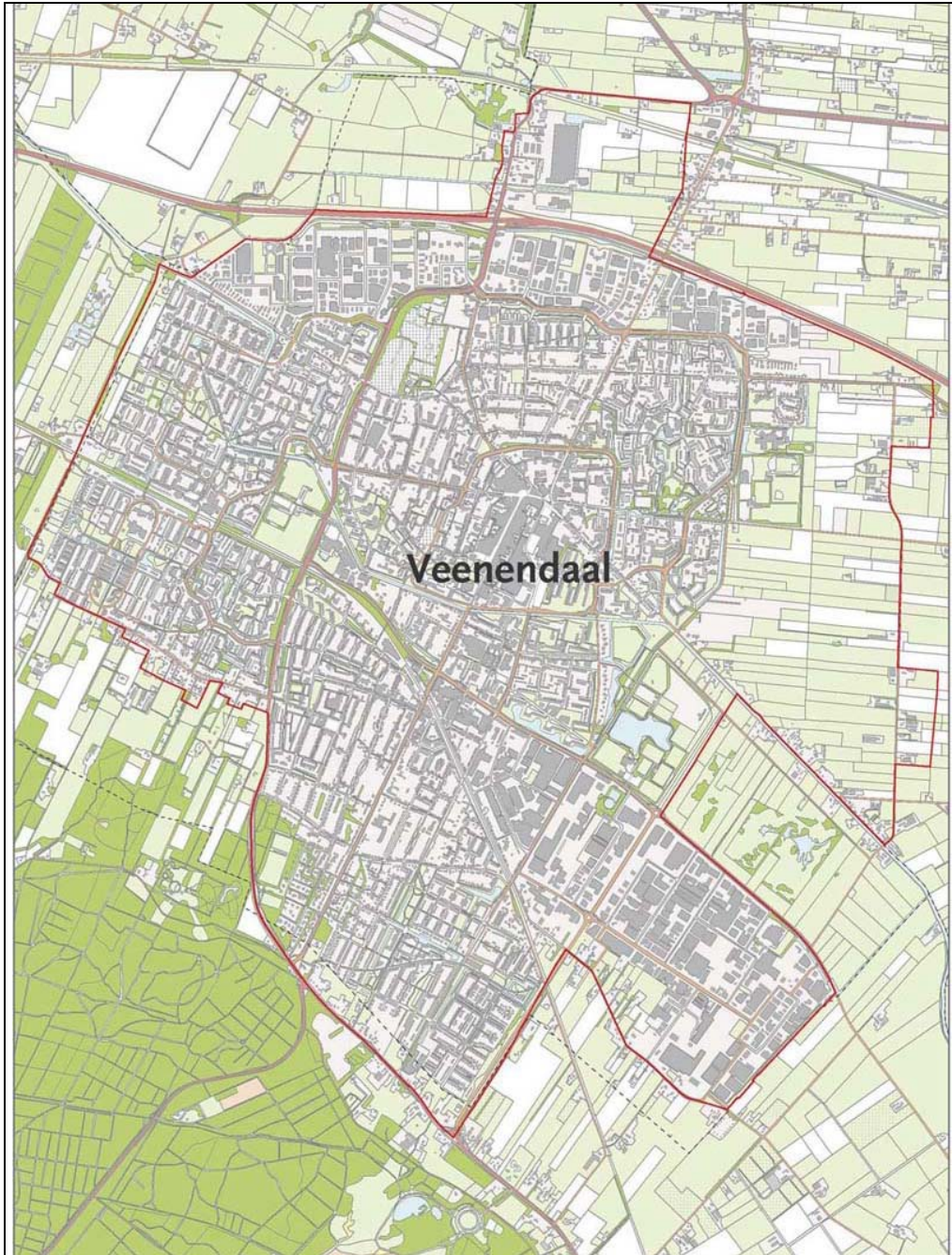
Model 3a is door de betrokken provincie- en gemeentebesturen als ruimtelijk model aanvaard en heeft een vertaling gekregen in onder andere de partiële herziening van het streekplan Gelderland d.d. februari 1998 en de Interprovinciale Structuurschets Ede-Veenendaal (1999). Dit besluit is ook de basis geweest voor de grenscorrectie in 1998, waarbij het grondgebied voor woningbouwlocatie Veenendaal-oost van de gemeente Ede aan de gemeente Veenendaal is overgedragen. Hierdoor is het grondgebied van de gemeente Veenendaal met circa 180 hectare uitgebreid.

3.4.3. Streekplan provincie Utrecht 2005-2015

Het streekplan is op 13 december 2004 vastgesteld door provinciale staten van Utrecht. In het streekplan is aangegeven dat de komende jaren (2005-2015) grote behoefte is aan woningen en bedrijventerreinen in de provincie. De ruimte hiervoor zal zoveel mogelijk gezocht moeten worden binnen de huidige kernen (inbreiding). Rond steden en dorpen zijn bebouwingsgrenzen (rode contouren) gelegd. Binnen de rode contour zijn gemeenten vrij om te bepalen hoeveel woningbouw kan plaatsvinden. Uitbreidingslocaties zijn op de plankaart aangegeven. Voorts zijn in het plan aantallen genoemd.

Met betrekking tot Veenendaal is in het streekplan aangegeven dat aan de oostzijde van Veenendaal een uitbreidingslocatie gerealiseerd kan worden. Voor de uitvoering daarvan heeft in 1998 een grenscorrectie plaatsgevonden tussen de gemeenten Veenendaal en Ede, alsmede tussen de provincies Utrecht en Gelderland. De restcapaciteit voor Veenendaal bedraagt 3400 woningen.

Afbeelding 5: Bebouwingscontour streekplan Utrecht (december 2004).

3.4.4. Cultuurnota 1999-2002

Deel III van de Utrechtse Cultuurnota 1999-2002 (Provincie Utrecht, 1999) behandelt het cultureel erfgoed. Het accent ligt daarbij op de inbreng van de cultuurhistorie in de ruimtelijke ordening als volwaardige, vanzelfsprekende en vroegtijdige wegingsfactor. Verder introduceert deze nota de cultuurhistorische hoofdstructuur, bestaande uit gebieden van bovenlokale betekenis, die wordt onderbouwd door verschillende informatiebronnen: een cultuurhistorische elementenkaart, cultuurhistorische waardenkaart en een gegevensbestand met betrekking tot archeologie, historische geografie en historische stedenbouw en architectuur. Bij deze laatste categorieën moet gedacht worden aan een Archeologische Monumentenkaart (AMK), Indicatieve Kaart Archeologische Waarden (IKAW door ROB) en het Monumenten Inventarisatieproject (MIP).

3.4.5. Nota 'Niet van Gisteren'

De nota 'Niet van Gisteren' van de provincie Utrecht (Provincie Utrecht, 2002) is richtinggevend voor het ruimtelijk cultuurhistorisch beleid van de provincie en werkt het idee van de cultuurhistorische hoofdstructuur ruimtelijk uit. De cultuurhistorische hoofdstructuur beschrijft vanuit de huidige situatie de samenhang van en tussen cultuurhistorische structuren. De nota levert daarmee ook een belangrijke bijdrage aan het streekplan. De provincie Utrecht is een stap verder gegaan dan de inventarisering en waardering van cultuurhistorische waarden, aangezien in de nota ook wordt aangegeven wat de provincie ermee wil. Utrecht is de eerste provincie in Nederland die een beleidsmatige visie op het cultureel erfgoed heeft geformuleerd. Cultuurhistorie wordt hierin gehanteerd als een dynamisch begrip. Net als in het verleden, zal ook het hedendaags menselijk handelen leiden tot veranderingen in de ruimte. Met behulp van drie sturingsmechanismen (veiligstellen, eisen stellen en actief versterken) moeten deze ruimtelijke veranderingen worden begeleid.

Voor de archeologische waarden zal de Provinciale Staten naar verwachting na 2003 archeologische attentiegebieden aanwijzen, in aanvulling op de nota. Tot die tijd biedt de nota, samen met de Archeologische monumentenkaart (AMK) en de Indicatieve Kaart Archeologische Waarden (IKAW) een handreiking voor het archeologiebeleid.

Het plangebied Veenendaal-oost ligt in het deelgebied Gelderse Vallei en in het lijnvormige deelgebied Grebbelinie. De Grebbelinie behoort tot de hoofdstructuur en wordt beschouwd als een megastructuur. In het deelgebied Gelderse Vallei behoren de noord-zuid gerichte watergangenstructuur en de veenontginningen tot de cultuurhistorische hoofdstructuur.

Daarnaast is in het **Cultuurprogramma 2005-2008 "Dat moet je breed zien"** het provinciale programma voor de komende jaren vastgelegd.

3.4.6. Andere strategische plannen van de provincie Utrecht

Gelijk met het opstellen van het Streekplan heeft de provincie nog drie strategische plannen opgesteld: het Strategisch Mobiliteitsplan Utrecht (SMPU), het Waterhuishoudingsplan 2004 - 2008 (WHP) en het Milieubeleidsplan 2004 - 2008 (PMP). In deze plannen is beleid ontwikkeld voor respectievelijk mobiliteit en infrastructuur, voor de inrichting en het beheer van de waterhuishouding en voor het beheer van de kwaliteit van de lucht, het grondwater en de vaste bodem. Voor deze vier strategische plannen heeft de Koepelnotitie Fysieke Leefomgeving (oktober 1998) het gezamenlijk uitgangspunt gevormd. Door de vier plannen gelijktijdig op te stellen heeft de provincie de

mogelijkheid benut om vraagstukken en oplossingsrichtingen voor de fysieke leefomgeving op elkaar af te stemmen. Het streekplan vormt het ruimtelijk integratiekader voor de strategische plannen.

In het SMPU geeft de provincie aan hoe inhoud wordt gegeven aan een doelmatig en veilig verkeers- en vervoerssysteem, dat iedereen in staat stelt activiteiten te ontplooiën. Uitgangspunt hierbij is de kwaliteit en het gebruik van het verkeer- en vervoerssysteem in balans te laten zijn met de kwaliteit van de leefomgeving. In het SMPU staan drie hoofddoelen centraal: bereikbaarheid, veiligheid en kwaliteit van de leefomgeving.

In het Waterhuishoudingsplan wordt aangegeven hoe de provincie wil bereiken dat de waterhuishouding wordt gekarakteriseerd door gezonde en veerkrachtige watersystemen die een beeldbepalende kwaliteit vormen in het Utrechtse landschap en waarbij duurzaam gebruik van water voor mens, dieren en planten is gegarandeerd. Het Waterhuishoudingsplan geeft inhoud aan Waterbeheer 21ste eeuw en aan de Europese Kaderrichtlijn Water.

Leefbaarheid en duurzaamheid zijn de pijlers van het Milieubeleidsplan. Veiligheid, gezondheid, leefomgevingskwaliteit en biodiversiteit zijn voor het provinciaal bestuur de belangrijkste maatschappelijk relevante thema's voor ons milieubeleid gedurende de looptijd van het Milieubeleidsplan.

3.4.7. Nieuw Wonen

De provincie Utrecht wil de komende jaren duurzaam investeren in de Utrechtse samenleving. Dat doet ze in tien zorgvuldig geselecteerde projecten die in samenhang worden ontwikkeld: Agenda 2010. De projecten leveren allemaal een concrete bijdrage aan het wonen, werken en recreëren van de Utrechtse burgers in de periode tot 2010.

Het project Nieuw Wonen uit Agenda 2010 is hier een voorbeeld van. Op initiatief van de provincie zijn twee levensloopbestendige woonwijken als voorbeeldprojecten geselecteerd. Veenendaal-oost is één van beide voorbeeldprojecten. Een levensloopbestendige woonwijk is een wijk die mensen in elke levensfase, ongeacht levensomstandigheden, huishoudensamenstelling en culturele achtergrond, optimale mogelijkheden biedt voor alle vormen van fysieke en geestelijke activiteit en zelfontplooiing en die een woningaanbod en voorzieningenniveau heeft dat daartoe is uitgerust. Het levensloopbestendige concept is neergelegd in het Ontwerp Nieuw Wonen, "Veenendaal-oost, de plek van je leven!" (september 2005). Dit ontwerp is door de gemeenteraad vastgesteld op 15 december 2005. De uitvoering van het ontwerp is vastgelegd in een overeenkomst tussen de provincie, de gemeente, Ontwikkelingsbedrijf Veenendaal-oost en Patrimonium Woonstichting (21 december 2005).

De gemeente voert de regie over de uitvoering. In het Uitvoeringsplan Nieuw Wonen van mei 2006 is aangegeven op welke wijze de gemeente het ontwerp uit gaat voeren en met welke partners. Op basis van dit uitvoeringsplan heeft de gemeente een toezegging van 3,5 miljoen euro van de provincie voor de extra investeringen die nodig zijn om van Veenendaal-oost een levensloopbestendige woonwijk te maken. In een prestatieovereenkomst tussen de provincie en de gemeente (oktober 2006) worden afspraken gemaakt over de verdeling van de middelen. In de loop van de jaren zal dit geld voor deze extra investeringen ingezet worden.

Voor Veenendaal-oost betekent dit onder andere dat er flexibel en gedifferentieerd gebouwd dient te worden en dat het voorzieningenaanbod goed afgestemd moet worden op de vraag. Bij het vast-

stellen van het woningbouwprogramma (per deelfase) zal veel aandacht moeten worden besteed aan flexibiliteit. Hetzelfde geldt ook voor de voorzieningen in de wijk, het combineren van verschillende functies en het zo ontwerpen van complexen dat ze meerdere vormen van gebruik toelaten, is een vereiste voor levensloopbestendigheid. Daarnaast zal de inrichting van de openbare ruimte een zeer belangrijke rol spelen bij levensloopbestendigheid. De openbare ruimte biedt ruimte voor ontmoeting, verbindt de verschillende functies van de wijk met elkaar en bepaald voor een groot deel de woon- en belevingskwaliteit van de wijk.

Voor Veenendaal-oost heeft het project Nieuw Wonen grote invloed gehad op het gelijktijdig door het Ontwikkelingsbedrijf Veenendaal-oost opgestelde Masterplan. Ook heeft het invloed gehad op de definitieve versie van het MER/SMB. Zo heeft een aanpassing van de verkeersstructuur plaatsgevonden en is er ruimte gecreëerd voor ontmoeting, multifunctionele accommodaties en heeft de identiteit van buurtjes en wijken aandacht gekregen.

3.5. (Inter)gemeentelijk niveau

3.5.1. Structuurvisie WERV

Binnen de gemeenten Wageningen, Ede, Rhenen en Veenendaal (WERV) heeft zich de laatste decennia een verstedelijkt gebied ontwikkeld waar in toenemende mate sprake is van ruimtedruk. Functies als wonen, werken, stedelijke voorzieningen, recreëren, verkeer en vervoer, natuur en water vragen alle om extra ruimte. Bijna letterlijk is het WERV-gebied de Randstad in het klein: een net van stedelijke kernen rond een groen hart dat groen zou moeten blijven. Aan de buitenzijde liggen de kernen ingeklemd tussen belangrijke natuurgebieden die een onaantastbare status hebben: de Veluwe, de Utrechtse Heuvelrug en de uiterwaarden van de Nederrijn. In ruimer geografisch verband gezien heeft het WERV-gebied een zeer centrale ligging in Nederland en vormt het een 'stapsteen' tussen de economische zwaartepunten van de Randstad, het KAN-gebied (Arnhem-Nijmegen) en het Duitse Ruhrgebied.

Door dit alles beschikt de WERV-regio over tal van kwaliteiten en potenties.

Om deze kwaliteiten onder de toenemende schaarste aan ruimte te behouden en de potenties te benutten, zijn de vier gemeenten gaan samenwerken; dit in het besef dat ze voor ruimtelijke vraagstukken staan die hun afzonderlijke grondgebied en sturend vermogen overstijgen. Binnen WERV moet gezocht worden naar samenhangende oplossingen, die recht doen aan de bijzondere kwaliteiten van de regio. De samenwerking moet dan ook uitlopen op een regionale ontwikkeling die een meerwaarde biedt ten opzichte van een afzonderlijke koers van iedere gemeente op zich. Op een aantal punten heeft de gezamenlijke missie al geleid tot afspraken en concrete doelstellingen. Deze zijn vastgelegd in het WERV-convenant van 1 maart 2002 en de daaruit gedestilleerde (en jaarlijks bij te stellen) 'Projectagenda WERV'.

Het WERV-gebied is bij rijk en provincies op de kaart gekomen als 'regionaal stedelijk netwerk'. De gedachte achter het netwerk-concept is dat intermenselijke en economische relaties zich steeds minder tot één stad of stadsgewest beperken, maar een groter gebied bestrijken: dat van een verstedelijkte zone. De kracht van de netwerkbenadering is vooral dat de kernen binnen stedelijke zones niet allemaal hetzelfde hoeven te doen, maar kansen kunnen benutten om elkaar aan te vullen en een taakverdeling af te spreken. Dit biedt ook het beste recept voor behoud en verbetering van de kwaliteit in stad en platteland. Door samenwerking en het elkaar aanvullen kan immers de eigen identiteit van de verschillende kernen en gemeenten in het netwerk sterker worden geprofileerd en wordt voorkomen dat ze steeds meer op elkaar gaan lijken in een poging allemaal afzonderlijk 'compleet' te worden.

De status van regionaal stedelijk netwerk heeft als consequentie dat de WERV-gemeenten een taak hebben als bundelingsgebied. Rijk en provincies gaan ervan uit dat de nationale bebouwingsopgave voor wonen, werken en voorzieningen zoveel mogelijk in de stedelijke netwerken wordt opgevangen. Dit voorkomt dat de landelijke gebieden verstenen. Bovendien ontwikkelen wonen en werken zich dan zoveel mogelijk in samenhang met elkaar en wordt de groei van de (auto)mobiliteit beperkt.

De regionale structuurvisie (concept, december 2003) fungeerde als input voor de nieuwe streekplannen voor Gelderland en Utrecht. De tijdshorizon van de structuurvisie reikt tot 2030 en over-

stijgt daarmee ruimschoots de planperiode van de beide nieuwe streekplannen (2005-2015) en van de bestaande gemeentelijke structuurvisies/-plannen. Met het oog daarop is in de structuurvisie zowel een ruimtelijk perspectief voor de periode tot 2015 als voor de periode tot 2030 opgenomen. Bovendien fungeert deze structuurvisie als basis voor een verdere uitwerking van de bereikbaarheidsproblematiek van de regio.

Naast intensiveringsgebieden worden er in de structuurvisie ook uitleglocaties voor wonen en werken aangegeven. Veenendaal-oost en Dragonder-oost zijn daarbij aangewezen als suburbaan woongebied voor (indicatief) ongeveer 3950 woningen³.

Eén van de sleutelprojecten uit de structuurvisie is het vervaardigen van een inrichtingsplan voor de groene zone in het ISEV-gebied tussen Ede en Veenendaal.

3.5.2. Structuurplan Duurzaam Veenendaal-oost

Voortgaand op de genomen besluiten op provinciaal niveau om woningen op de locatie Veenendaal-oost te realiseren, heeft de gemeente Veenendaal op 14 oktober 1999 het Structuurplan 'Duurzaam Veenendaal-oost' vastgesteld. In de komende 15 jaar zal in Veenendaal-oost - het gebied dat globaal wordt begrensd door de toekomstige Rondweg-oost, de Rijksweg A12, de Dragonderweg en het Gelders Benedeneind - een nieuwe woonwijk met ongeveer 3.000 à 3.500 woningen worden gerealiseerd. Het Structuurplan geeft richting aan de wijze waarop een optimale leefomgeving kan worden gecreëerd, met een minimale belasting voor het milieu. Het geeft op hoofdlijnen de richting aan voor de ontwikkeling van een kwalitatief hoogwaardige en duurzame woonwijk. Het plan is opgesteld volgens de principes van duurzame inrichting en duurzame stedenbouw waarbij de ambities ten aanzien van duurzaamheid hoger zijn gesteld dan in de voorgaande nieuwe wijken in Veenendaal. Er is in het plan extra aandacht besteed aan een integrale benadering van de aspecten waterhuishouding, ecologie, mobiliteit en energie.

In november 2000 heeft gedeputeerde staten uitgesproken dat het vastgestelde Structuurplan een voldoende basis biedt om te kunnen dienen als onderlegger voor een voor Veenendaal-oost op te stellen globaal bestemmingsplan.

In het ontwerp zijn de groen- en water- en verkeersstructuur geïntegreerd tot een 'duurzaam casco'. Uitgangspunt van het casco is de bestaande landschappelijke structuur met langgerekte oost-west kavels. Dit geeft Veenendaal-oost een gebiedseigen karakter. Het casco bestaat uit een aantal groene ruimtes met brede singels. De singels vervullen een belangrijke rol voor de waterhuishouding, de ecologische kwaliteit en de ontsluiting van het gebied. Binnen dit ontwerp is duurzaamheid uitgewerkt door onder andere de aspecten ecologie, waterhuishouding en verkeer integraal op elkaar af te stemmen. De duurzame structuren en systemen die voor deze aspecten ontwikkeld zijn, worden in het Structuurplan geïntegreerd in een 'duurzaam casco'.

Het duurzame casco definieert in feite de hoofdstructuur van de wijk door het vastleggen van de karakteristiek van de van de openbare ruimte.

De ligging van het plangebied Veenendaal-oost in het laagst gelegen deel van de Gelderse Vallei vraagt nadrukkelijk aandacht van een goed doordachte waterhuishouding. In het Structuurplan is daarom aangegeven dat het waterhuishoudingssysteem in Veenendaal-oost een kwalitatief hoog-

³ paragraaf 9.2 Uitleglocaties (uitleggebieden wonen) van de Regionale Structuurvisie WERV, versie 9 december 2003, Bugel Hajema / Goudappel Coffeng.

waardig systeem moet zijn dat belangrijke hydrologische, ecologische en recreatieve kwaliteiten. Belangrijke uitgangspunten van de waterhuishouding van Veenendaal-oost zijn:

- maximale afvoer naar het Valleikanaal mag niet hoger zijn dan in de huidige situatie;
- voldoende oppervlaktewater om regenwater te bergen;
- om de beheersbaarheid van systeem te vergroten wordt het aantal peilgebieden en kunstwerken geminimaliseerd. Op grond van de huidige hoogteverschillen worden een noordelijk en een zuidelijk peilgebied onderscheiden;
- om regenwater zoveel mogelijk te bergen in het gebied wordt in het regenwatersysteem's winters hogere peilen toegestaan dan 's zomers;
- afkoppelen van schone verharde oppervlakten op de riolering ;
- in overleg met het waterschap wordt het geheel van peilen en ontwateringsdiepte vastgesteld;
- een apart kwelwatersysteem in het westen van het plangebied. Deze moet gescheiden blijven van bermsloten;
- drainagewater in het westen van het plangebied afvoeren naar het kwelwatersysteem. In het oosten en noorden is dit gezien de afstand tot het kwelwatersysteem niet mogelijk. Daar wordt afgevoerd naar het regenwatersysteem;
- rekening houden met de mogelijkheid tot circulatie van beide regenwatersystemen om in droge perioden het water te kunnen verversen;
- een hoge waterkwaliteit en ecologische kwaliteit van het oppervlaktewaterstelsel. Hiertoe dient vervuild regenwater te worden gereinigd in de vorm van berm/bodempassages en brede natuurvriendelijke oevers.

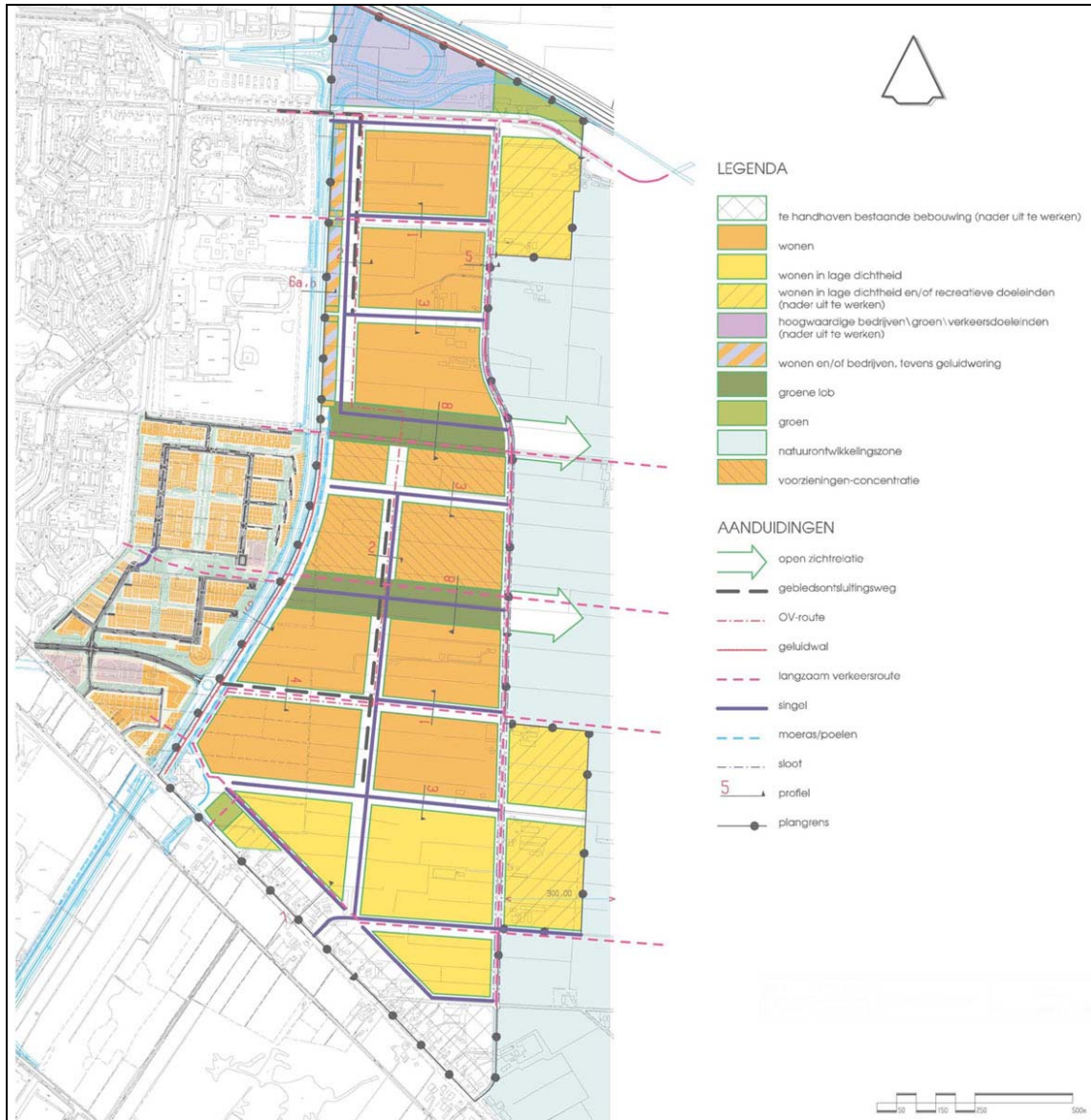
Met het voorgestelde waterhuishoudingssysteem wordt een kwalitatief hoogwaardig systeem verkregen met belangrijke hydrologische, ecologische en recreatieve kwaliteiten. De oorspronkelijke oost-west liggende slotenstructuur is opgepakt en geïntegreerd in de nieuwe waterstructuur. Met de koppeling aan de natuurontwikkelingszone wordt de natuur de nieuwe woonwijk in gehaald. Hiermee wordt de samenhang binnen het gebied vergroot. Met deze koppeling vormen de singels en de groene lobben in Veenendaal-oost samen met het natuurontwikkelingsgebied op het grondgebied van de gemeente Ede een integraal onderdeel van het nieuwe watersysteem.

De groenstructuur en de ecologische waarde van het plangebied vormen in ruimtelijke zin een eenheid met het watersysteem. Dit geldt zowel op lokaal als op regionaal niveau. Op regionaal niveau zorgt de inrichting van het natuurontwikkelingsgebied voor de versterking van de ecologische verbinding tussen Grebbelinie en het Valleikanaal. Op lokaal niveau draagt het gehele waterstelsel bij aan de ecologische kwaliteit van de stad. Met name binnen de ruim gedimensioneerde watergangen met relatief flauwe taluds zullen de ecologische kwaliteiten goed tot ontwikkeling kunnen komen. De noord-zuid waterverbinding door het plangebied die een transportfunctie voor organismen heeft maakt hiervan eveneens onderdeel uit.

De twee groene lobben hebben naast een geleedende ook een recreatieve en ecologische functie voor Veenendaal-oost. Deze twee parkgebieden hebben door hun grote oppervlakte een belangrijke functie in de wijk. Via onder meer het water worden deze lobben 'gekoppeld' aan het natuurontwikkelingsgebied. Met een hierop afgestemde inrichting van deze watergangen wordt kwalitatief hoogwaardige natuur het nieuwe stedelijke gebied ingetrokken.

Binnen Veenendaal-oost zal geen doorgaande route voor gemotoriseerd verkeer worden opgenomen. Fietsverbindingen worden gekoppeld aan bestaande verbindingen en geven dan ook een directe aansluiting op het centrum van Veenendaal.

Afbeelding 6: Structuurplan Duurzaam Veenendaal-oost.

3.5.3. Masterplan Veenendaal-oost

Het Masterplan Veenendaal-oost is een ontwerpende stap tussen MER/SMB en de op te stellen stedenbouwkundige plannen per deelgebied. In het Masterplan Veenendaal-oost is de hoofdstructuur uit het MMA verder uitgewerkt, definitief vastgelegd en gemaatvoerd. Bovendien zijn spelregels,

uitgangspunten en toetsingskaders geformuleerd voor de uitwerking van de deelplannen. In het Masterplan worden ook uitspraken gedaan over fasering, beheer en onderhoud van de toekomstige wijk. Op basis van het Masterplan kan in een volgende fase per deelgebied een gedetailleerd programma van eisen worden vastgesteld.

3.5.4. Natuurontwikkelingszone; De Groene Grens

In de nota 'Interprovinciale Structuurvisie Ede-Veenendaal' (ISEV, augustus 1994) is afgesproken een natuurontwikkelingszone te realiseren ten oosten van de door gemeentegrenswijziging mogelijk gemaakte woningbouwlocatie Veenendaal-Oost. Dit is vastgesteld door de provinciale staten van Utrecht en Gelderland, en de gemeenteraden van Veenendaal en Ede. Hiermee is de realisatie van de woonwijk Veenendaal-oost gekoppeld aan de inrichting van een natuurontwikkelingszone, respectievelijk ten westen en ten oosten van de Dragonderweg.

Voor de uitwerking van de Interprovinciale Structuurvisie Ede-Veenendaal is afgesproken dat de gemeente Veenendaal trekker is voor dit project ten zuiden van de A12. Voor de plannen ten noorden van de A12 is de gemeente Ede trekker.

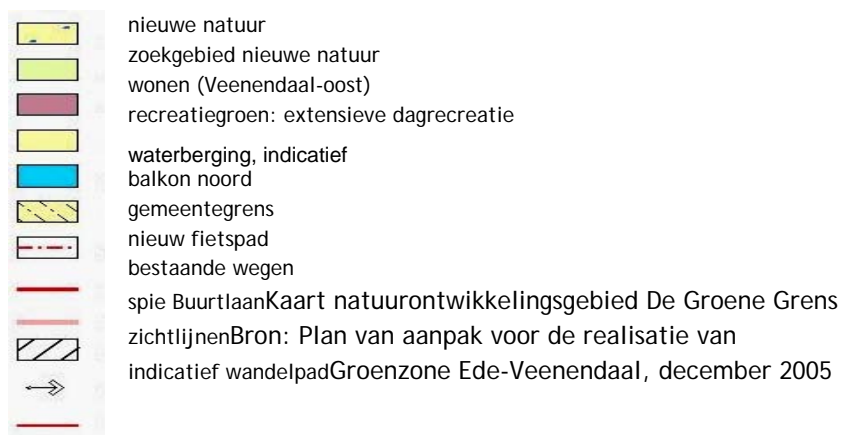
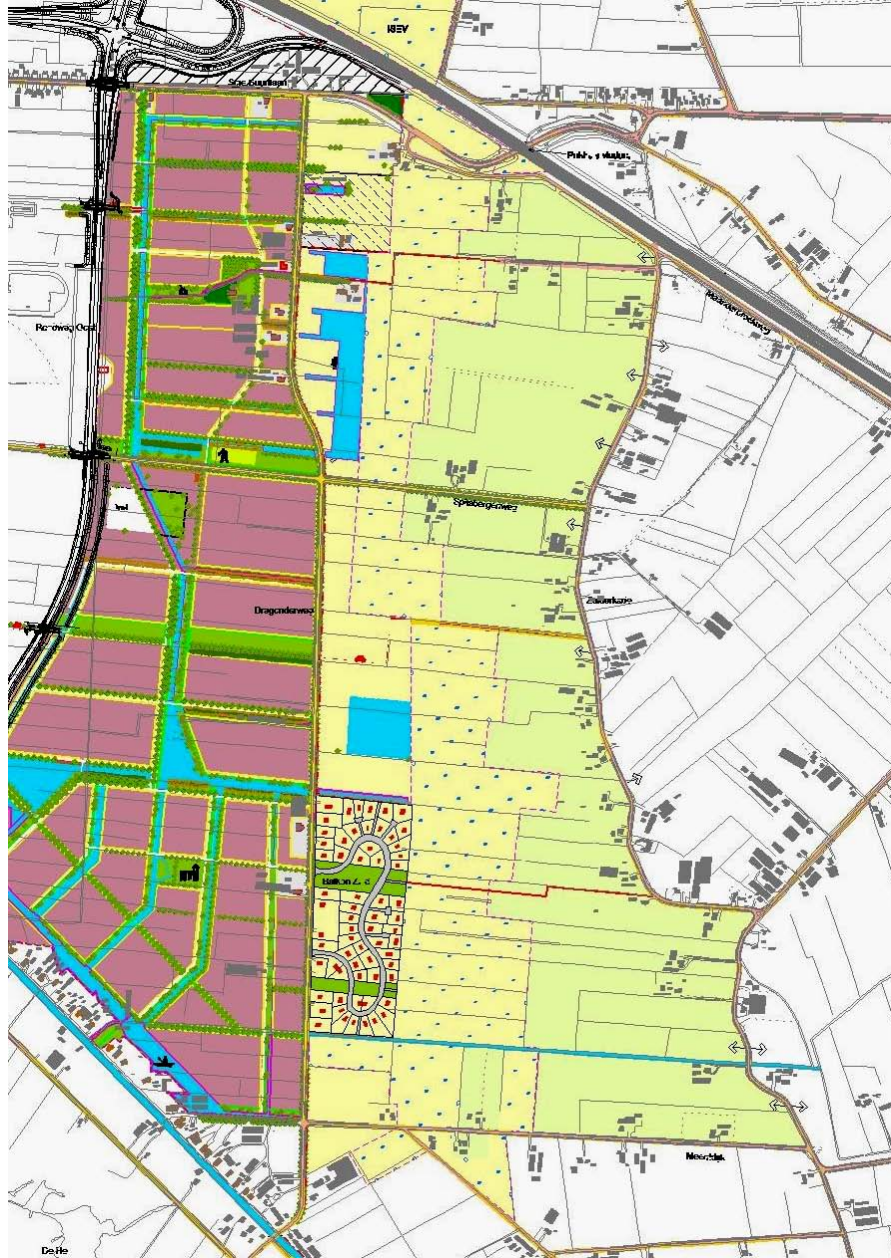
De doelstelling voor de zone is tweeledig:

- * Beschermen van de ecologische en visueel-landschappelijke waarden van het Binnenveld;
- * Het vormen van een harde begrenzing van de toekomstige stedelijke uitbreiding.

Behalve voor natuurbouw zal de zone deel ook dienen voor recreatief medegebruik en als waterbuffer voor de nieuwe woonwijk. Hiermee wordt ook invulling gegeven aan het gewenste stedelijk uitloopgebied (STUIT) tussen Ede en Veenendaal.

De begrenzing van de zone ofwel het plangebied wordt gevormd door de A12, de Zuiderkade, de Meentdijk en Meentweg en de Dragonderweg. De zone heeft een gemiddelde breedte van ca. 300 meter. Het grootste deel ligt op het grondgebied van de gemeente Ede (provincie Gelderland). Een klein deel ligt in de vorm van twee zgn. balkons ten oosten van de Dragonderweg op het grondgebied van de gemeente Veenendaal (provincie Utrecht).

Voor het plangebied wordt één realisatieplan en bestemmingsplan gemaakt. De begrenzing van het bestemmingsplan ligt langs de bebouwing aan weerszijden van de Zuiderkade en aan weerszijden van de Meentdijk om de bewoners langs deze wegen dezelfde kansen te bieden.

Kaart natuurontwikkelingsgebied De Groene Grens

Bron: Plan van aanpak voor de realisatie van de Groenzone

Ede-Veenendaal, december 2005

In de jaren 1998 tot 2000 is de doelstelling voor het plangebied uitgewerkt in ruimtelijke-, functionele- ecologische-, financiële- en realisatie-uitgangspunten. Dit resulteerde in een ruimtelijk visie en een globale exploitatie. Het rapport 'Natuurontwikkelingszone Ede-Veenendaal' (VHP juli 2000) is vastgesteld door de beide colleges van burgemeester en wethouders. In het advies voor richtlijnen het milieueffectenrapport woningbouw Veenendaal-Oost (juli 2003) is gesteld dat de MER duidelijkheid moet verschaffen over de bestuurlijke waarborgen voor de realisatie van de natuurontwikkelingszone. In april 2005 is de 'Startnotitie Natuurontwikkelingszone' (Veenendaal, april 2005) – zie *bijlage 1* - afgerond en vastgesteld in het college van Burgemeester en wethouders van Ede en de gemeenteraad van Veenendaal. Hierin is besloten een Plan van Aanpak op te stellen. Het Plan van Aanpak moest duidelijkheid geven over vorm van organisatie en de taakverdeling; de gebiedsafbakening en prioriteitsstelling; de tijdsplanning (mede in relatie tot Veenendaal-Oost en het nieuwe bestemmingsplan buitengebied Ede); de verwerving en tijdelijke beheer van gronden; de exploitatie, de financiering en garantstelling; de inrichting; het beheer na inrichting; juridische RO-document(en); het traject besluitvorming en communicatie.

Het Plan van Aanpak voor realisatie van de Groenzone Ede-Veenendaal met de afspraken en acties die nodig zijn om de groenzone tussen Ede en Veenendaal te realiseren is in juni 2006 vastgesteld in de gemeenteraden van Ede en Veenendaal.

Exploitatie

De exploitatie van de groenzone is positief sluitend bij de ontwikkeling van alleen het zuidelijk woonbalkon. De kosten zijn gebaseerd op de grondverwerving en inrichting incl. alle bijkomende kosten voor 70 ha groenzone, de balkons, en het beheer van 95 ha groenzone. Deze kosten worden gedekt uit de opbrengsten van de ontwikkeling van de balkons en uit de bijdrage van de woonwijk Veenendaal-Oost. De bijdrage uit de woonwijk is vastgelegd in een overeenkomst met de Ontwikkelings Maatschappij Veenendaal-Oost (OVO), nl. € 3,63 miljoen per 1/1/2010. Bij deze exploitatie is uitgegaan van het uitgeven van 75 % van de gronden in het zuidelijk balkon voor woningen en beperkte ontwikkeling van het noordelijk balkon. Het streekplan Gelderland geeft het stedelijk uitloopgebied tussen Ede en Veenendaal aan. Hiervoor is een subsidie voor de verwerving en inrichting van 25 hectare voor dit stedelijk uitloopgebied. Samen met de 70 hectare die de gemeenten ontwikkelen is de omvang van het te beheren gebied uiteindelijk 95 hectare.

Bestemmingsplan Groenzone Ede-Veenendaal

Voor het plangebied wordt in 2006 gestart met het opstellen van een apart bestemmingsplan inclusief beeldkwaliteitsplan. De reden is de specifieke ontwikkeling in dit gebied gewenst is, nl. van agrarisch gebied naar een groenzone met natuur, recreatief groen en water tussen de woonkernen Veenendaal en Ede. Voor de realisatie van de nieuwe woonwijk Veenendaal-Oost is de realisatie van de groenzone een voorwaarde die voortvarend aangepakt moet worden.

Het plangebied is verdeeld over twee gemeenten en provincies. De besluitvorming over het bestemmingsplan is gesplitst. Er komt geen nieuwe gemeentegrenscorrectie in het kader van dit project. De "balkons" en de "spie" zijn onderdeel van dit bestemmingsplan, maar moeten

aparte procedures in de gemeente Veenendaal en de provincie Utrecht vastgesteld worden. Het grootste deel van het bestemmingsplan voor de groenzone ligt binnen de gemeente Ede en Gelderland.

Streekplan Utrecht 2004

Dit plan is van belang voor de zgn. balkons. De rode contour in het streekplan ligt buitenom deze balkons.

De globale planning voor het bestemmingsplan Groenzone Ede-Veenendaal

In 2005 is de inventarisatie van het gebruik van bebouwing voor het bestemmingsplan uitgevoerd, een aanvulling zal begin 2006 afgerond worden. Na de vaststelling van het Plan van Aanpak kan in de 2de helft van 2006 de planfase starten om tot het voorontwerp bestemmingsplan en beeldkwaliteitsplan te komen met inventarisatie/onderzoek, de bureaukeuze, het uitwerken van de functiewisselingsmogelijkheden en het bestuurlijke traject.

4. Nader onderzoek

4.1. MER/SMB Woningbouwlocatie Veenendaal-oost

In het MER/SMB is een groot aantal milieuaspecten onderzocht. Uitgangspunt voor het onderzoek is de stedenbouwkundige invulling geweest van het duurzame casco dat reeds in het Structuurplan duurzaam Veenendaal-oost is beschreven. Daartoe zijn drie modellen ontwikkeld, die in paragraaf 4.1.2 worden beschreven. Het onderzoek naar de verschillende milieuaspecten is opgenomen in paragraaf 4.2. Naast deze modellen zijn een Meest Milieuvriendelijk Alternatief (MMA) en een Voorkeursalternatief ontwikkeld. Hoewel dit laatste model in eerste instantie als het uitgangspunt voor de woonwijk werd beschouwd, bleek bij de opstelling van het Masterplan en het tegelijkertijd lopende project Nieuw Wonen, dat er winst op het gebied van milieu en leefbaarheid te behalen viel. Derhalve is besloten het MMA aan te passen en als vormgevend vertrekpunt voor de ontwikkeling van de nieuwe woonwijk te hanteren. Het MMA vindt derhalve zijn neerslag in voorliggend bestemmingsplan (het voorkeursalternatief is mogelijk binnen de flexibiliteitsbepalingen van het plan).

Bovengenoemd keuzeprocess heeft gevolgen voor de weergave van het onderzoek in dit hoofdstuk. In principe wordt daarbij uitgegaan van de onderzoeksresultaten van het voorkeursmodel. Waar nodig worden de verschillen aangegeven die voor het MMA van belang zijn.

4.1.1. Aanleiding MER/SMB

In het Besluit milieueffectrapportage is aangegeven dat voor woningbouw van 2000 of meer woningen in een niet verstedelijkt gebied de procedure voor de m.e.r. moet worden doorlopen. In 1992 is de Interprovinciale Structuurvisie Ede-Veenendaal (ISEV) opgesteld, waarin de lijnen zijn uitgezet voor de toekomstige stedelijke ontwikkeling van de grensregio Ede-Veenendaal. Reeds in 1994 is een procedure voor de m.e.r. gevolgd voor het gehele ISEV-gebied, waarvan de resultaten zijn opgenomen in het MER-ISEV. Het toen 'be-merde' streekplan kan echter niet aangemerkt worden als een zogenaamde concrete beleidsbeslissing. Tenzij wordt gekozen voor een partiële herziening van het streekplan betekent dit concreet dat de m.e.r. wettelijk gezien alleen gekoppeld kan worden aan het voorliggende bestemmingsplan. Omdat een herziening van het streekplan niet aan de orde was, is voor Veenendaal-oost het bestemmingsplan dan ook als het m.e.r.-plichtige besluit beschouwd.

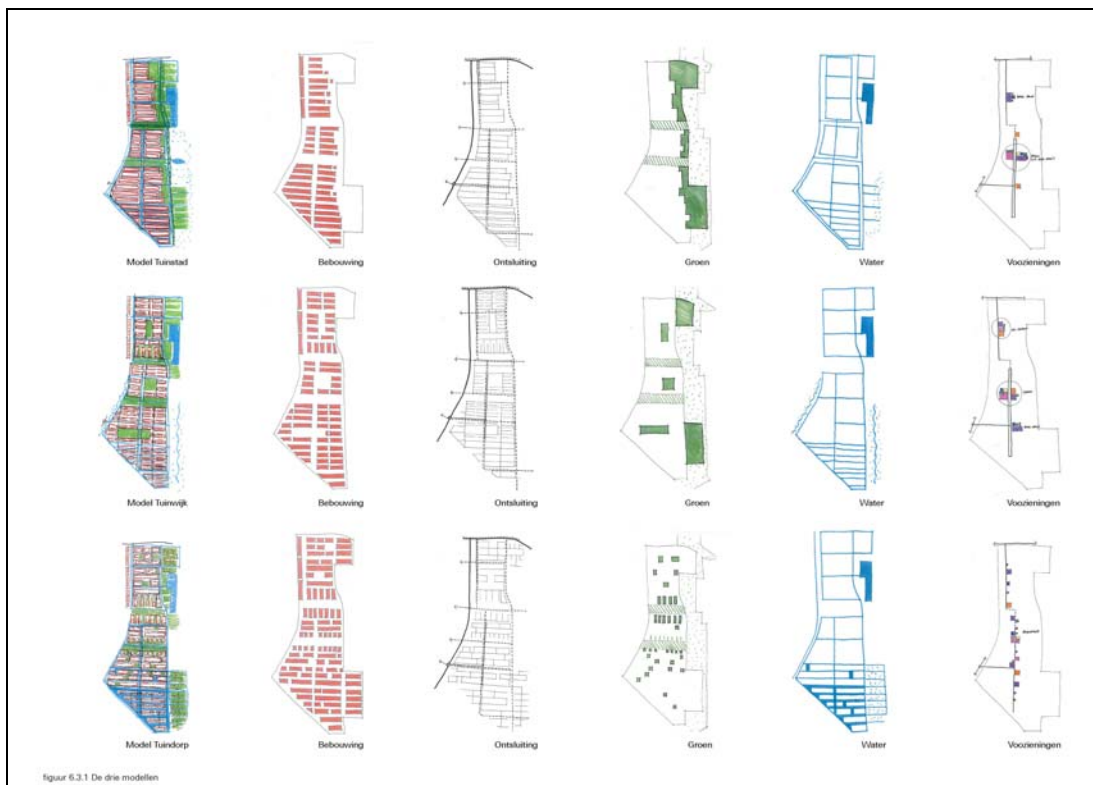
Naast de vereisten ingegeven door de m.e.r.-procedure is ook onderzoek verricht conform de eisen ingegeven door de Europese richtlijn inzake de strategische milieubeoordeling (SMB). De resultaten van dat onderzoek zijn ook weergegeven in het MER.

Beschrijving MER/SMB

In het MER/SMB zijn drie modellen voor de stedenbouwkundige invulling van de locatie Veenendaal-oost ontwikkeld op basis van vooraf opgestelde randvoorwaarden en ambities. De modellen zijn niet bepaald door vormstudies rond een willekeurig thema maar uit verschillen in ruimtegebruik: de essentie van het stedenbouwkundig ontwerp. De woonmilieus 'tuinstad', 'tuinwijk' en 'tuindorp' zijn onderzocht omdat daarin alle relevante differentiaties in het woonmilieu voor een Veenendaalse uitbreiding zijn opgenomen. Ieder milieutype kent zijn eigen verhouding uitgeefbaar en niet-uitgeefbaar gebied, verhard en onverhard gebied, bebouwd en onbebouwd gebied. Deze

factoren zijn mede bepalend voor de kansen en knelpunten voor duurzaamheidsthema's als water, natuur, verkeer, leefbaarheid en energie. Door te onderzoeken hoe verschillende milieutypen binnen het ontwikkelde raamwerk ingevuld zouden kunnen worden, alsmede door het in beeld brengen van het effect op (en de mogelijke transformatie van) het raamwerk als gevolg van de keuze voor een bepaald milieutype worden de 'uitersten' zichtbaar.

Afbeelding 7: De onderzochte modellen.

In het Structuurplan Duurzaam Veenendaal-Oost is een 'duurzaam casco' vastgesteld waarin groen-, water- en verkeersstructuur zijn geïntegreerd. In dit casco zijn door middel van profielen de ligging en afmeting van de langzaam verkeersroutes, de (hoofd)waterlopen, de hoofdontsluitingen en de gebiedsontsluitingen vastgelegd.

Het plangebied wordt door brede groene oost-west ruimtes geleed. Het casco is zo ontworpen dat Veenendaal-oost in de toekomst goed aansluit op de bestaande wijken van Veenendaal en de toekomstige natuurontwikkelingszone ten oosten van het plangebied. Tussen de dragers van het casco zijn vlakken aangegeven die een woonbestemming krijgen.

De ruimtelijke hoofdstructuur uit het Structuurplan Duurzaam Veenendaal-oost is het vertrekpunt geweest bij de uitwerking van de drie modellen. De drie modellen richten zich met name op de 'vulling' van het casco, de vlakken met een woonbestemming.

Om de modellen verder uit te werken en om ze goed vergelijkbaar met elkaar te maken is het duurzame casco uit het structuurplan vervolgens verder uitgebouwd. Binnen de woonvlekken is een structuur van oost-west georiënteerde bouwblokken getekend met daartussen voldoende ruimte voor ontsluitingen. In het zo ontstane raamwerk konden verschillende principe oplossingen voor bebouwing, water, verkeer, groen, parkeren etc. voor de drie woonmilieus ingevuld worden. In onderstaande afbeelding worden de principes toegelicht.

Afbeelding 8: De modellen vergeleken.

Principes	tuinstad	tuinwijk	tuindorp
bebouwing	<ul style="list-style-type: none"> • compact • gesloten bouwblokken 	<ul style="list-style-type: none"> • half open bouwblokken • afwisseling korte en lange rijen 	<ul style="list-style-type: none"> • open bouwblokken • afwisselend bebouwingsbeeld
ontsluitingsstructuur	<ul style="list-style-type: none"> • straten in oost-westrichting 	<ul style="list-style-type: none"> • straten in noord-zuidrichting • parkeerstraten binnen de blokken • autovrijestraten tussen blokken 	<ul style="list-style-type: none"> • organisch ontsluitingspatroon • geen lange doorlopende straten
groen	<ul style="list-style-type: none"> • concentreren op wijkniveau 	<ul style="list-style-type: none"> • concentreren binnen de verschillende delen van de wijk 	<ul style="list-style-type: none"> • verspreid op buurtniveau
water	<ul style="list-style-type: none"> • harde oevers • kade muren en beschoeiingen 	<ul style="list-style-type: none"> • groene oevers • beschoeiingen 	<ul style="list-style-type: none"> • natuurvriendelijke oevers • flauwe taluds
parkeren	<ul style="list-style-type: none"> • binnen de blokken in gebouwde voorzieningen (garage, onder dek) • op straat 	<ul style="list-style-type: none"> • binnen het bouwblok langs parkeerstraten • op straat op de koppen van de bouwblokken 	<ul style="list-style-type: none"> • zo veel mogelijk op eigen kavel • geclusterd op kleine parkeerterreintjes binnen het bouwblok • incidenteel op straat
voorzieningen	<ul style="list-style-type: none"> • concentreren 	<ul style="list-style-type: none"> • meerdere clusters 	<ul style="list-style-type: none"> • verspreid

Model Tuinstad

Het model Tuinstad is een stedelijk model waar in hoge dichtheid gebouwd wordt. Het bebouwd oppervlak is zo beperkt mogelijk gehouden zodat het landschap zo min mogelijk aangetast wordt. Het gebied wordt niet integraal opgehoogd waardoor bestaande elementen zoals de Dragonderweg met aanliggende bebouwing en de bestaande laanbeplanting in het gebied gehandhaafd kunnen worden. Door het bebouwen van stroken in oost-west richting in verschillende diepten is de rand

met het landschap rafelig, dit heeft als voordeel dat relatief veel woningen aan de rand komen te liggen. Het stratenpatroon volgt de structuur van bouwblokken. De langzaam verkeersroutes liggen in de groene zones tussen de verschillende wijkdelen. Naar het zuiden toe neemt de hoeveelheid water in het plangebied toe. In het noorden van de wijk liggen brede singels die de verschillende wijkdelen van elkaar scheiden, in het zuiden treft men ook water aan binnen de woonvlekken in de vorm van grachten tussen de bouwblokken. Binnen de buurten zijn geen groenvoorzieningen opgenomen, al het groen is geconcentreerd in een groot wijkpark ten oosten van het plangebied. De voorzieningen zijn geconcentreerd in het centrum van de wijk en liggen aan de hoofdontsluitingsweg uit het casco. De kerken zijn op formele plekken in de stedenbouwkundige structuur gepositioneerd zodat ze als echte landmarks gaan functioneren. Naast een grote brede school in het voorzieningencentrum is ook een brede school in het noorden van de wijk opgenomen. In de brede scholen worden basisscholen, kinderdagverblijf en peuterspeelzaal gecombineerd.

Model Tuinwijk

Het model Tuinwijk is een model waar in gemiddelde dichtheid gebouwd wordt. Het bebouwd oppervlak is groter dan in het model Tuinstad. Er is uitgegaan van integrale ophoging van het volledige plangebied. Hierdoor zal de bestaande laanbepanting langs de Spitsbergerweg en de Dragonderweg verdwijnen. Het gehele gebied tot aan de Dragonderweg wordt bebouwd, de Dragonderweg als oud lint met aangrenzende bebouwing zal dan ook opgenomen worden in de wijk en niet meer als zelfstandig element duidelijk herkenbaar zijn. De wijk oogt een stuk groener doordat de bouwblokken niet gesloten maar half-open zijn en de woningen voortuinen hebben. De ontsluitingsstructuur loopt voornamelijk in noord-zuid richting. Vanaf de hoofdontsluiting lopen korte straatjes het bouwblok in, hier kan aan geparkeerd worden. Hierdoor is het mogelijk tussen de bouwblokken woonpaden te maken waar gespeeld kan worden dicht bij huis. Ook in dit model neemt de hoeveelheid water van noord naar zuid toe. Het water in het zuiden van het plan grenst echter niet aan het openbaar gebied maar vormt de grens tussen de tuinen. Ieder deel van de wijk heeft zijn eigen park. Het is denkbaar dat bij het park ook gestapelde woningen gebouwd worden. De voorzieningen zijn meer verspreid door de wijk. Naast een centrumgebied in het midden van het plan is ook een sub-centrum in het noorden van de wijk getekend. Ieder centrum heeft een brede school, ook is een brede school in het zuiden van de wijk getekend. De kerken zijn opgenomen in de beide centra zodat deze wellicht een bredere functie kunnen krijgen.

Model Tuindorp

Het model Tuindorp is het dunst bebouwde model. Het bebouwd oppervlak beslaat het hele plangebied en ook de twee 'balkons' ten oosten van de Dragonderweg zijn bebouwd. Het gebied wordt integraal opgehoogd en de Dragonderweg wordt opgenomen in de wijk doordat de wijk soms over de weg heen springt en de Dragonderweg soms de grens vormt tussen stad en landschap. De bebouwingsstructuur is open en gevarieerd, korte en lange blokken wisselen elkaar af. Het ontsluitingspatroon sluit hier op aan, de straten zijn relatief kort en er zijn weinig lange doorlopende lijnen. In het zuiden van de wijk is het water een zeer bepalend element. Er wordt gewoond aan singels, op eilanden in het water en zelfs drijvende woningen aan langs steigers behoren tot de mogelijkheden. Het groen ligt verspreid door de wijk. De voorzieningen liggen verspreid langs de hoofdontsluiting als een echt dorpslint. De onderwijsvoorzieningen zijn niet geclusterd in brede scholen maar functioneren zelfstandig.

Voorkeursmodel en Meest milieuvriendelijke alternatief (MMA)

Op basis van de kansrijke ingrediënten die voortkwamen uit de beschreven modellenstudie is vervolgens een voorkeursalternatief geschetst. Dit voorkeursalternatief is van schets tot detailontwerp gegroeid.

Het duurzame raamwerk uit het structuurplan Veenendaal-oost, waarin water en groen als structurerende elementen worden ingezet om de landschappelijke hoofdstructuur van het gebied te verduidelijken, is het ruimtelijke vertrekpunt voor het voorkeursalternatief. Het raamwerk is in het voorkeursalternatief zo aangepast dat binnen de wijk verschillende gebieden ontstaan met ieder hun eigen bebouwingsdichtheid, sfeer en karakter. De structurerende water- en groenelementen vormen duidelijke verbindingen met de bestaande stad en de natuurontwikkelingszone ten oosten van de wijk. Het centrum van de wijk waar de voorzieningen zijn gesitueerd heeft een stedelijk karakter. De delen ten noorden en zuiden van het centrum hebben een tuinwijk karakter. Het gebied aan de zuidzijde van de wijk en de zones aan de oostzijde langs de Dragonderweg hebben een dorps karakter en vormen belangrijke overgangszones naar het omliggende landschap.

De nieuwbouwwijk krijgt in het voorkeursmodel twee aansluitpunten op het Veenendaalse wegennet. Aan de noordkant wordt de wijk aangesloten op de Buurtlaan-oost. Vanaf deze weg kan het verkeer via de Grote Beer en de Lorentzstraat de Rondweg-oost bereiken. Aan de zuidkant wordt de nieuwbouwwijk aangesloten op de Prins Clauslaan. Laatstgenoemde weg heeft uitwisselingsmogelijkheden met de Rondweg-oost.

De delen van de wijk zijn herkenbaar aan de wijze waarop is omgegaan met water, groen en dichtheden. De afzonderlijke buurten kunnen zich van elkaar onderscheiden door de profielen (smal of breed, groen of steenachtig, voortuinen of geen voortuinen), parkeeroplossingen (in de straat, gebouwd parkeren, binnen het bouwblok) architectuur (kapvormen, kleur- en materiaal gebruik, geleding van de gevels) en woningtypologie.

Nadat het voorkeursalternatief gereed was - en ook de belangrijkste effecten in beeld waren gebracht - zijn vervolgens maatregelen voor het MMA benoemd. Deze voorstellen voor het MMA zijn voor het overgrote deel gedaan door de bureaus die de effectenbeschrijving voor hun rekening hebben genomen.

Het MMA wijkt op een aantal punten af van het voorkeursalternatief. De afwijkingen hebben geen betrekking op fundamentele aansluitingsprincipes in relatie tot de omgeving. Hoewel het voorkeursalternatief in eerste instantie als het uitgangspunt voor de woonwijk werd beschouwd, bleek bij de opstelling van het Masterplan en het tegelijkertijd lopende project Nieuw Wonen, dat er winst op het gebied van milieu en leefbaarheid te behalen viel. Derhalve is besloten het MMA aan te passen en als vormgevend vertrekpunt voor de ontwikkeling van de nieuwe woonwijk te hantieren. Het MMA vindt derhalve zijn neerslag in voorliggend bestemmingsplan. Dat wil overigens niet zeggen dat het voorkeursalternatief niet gerealiseerd zou kunnen worden (het voorkeursalternatief is mogelijk binnen de flexibiliteitsbepalingen van het plan).

De MMA-maatregelen zijn achtereenvolgens gebaseerd op:

- een combinatie van de meest milieuvriendelijke aspecten uit de drie modellen;
- een optimalisatie op een aantal aspecten (met name verkeer en geluid), waarbij de suggesties uit de richtlijnen voor het MER/SMB leidend zijn;

- een compensatie en/of mitigatie van (negatieve) milieueffecten uit het voorkeursalternatief;
- voorstellen die zijn gedaan in het kader van het voorbeeldproject Nieuw Wonen.

Het MMA is derhalve ontwikkeld binnen de bovenstaande randvoorwaarden waardoor het een realistisch MMA kan worden genoemd.

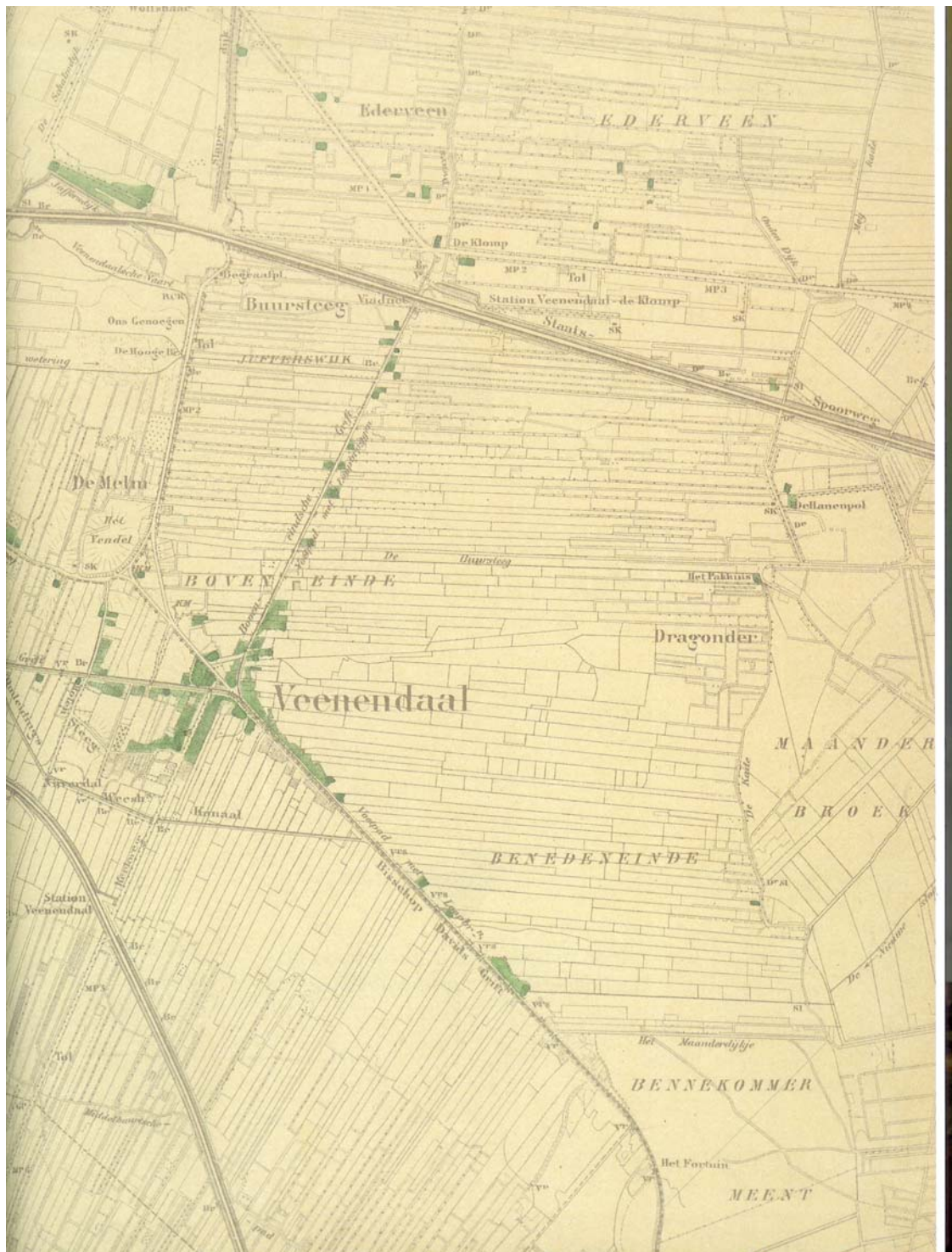
Op basis van de beschikbare informatie is besloten om Veenendaal-oost te ontwikkelen volgens het Meest Milieuvriendelijke Alternatief. In hoofdstuk 6 zal het Meest Milieuvriendelijke Alternatief dan ook als toekomstige situatie worden beschreven.

De Commissie voor de milieueffectrapportage heeft inmiddels op 19 mei 2006 een positief eindadvies uitgebracht over het MER.

4.2. Onderzoek milieuaspecten

4.2.1. Cultuurhistorie

Uit zowel bureauonderzoek als verkennend booronderzoek blijkt dat het plangebied relatief laag ligt en waarschijnlijk pas in de Nieuwe tijd bewoond is geraakt (RAAP rapport, "Plangebied Veenendaal-oost Een cultuurhistorisch onderzoek in het kader van de MER", 1114/eindversie, 13-12-2004). De aanwezigheid van een intacte kleine dekzandrug of -kop, waarop eventueel archeologische resten uit met name de Steentijd kunnen voorkomen, wordt uitgesloten. Het dekzand is grotendeels verstoord als gevolg van de veenwinning in de 16e en 17e eeuw en andere (sub)recente grondwerkzaamheden. Uit het bureauonderzoek blijkt dat er nagenoeg geen archeologische vindplaatsen bekend zijn van de laaggelegen dekzandgronden in de Gelderse Vallei. Indien archeologische vindplaatsen in dit gebied aanwezig zijn, liggen deze doorgaans op de flanken van stuwwallen, de (gordel)dekzandruggen en kleinere dekzandkoppen. Ook uit de venige laagten zijn geen archeologische vindplaatsen bekend, hetgeen gezien de relatief vochtige omstandigheden in dergelijke gebieden niet verrassend is). Op basis van bovenstaande geldt voor het overgrote deel van het plangebied een lage archeologische verwachting. Bij het bouw- en woonrijp maken wordt aandacht geschonken aan mogelijke vondsten van veenpakketten. Hiervoor zal een amateur archeoloog ingeschakeld worden.

Uit "Geschiedenis van Veenendaal, Historische Vereniging Oud Veenendaal"

Uit het historisch-geografisch onderzoek blijkt dat het plangebied in het verleden werd gekenmerkt door de aanwezigheid van de Grift (het huidige Valleikanaal), enige bebouwing, enkele wegen, een strokenverkaveling die deel uitmaakte van een ontginningseenheid in Gelders Veenendaal en een inundatiegebied van de Grebbelinie. Binnen de context van de deelgebieden Gelderse Vallei en Grebbelinie uit de CHS van de provincie Utrecht kan het plangebied als geheel worden gezien als een ensemble 'veenontginning en militaire inundatiezone'. Er wordt een historisch-geografische waardestelling van 'redelijk hoog' voor het plangebied als geheel gesteld. Deze waarden zijn ingegeven door:

- een aantal nog goed herkenbare historisch-geografisch elementen en patronen in het plangebied (het open weidegebied met strokenverkaveling, het Valleikanaal en de wegen op de voormalige kades);
- het Valleikanaal, de voormalige kades en de strokenverkaveling die structurerend zijn geweest voor de verdere inrichting van het landschap;
- de aansluiting met aangrenzende veenontginningen in de gemeente Ede en de natuurreservaten de Hel en de Blauwe Hel.

Uit de "Tastbare tijd, cultuurhistorische atlas van Utrecht"

Volgens de bekende historisch-bouwkundige gegevens (monumentenlijsten en gegevens MIP) bevinden zich in het plangebied geen waardevolle gebouwen. Op Gelders Benedeneind nummer 11, ter hoogte van de verbinding met de Meentdijk, staat een boerderij die dateert van voor 1900. De overige bebouwing in het plangebied dateert uit de 20e en de 21e eeuw.

4.2.2. Ecologie

In onderstaande tabel is een overzicht weergegeven van de te verwachten effecten op in het plangebied aanwezige/ te verwachten bijzondere en beschermde soorten

Soortgroep	Soorten waarvan aantasting bij aanleg wordt verwacht	Effect na realisatie? (t.o.v. referentiesituatie)
Flora	Gewone dotterbloem	Positief effect op standplaatsen
Vleermuizen (verblijfplaatsen strikt beschermd door de Habitatrichtlijn)	Gewone dwergvleermuis Laatvlieger (foerageergebied); Indien verblijfplaatsen aanwezig zijn in schuren, dan ook aantasting van verblijfplaatsen	Positief effect (zowel foerageergebied als verblijfplaatsen).
	Ruige dwergvleermuis (foerageergebied)	Negatief effect op foerageergebied
Overige zoogdieren	Vos, Hermelijn, Wezel, Buning, Aardmuis, Veldmuis, Haas, Konijn en Mol	Negatief effect op vaste verblijfplaatsen
	Bosmuis, Egel, Gewone Bosspitsmuis, Tweekleurige bosspitsmuis, Dwergspitsmuis en Huispitsmuis	Neutraal tot positief effect op vaste verblijfplaatsen
	Waterspitsmuis (voorkomen in het plangebied onwaarschijnlijk, maar voorkomen in het zuidelijk deel van het plangebied kan niet geheel worden uitgesloten)	Positief effect door realisatie van kwelwaterrijke bergingsvijvers in de natuurontwikkelingszone (gevoed door kwelwater uit diepdrainage onder Veenendaal-oost)
Amfibieën	Gewone pad, Kleine watersalamander, Bruine kikker en Middelste groene kikker	Positief effect op voortplantings- en overwinteringsmogelijkheden
	Mogelijk komen in de <i>referentiesituatie</i> ook Kamsalamander en Poelkikker voor in het plangebied. Deze twee soorten worden strikt beschermd door de Habitatrichtlijn	Positief effect op voortplantings- en overwinteringsmogelijkheden
Vissen	Kleine modderkruiper en Bittervoorn Kroeskarper (in geïsoleerd water)	Positief effect op leefgebied

Effecten op leefgebied van bijzondere soorten zijn bepaald aan de hand van de potentiële waarde die kan wordt verwacht. De potentiële waarde is ingeschat op basis van de autonome ontwikkelingen (stedelijke ontwikkeling, natuurontwikkeling) in de omgeving en soorten die voorkomen in de omgeving. De regionale en landelijke aantalsontwikkeling van soorten is buiten beschouwing gela-

ten aangezien het potentiële voorkomen van soorten vooral afhankelijk is van de natuurwaarden die direct ten oosten van het plangebied (natuurontwikkelingzone) en langs het Valleikanaal worden gecreëerd. De potentiële waarde van het plangebied is voor alle soortgroepen gehanteerd als referentiewaarde in de effectbeschrijving die in onderstaande tabel is samengevat.

Geconcludeerd kan worden dat de aanleg van Veenendaal-oost een positief effect heeft op het potentieel leefgebied van bijzondere soorten en soorten met een beschermde status. Met de realisatie van Veenendaal-oost een gevarieerde oever- en watervegetatie ontstaat. Op termijn worden de oevers en watergangen in het plangebied daardoor geschikt voor bijzondere *flora* dan in de referentiesituatie (weinig variatie) het geval is. De licht negatieve effecten op de *zoogdieren en vogels* (foerageergebied en verblijfplaats) wordt gecompenseerd door nieuwe verblijfplaatsen in het gebied en nieuwe vestiging van soorten in de ten oosten van het plangebied te realiseren natuurontwikkelingzone. Voor *amfibieën* geldt dat het areaal aan voortplantings- en overwinteringsbiotopen van meer bijzondere amfibieënsoorten toeneemt ten opzichte van de referentiesituatie. Tenslotte worden ook voor *vissen* kansen gecreëerd aangezien door de ontwikkeling van natuurvriendelijke oevers een gevarieerde oever- en watervegetatie ontstaat.

Ook de effecten op de groenstructuur worden positief beoordeeld. De groenstructuur in het plangebied is namelijk omvangrijker dan in de referentiesituatie en kan daarom beter fungeren als verbindingzone tussen natuurontwikkelingzone en de bebouwde kom van Veenendaal (en vice versa). De beïnvloeding van beschermde natuurgebieden door realisatie van Veenendaal-oost wordt als verwaarloosbaar klein ingeschat. Er zal nagenoeg geen (extra) verstoring door verkeersbewegingen, betreding (recreanten) en licht optreden. Ook worden effecten op grondwaterafhankelijke natuurgebieden in de omgeving niet verwacht, aangezien het grondwatersysteem niet wordt aangetast.

Voor wat betreft natuurwaarden worden dus geen negatieve effecten verwacht. Er wordt zelfs een lichte verbetering verwacht. Voor het MMA zijn maatregelen bedacht die de natuurwaarden in het plangebied kunnen vergroten en deze beter aan te laten sluiten op de natuurwaarden in de natuurontwikkelingzone en de ecologische verbindingzone langs het Valleikanaal. Het betreft met name maatregelen om het leef- en foerageergebied van flora en fauna te verbeteren, zoals de aanleg van poelen, verblijfruimtes voor vleermuizen en gierzwaluwen en de natuurlijke inrichting en beheer van wadi's en bermen.

<i>Effect</i>	<i>Alternatief</i>	Voorkeursalternatief	MMA
▪ Verlies/aantasting potentieel leefgebied bijzondere soorten		+	+
▪ Verlies/aantasting soorten met beschermde status		+	+
▪ Relatie met bestaande groenstructuur		+	+
▪ Beïnvloeding beschermde natuurgebieden (effecten van autobewegingen, betreding, verlichting en grondwater)			
- De Hellen		0	0
- Grift (ecologische verbindingzone)		0	0
- Natuurontwikkelingzone		0	0

Ontheffing in het kader van de Flora- en Faunawet is (mogelijk) nodig voor:

- De Kleine modderkruiper (indien uit nader veldonderzoek blijkt dat deze soort hier voorkomt)
- De Bittervoorn (indien uit nader veldonderzoek blijkt dat deze soort hier voorkomt)
- Waterspitsmuis (indien uit nader veldonderzoek blijkt dat in het zuidelijk deel van het plangebied voorkomt, de kans op de aanwezigheid van deze soort wordt zeer klein geacht)
- Vleermuizen (indien verblijfplaatsen aanwezig zijn van Gewone dwergvleermuis of Laatvlieger of indien er belangrijke vliegroutes van vleermuizen aanwezig zijn)

Indien een ontheffing dient te worden aangevraagd dan zal het ministerie van LNV voorschriften verbinden aan de ontheffing. Deze voorwaarden zijn zodanig dat de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soorten niet in het geding komt. Aan deze voorschriften kan worden voldaan door het nemen van mitigerende maatregelen binnen het plan. Voor vissen en de Waterspitsmuis is binnen het plan voldoende ruimte gereserveerd voor het creëren van natuurvriendelijke oevers (oevers met een gevarieerde oevervegetatie). Geschikt habitat voor deze soorten zal vóór aanvang van werkzaamheden langs de watergangen worden gerealiseerd. De huidige verblijfplaatsen van deze soorten worden verbonden met de nieuwe biotopen, ofwel de betreffende soorten worden verplaatst naar de nieuwe habitats. Voor vleermuizen kan de nieuwe bebouwing toegankelijk worden gemaakt met eenvoudige ingrepen (opening realiseren onder op het zuidwesten georiënteerde nokpannen). Daarnaast zijn er technische en inrichtingsmogelijkheden om lichtinstraling langs vliegroutes van lichtgevoelige vleermuissoorten af te schermen.

Uit de natuurtoets blijkt eveneens dat in het plangebied maatregelen getroffen worden ter verbetering van aanwezige natuurwaarden.

De bouw van het plangebied is van algemeen belang en er is binnen de gemeente geen alternatief. Uit de intergemeentelijke structuurvisie Ede-Veenendaal is gebleken dat Veenendaal-oost als een goede woningbouwlocatie naar voren kwam. Het plangebied is dan ook in het Streekplan van de provincie Utrecht opgenomen als toekomstig woongebied. Tevens is inmiddels de procedure van de Milieueffectrapportage voor dit plangebied met een positief toetsingadvies van de Commissie voor de milieueffectrapportage afgerond.

Daarnaast wordt zorg gedragen voor een gunstige staat van instandhouding door bijvoorbeeld rekening te houden met het voortplantingsseizoen. Na realisatie van het plangebied zullen de biotopen in het plangebied juist verbeteren voor deze soorten door de aanleg van watergangen en grote groenzones. De groenstructuur in het plangebied wordt gelijktijdig met de aanleg van de wijk aangelegd.

Omschrijving nader veldonderzoek:

- *Onderzoek naar voorkomen beschermde vissoorten (Kleine modderkruiper, Bittervoorn)*

Middels 'electrisch' vissen ('deka' en schepnet) worden de watergangen in het plangebied onderzocht. Tauw werkt samen met een ecologisch adviesbureau dat veel ervaring heeft met electrisch vissen en de vergunningen hiervoor heeft. Het is voor de veiligheid noodzakelijk dat dit onderzoek door twee personen wordt uitgevoerd. Het onderzoek neemt 1 dag in beslag en zal in het voorjaar van 2007 (eind mei-begin juni) worden uitgevoerd. Daarnaast wordt tijdens het visonderzoek gelet op de aanwezigheid van amfibieën (onderzoek door Ravon is ondertussen al twee jaar oud)

- *Onderzoek naar vleermuizen*

Het onderzoek naar vleermuizen wordt uitgevoerd met behulp van een bat-detector en bij goede weersomstandigheden. De bat-detector is een apparaatje dat de hoge tonen die vleermuizen produceren omzet in voor de mens hoorbare tonen. Uit ritme en frequentie kan de betreffende soort worden afgeleid. Onderzoek naar vleermuizen vindt gespreid over het jaar plaats. In de periode half mei-eind juni wordt gezocht naar kraamkolonies van vleermuizen. Dit onderzoek vindt globaal plaats van 03:00 - 05:30 uur. In deze periode wijzen inzwermende vleermuizen op de aanwezigheid van kraamkolonies. Er worden

twee bezoeken verricht. In de periode tussen half mei en eind juni 2007 wordt ook aandacht besteed aan de aanwezigheid van belangrijke foerageergebieden en vliegroutes. Onderzoek naar de aanwezigheid van belangrijke foerageergebieden, vliegroutes en paarplaatsen wordt uitgevoerd in juli (1 bezoek m.n. gericht op vliegroutes en foerageergebieden) en eind augustus/begin september 2007 (1 bezoek m.n. gericht op paarplaatsen). De bezoeken in juli en augustus vinden plaats in de avondperiode (globaal van 21:30 uur tot 23:30 uur). In oktober worden de huizen geïnspecteerd op de mogelijke aanwezigheid van winterverblijven (late avondperiode). Dit onderzoek is reeds in het najaar van 2006 uitgevoerd (er werden tijdens het bezoek op 12 oktober geen aanwijzingen gevonden voor de aanwezigheid van winterverblijfplaatsen).

Tijdens het onderzoek naar vleermuizen wordt eveneens gelet op territoriale steenuilen in het gebied. De Steenuil is een soort die een vaste verblijfplaats heeft. Indien een vaste verblijfplaats van deze soort aangetast wordt (ook buiten het broedseizoen), dient een ontheffing van de Flora- en faunawet te worden aangevraagd voor deze soort. Middels het (kort) afspelen van de territoriumroep van de Steenuil met een draagbare CD-speler op geschikte locaties in het plangebied, worden steenuilen tot roepen aangezet. De Steenuil is met deze methode goed te inventariseren.

- *Beschrijving habitat Waterspitsmuis*

Een nauwkeurige beschrijving wordt gemaakt waarom de Waterspitsmuis niet wordt verwacht in het plangebied. Deze beschrijving wordt ondersteund met een reeks foto's die in het veld worden gemaakt tijdens het onderzoek naar vissen.

4.2.3. Verkeer en vervoer

De komende jaren vindt er een aantal ontwikkelingen plaats in de wegenstructuur in en rond Veenendaal. In het MER/SMB worden deze beschreven als de autonome ontwikkeling. De belangrijkste wijzigingen in de autonome ontwikkeling zijn:

- de huidige Rondweg-oost (tussen Cuneraweg en de Wageningselaan) wordt doorgetrokken naar het noorden en krijgt een volwaardige aansluiting op de A12. Het is de bedoeling dat deze nieuwe weg de bestaande N233 ontlast, het aandeel doorgaand verkeer door de bebouwde kom van Veenendaal vermindert en de bereikbaarheid van bedrijventerrein Nijverkamp verbetert. Er is verkeersuitwisseling mogelijk met de Lorentzstraat en de Prins Clauslaan in het verlengde van de Raadhuisstraat. De Rondweg-oost wordt alleen nog gekruist door brom-/ fietstunnels en - ter hoogte van de Buurtlaan-oost - door een tunnel voor lokaal autoverkeer;
- de route Buurtlaan oost/Maanderbuurtweg/Pakhuisweg wordt waarschijnlijk 'geknipt' ter hoogte van het viaduct over de A12. Hierover is echter nog geen overeenstemming bereikt tussen betrokken partijen. Wanneer de knip wordt gerealiseerd komt de directe verbinding met Ede te vervallen;
- de A12 krijgt aan de noordzijde een weefvak tussen de Rondweg-oost en de bestaande afrit Veenendaal. Daarnaast wordt de A12 ten oosten van de huidige op-/afrit Veenendaal voorzien van plusstroken;
- de A30 is in juli 2004 ten westen van Ede gecomplementeerd, waardoor er tussen de A1 en de A12 nu een volledige autosnelweg ligt.

In onderstaande tabel zijn voor een aantal wegen de verkeersintensiteiten gegeven alsmede of sprake is van een toe- of afname in vergelijking met de huidige situatie⁴. Ook is in de tabel de I/C-verhouding voor de avondspits gegeven (rapport Goudappel Coffeng, Verkeerskundige bijdrage MER Veenendaal-oost, OVO 002/Kih/0012, 25 mei 2005).

---

⁴ In het MER is de huidige situatie beschreven met behulp van het verkeersmodel Veenendaal, versie december 2003.

Wegvak	Verkeersdruk (mvt/etm)			I/C-verhouding (avondspits)
	Huidig (2001)	Autonoom	Toe-/afname	
A12, ten westen van Rondweg-oost	75.500	91.900	+22%	<60%
A12, ten oosten van Rondweg-oost	75.500	114.200	+51%	60-80%
Rondweg-west tussen A12 en grote Beer	30.200	35.700	+18%	60-80%
Rondweg-oost nabij Buurtlaan oost	n.v.t.	27.200	n.v.t.	60-80%
Rondweg-oost nabij Wageningselaan	n.v.t.	25.200	n.v.t.	60-80%
Grote Beer ten zuiden van Buurtlaan oost	10.400	6.300	-39%	<60%
Buurtlaan oost ten westen van Dragonderweg	11.100	1.300	-88%	<60%
Dragonderweg	5.700	1.300	-78%	<60%
Lorentzstraat	3.800	11.600	+205%	60-80%
Raadhuisstraat	5.400	11.500	+113%	60-80%
Verlengde Raadhuisstraat	n.v.t.	7.300	n.v.t.	<60%
Wageningselaan ten westen van Rondweg-oost	13.800	12.300	-11%	60-80%

Bron: MER/SMB Woningbouwlocatie Veenendaal-oost

De gewijzigde infrastructuur in combinatie met de verwachte verkeersgroei tot 2015 heeft als gevolg dat de verkeersdruk op de A12 en de Rondweg-west zal toenemen

Toekomstige situatie als gevolg van de realisering van Veenendaal-oost

Ten opzichte van de autonome situatie zal in de toekomst de wijk Veenendaal-oost worden gerealiseerd volgens het MMA uit het MER/SMB. De nieuwbouwwijk krijgt twee aansluitpunten op het Veenendaalse wegennet. Aan de noordkant wordt de wijk aangesloten op de Buurtlaan-oost. Vanaf deze weg kan het verkeer via de Grote Beer en de Lorentzstraat de Rondweg-oost bereiken. Een directe aansluiting van de nieuwbouwwijk op de Rondweg-oost ter hoogte van de Lorentzstraat is ongewenst omdat een extra aansluitpunt op de Rondweg-oost hier de doorstroming op de Rondweg-oost belemmert.

Aan de zuidkant wordt de nieuwbouwwijk aangesloten op de Rondweg-oost ter hoogte van de Prins Clauslaan.

In onderstaande tabel is voor een aantal wegen de verkeersintensiteiten gegeven alsmede de toename in vergelijking met de autonome situatie. Ook is in de tabel de I/C-verhouding voor de avondspits gegeven.

Wegvak	Verkeersdruk (mvt/etm)			I/C-verhouding (avondspits)
	Autonoom	voorkeurs-alternatief	Toename	
A12, ten westen van Rondweg-oost	91.900	93.200	+1%	<60%
A12, ten oosten van Rondweg-oost	114.200	116.300	+2%	60-80%
Rondweg-west tussen A12 en Grote Beer	35.700	36.900	+3%	60-80%
Rondweg-oost nabij Buurtlaan oost	27.200	30.100	+11%	80-100%
Rondweg-oost nabij Wageningselaan	25.200	27.400	+9%	80-100%
Grote Beer ten zuiden van Buurtlaan oost	6.300	8.100	+29%	<60%
Buurtlaan oost ten westen van Dragonderweg	1.300	7.200	+454%	<60%
Dragonderweg	1.300	1.800	+38%	<60%
Lorentzstraat	11.600	13.800	+19%	80-100%
Raadhuisstraat	11.500	13.900	+21%	60-80%
Verlengde Raadhuisstraat	7.300	10.700	+47%	60-80%
Wageningselaan ten westen van Rondweg-oost	12.300	13.400	+9%	60-80%
Noordelijke invalsweg Veenendaal-oost	n.v.t.	6.300	n.v.t.	60-80%
Zuidelijke invalsweg Veenendaal-oost	n.v.t.	10.200	n.v.t.	80-100%

Bron: MER/SMB Woningbouwlocatie Veenendaal-oost

Realisatie van Veenendaal-oost heeft als gevolg dat het Veenendaalse wegennet drukker wordt belast. Met name op de Rondweg-oost, de Lorentzstraat en de Verlengde Raadhuisstraat leidt deze extra verkeerstoename naar verwachting in de toekomst tot afwikkelingsproblemen. De situatie zal het ergst zijn op de Rondweg-oost en de Lorentzstraat. Op delen van deze twee wegen moet in de avondspits rekening worden gehouden met een I/C-verhouding hoger dan 80%. Geconcludeerd moet echter worden dat deze verwachting betrekking heeft op een nog niet gerealiseerde situatie (Rondweg-oost) en dat er voorts nog vrij grote onzekerheid bestaat over de effecten van ingrepen in de infrastructuur binnen de regio (A30). Inmiddels is onderzoek opgestart naar de effecten en mogelijk benodigde maatregelen om de eventueel optredende regionale knelpunten op te lossen⁵. Uit het onderzoek dat in het kader van het MER/SMB is uitgevoerd is komen vast te staan dat de ontwikkeling van Veenendaal-oost geen significante gevolgen heeft voor de verwachte knelpunten. De interne verkeersstructuur van de nieuwbouwwijk is zodanig vormgegeven dat doorgaand gemotoriseerd verkeer in de wijk onmogelijk is. Dit voorkomt dat het verkeer van en naar de Rondweg-oost de hoofdwegenstructuur door de wijk als sluiproute gaat gebruiken.

⁵ De gemeenten Wageningen, Ede, Rhenen, Veenendaal, Nederbetuwe, Barneveld, Nijkerk, Regio de Vallei, de provincies Utrecht en Gelderland en de Rijkswaterstaten Directie Oost en Directie Utrecht werken sinds begin 2004 samen aan de bereikbaarheid van de regio. Dit gebeurt in het samenwerkingsverband Beter Bereikbaar Vallei (BB Vallei).

4.2.4. Geluid

Met behulp van de hiervoor berekende intensiteiten zijn vervolgens de geluidcontouren van de A12, de Rondweg-oost en de interne wegen (MMA) bepaald. Onderstaande figuren in afbeelding 9 tonen de geluidcontouren als gevolg van de externe wegenstructuur van Veenendaal-oost (rapport Goudappel Coffeng, Verkeerskundige bijdrage MER Veenendaal-oost, OVO 002/Kih/0012, 25 mei 2005).

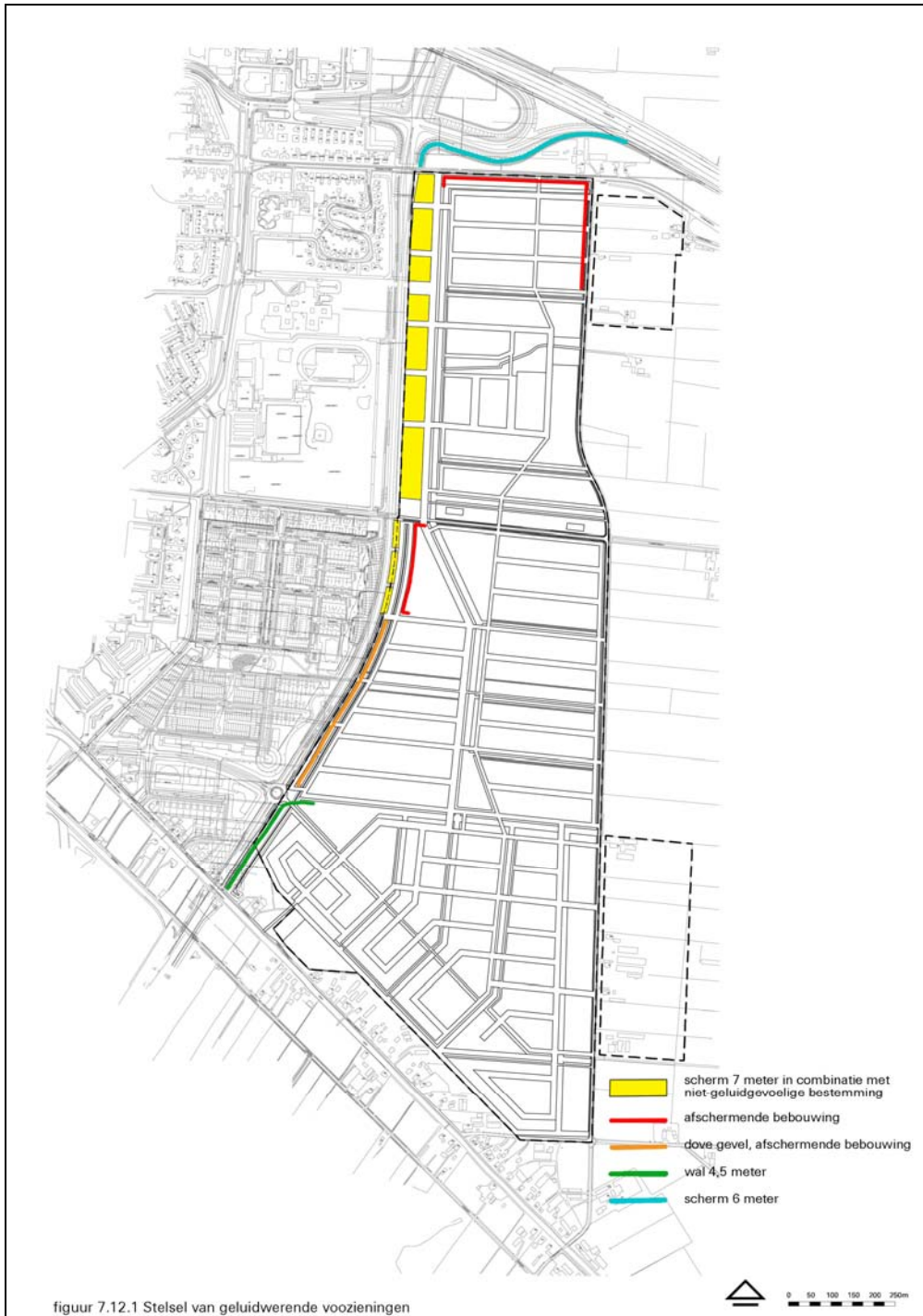
Afbeelding 9: Meest milieuvriendelijke alternatief in relatie tot 50 dB(A) en 55 dB(A) contouren.

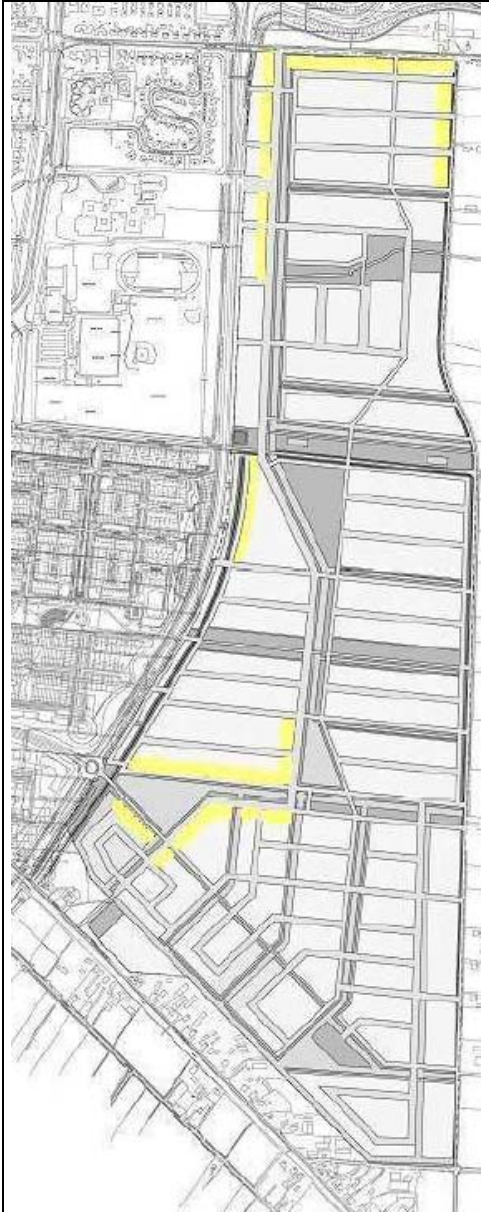
Op basis van de uitkomsten van de akoestische berekeningen is onderzocht of, en zo ja welke, maatregelen getroffen konden worden om aan de voorkeursgrenswaarde van 50 dB(A) te voldoen. Voorts is bepaald of een hogere grenswaarde verkregen zou kunnen worden in het geval niet voldaan zou kunnen worden aan de voorkeursgrenswaarde. Ook is onderzocht of andere oplossingen mogelijk waren, zoals afscherming door middel van geluidsschermen- of wallen, of het realiseren van zogenaamde "dove gevels". Op deze wijze is een afgewogen set maatregelen bedacht waarbij specifieke omstandigheden een rol hebben gespeeld.

Uitkomst van het onderzoek is dat niet op alle plaatsen voldaan kan worden aan de voorkeursgrenswaarde van 50 dB(A). De afbeelding hieronder toont de voorgestane oplossingen.

Afbeelding 10: Stelsel van geluidwerende voorzieningen.

Afbeelding 11: Locaties waarvoor hogere grenswaarde is vereist.

Naast oplossingen in de overdrachtsfeer en maatregelen aan de gevel, zal er dus een ontheffing hogere grenswaarden dienen te worden aangevraagd bij Gedeputeerde Staten van Utrecht. De ontheffing dient te zijn verleend voordat het bestemmingsplan wordt vastgesteld door de gemeenteraad. Naar schatting zal de hogere grenswaarde voor ongeveer 250 woningen dienen te worden aangevraagd. Dit komt overeen met ongeveer 8% van het aantal te realiseren woningen.

Onderstaande afbeelding geeft de locaties waarvoor ontheffing dient te worden aangevraagd. De procedure hiervoor wordt binnenkort gestart.

4.2.5. Lucht

Een toename van het autoverkeer veroorzaakt ook een toename van uitstoot van stoffen die schadelijk voor mensen en zijn omgeving kunnen zijn. Daarom is op 19 juli 2001 in Nederland het 'Besluit luchtkwaliteit en Meetregeling luchtkwaliteit' van kracht geworden (staatsblad 2001, 269). Het Besluit luchtkwaliteit bevatte de wettelijke grens- en richtwaarden voor de luchtkwaliteit in Nederland, alsmede de wijze waarop deze luchtkwaliteit gerapporteerd dient te worden en is een uitvloeisel van Europese regelgeving. Inmiddels is het Besluit Luchtkwaliteit 2005 (BLK2005) op 5 augustus 2005 in werking getreden. Ten opzichte van het oude BLK uit 2001 zijn er in BLK2005 een aantal wijzigingen doorgevoerd die een versoepeling van het beleid inhouden. Dat geldt niet voor de grenswaarden, die blijven ongewijzigd (rapport Goudappel Coffeng, Verkeerskundige bijdrage MER Veenendaal-oost, OVO 002/Kih/0012, 25 mei 2005).

De drie versoepelingen in het BLK2005 zijn:

- Concentraties die zich van nature of vanwege natuurverschijnselen in de lucht bevinden en niet schadelijk zijn voor de gezondheid van de mens, worden bij het beoordelen van de luchtkwaliteit voor zwevende deeltjes (PM₁₀) buiten beschouwing gelaten (Artikel 5 lid 1). Dit is de zogenaamde "zeezout-correctie".
- Het standstill-beginsel van artikel 5.2. lid 3 Wm is buiten toepassing verklaard, zodat kleine verslechtingen van de luchtkwaliteit kunnen worden geaccepteerd, zolang de grenswaarden maar niet worden overschreden (Artikel 2 lid 2).
- Een afwijkingsregeling van de grenswaarden in artikel 7 lid 3. Bestuursorganen hoeven hun besluiten niet te toetsen aan de grenswaarden, indien:
  - De concentratie in de buitenlucht van de desbetreffende stof vanwege een besluit per saldo verbetert of ten minste gelijk blijft.
  - Een beperkte toename van de concentratie van de desbetreffende stof, gecompenseerd kan worden door een met het project samenhangende maatregel of effect, waardoor de luchtkwaliteit per saldo verbetert.

Voor het onderhavige bestemmingsplan is de toekomstige luchtkwaliteit bepaald en getoetst aan dit Besluit⁶. Concreet betekent dit dat de gevolgen voor de aftrek voor fijn stof zijn opgenomen. Voor plannen op het grondgebied van de gemeente Veenendaal, bedraagt de correctie op de jaargemiddeldeconcentratie van PM₁₀ 4 µg/m³ en de correctie van het aantal overschrijdingsdagen voor het 24-uursgemiddelde bedraagt 6 dagen. De saldobenadering vraagt om een complexe aanpak. Het instrument om de mogelijkheden voor de saldobenadering te kunnen onderzoeken is de verkeersmilieukaart. Deze wordt momenteel door de gemeente Veenendaal geactualiseerd.

De ontwikkeling van Veenendaal-Oost dient conform het Besluit luchtkwaliteit getoetst te worden aan de grenswaarden. Voor bestemmingsplannen dient aangetoond te worden dat de grenswaarden in 2010 niet overschreden worden.

In de MER/SMB is de luchtkwaliteit bepaald door de concentraties NO₂ en PM₁₀ inzichtelijk te maken. Het blijkt dat zowel in de autonome situatie, het voorkeursalternatief als in het MMA de grenswaarden voor het uur- en jaargemiddelde van NO₂ en het jaargemiddelde voor PM₁₀, niet wordt overschreden. Wel is er een probleem wat betreft het aantal keren dat de maximumwaarde

⁶ Gevolgen besluit luchtkwaliteit 2005, 15 september 2005, Goudappel Coffeng.

van het 24-uursgemiddelde van PM_{10} wordt overschreden. Qua normering mag op jaarbasis maximaal 35 dagen een waarde hoger dan $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$ worden bereikt. In zowel de autonome situatie, het voorkeursalternatief als in het MMA wordt deze waarde op wegen buiten het plangebied vaker dan 35 keer overschreden. In de autonome situatie gaat het -afhankelijk van de locatie- om maximaal 55 dagen en in het voorkeursalternatief om 58 dagen.

Ook binnen het plangebied is er geen sprake van overschrijding van de grenswaarden voor het jaargemiddelde van de stoffen NO_2 en PM_{10} . Wel is er ook hier een probleem wat betreft het aantal keren dat de maximumwaarde van het 24-uursgemiddelde van PM_{10} wordt overschreden. Langs de noordelijke invalsweg gaat het om maximaal 43 dagen en langs de zuidelijke invalsweg om maximaal 48 dagen.

De grenswaarde van de jaargemiddelde concentratie voor PM_{10} worden niet overschreden. De 24-uursgemiddelde concentratie van PM_{10} worden zowel in de autonome situatie, het planalternatief en het MMA op alle onderzochte wegvakken vaker dan 35 dagen per jaar overschreden.

Ten opzicht van het voorgaande onderzoek (zie MER) zijn de berekende waarden iets gunstiger. De geconstateerde overschrijdingen in de huidige situatie zijn door de 'zeezout-correctie' verdwenen.

In 2006 zijn nieuwe cijfers de achtergrondconcentraties van MMP/RIVM beschikbaar gekomen. Deze liggen een stuk lager dan eerdere cijfers. Hierop zijn de resultaten gecorrigeerd. Uit de gecorrigeerde resultaten blijkt dat nergens de grenswaarden overschreden worden indien niet meer dan 50 % van het totaal aantal woningen voor 2010 gerealiseerd wordt. Deze voorwaarde wordt ook in de planvoorschriften (art. 3, lid 1, b) opgenomen (zie bijlage 2).

Voor ruimtelijke ontwikkelingen heeft de gemeente in het Luchtkwaliteitsplan gekeken naar mogelijkheden voor het omleiden, hervredelen van verkeersstromen en aanleggen van schermen. Positieve bijdragen in Veenendaal-oost voor de luchtkwaliteit zijn:

Maatregelen die al genomen zijn:

- geen open haarden (maatregel volgen Nationaal Pakket Duurzaam Bouwen)
- logische verkeersstructuur (VPL)
- collectief warmtedistributiesysteem (geen uitstoot van separate HR-ketels)
- goede fietsstructuur

Maatregelen die nog genomen kunnen worden:

- stimuleren vegetatiedaken (schadelijke stofdeeltjes worden gebonden en afgebroken)
- groen/bomen langs wegenstructuur voor stofvangen
- turbotonde in Rondweg-oost
- roetfilters op nieuwe gemeentelijke voertuigen

Voor deze laatste maatregelen zal het Luchtkwaliteitsplan een standpunt innemen met betrekking tot de haalbaarheid -dan wel wenselijkheid- bij de ontwikkeling van Veenendaal-oost.

4.2.6. Externe veiligheid

In maart 2004 is door DHV voor het ontwikkelingsgebied een globale veiligheidsscan uitgevoerd. De resultaten van deze scan hadden tot doel randvoorwaarden te genereren voor de ontwikkeling van

het stedenbouwkundig plan. Deze scan is uitgevoerd op basis van de zogenaamde vuistregels uit de "Handreiking externe veiligheid vervoer gevaarlijke stoffen, VNG, 1998".

De uitgevoerde veiligheidsscan is geen kwantitatieve maar een kwalitatieve analyse. Doel was aan te geven wat vanuit externe veiligheidsoogpunt in ieder geval wel en wat niet kan. Uit de veiligheidsscan zijn de volgende resultaten naar voren gekomen:

- het vervoer van gevaarlijke stoffen over de A12 is geen beperkende factor voor de invulling van het stedenbouwkundig plan;
- de toekomstige Rondweg-oost legt als route gevaarlijke stoffen beperkingen op aan de invulling van het plangebied;
- het plaatsgebonden risico als gevolg van de transporten over de Rondweg-oost vormt geen belemmering voor de ontwikkeling van het plangebied;
- het groepsrisico is een aandachtspunt bij de invulling van het plangebied: uitgaande van een verdubbeling van het vervoer van gevaarlijke stoffen over de Rondweg-oost ten opzichte van het huidige vervoer over de N233, is de maximale personendichtheid in het plangebied (tot 200 meter vanaf de Rondweg-oost) 30 personen/ha. Bij hogere personendichtheden kan mogelijk een overschrijding van de oriëntatiewaarde van het groepsrisico optreden.

In de notitie die naar aanleiding van de veiligheidsscan is opgesteld is aangegeven dat een nadere risicoanalyse met IPORBM (IPO Risico Berekening Methodiek) moet worden uitgevoerd wanneer het stedenbouwkundig plan definitievere vormen aanneemt.

Risicoberekeningen voor stedenbouwkundig plan Veenendaal-oost

In het kader van de m.e.r. voor het stedenbouwkundig plan zijn, mede naar aanleiding van de conclusies uit de veiligheidsscan, risicoberekeningen met IPORBM uitgevoerd. Hiermee is de huidige invulling van het stedenbouwkundig plan voor Veenendaal-oost nader beoordeeld op met name het aspect groepsrisico.

Voor de invulling van de uitgangspunten voor deze risicoanalyse is contact gelegd met verschillende betrokkenen en deskundigen, waaronder vertegenwoordigers van de Provincie Utrecht, OVO, de gemeente Veenendaal (team Voorbereiding), de Brandweer Veenendaal en TNO-MEP. Dit heeft geleid tot de volgende aandachts- en uitgangspunten en aanpassingen ten opzichte van de veiligheidsscan:

- de hoeveelheid transport van gevaarlijke stoffen blijft in de toekomstige situatie ongewijzigd ten opzichte van de huidige situatie;
- voor de ongevalkans is uitgegaan van de ongevalkans voor een weg binnen de bebouwde kom;
- er is (in beperkte mate) rekening gehouden met het relatief hoge aantal personen per huishouden ten opzichte van het landelijk gemiddelde.

Plaatsgebonden risico in relatie tot wegverkeer

Er wordt geen plaatsgebonden risico groter dan $PR = 10^{-6}$ berekend langs de Rondweg-oost. Ook de $PR = 10^{-7}$ wordt niet berekend. Het plaatsgebonden risico $PR=10^{-8}$ ligt op 120 meter vanaf de weg-as.

Voor het plaatsgebonden risico als gevolg van transport van gevaarlijke stoffen zijn geen wettelijke normen vastgelegd. De te hanteren normen komen voort uit diverse beleidsnotities en -nota's, zoals de RNVGS (Regulering Normering Vervoer Gevaarlijke Stoffen, 1997). Het PR kent een maximaal toelaatbaar niveau van 10^{-6} per jaar voor nieuwe situaties. Binnen deze contour mogen zich geen kwetsbare en beperkt kwetsbare bestemmingen bevinden.

Het plaatsgebonden risico voldoet aan het gehanteerde normenkader voor het vervoer van gevaarlijke stoffen.

Groepsrisico in relatie tot wegverkeer

Ook voor het groepsrisico als gevolg van transport van gevaarlijke stoffen zijn geen wettelijke normen vastgelegd. De te hanteren normen komen eveneens voort uit de hierboven genoemde beleidsnotities en -nota's. Het GR kent een oriëntatiewaarde van 10^{-4} per jaar voor 10 slachtoffers, 10^{-6} per jaar voor 100 slachtoffers etc.

Uit de berekening van het groepsrisico blijken geen overschrijdingen van de oriëntatiewaarde. Het kritische punt van de groepsrisicocurve ligt op 0,384 van de oriëntatiewaarde. De voorgenomen activiteit voldoet hiermee aan het gehanteerde kwantitatieve normenkader voor het groepsrisico als gevolg van het vervoer van gevaarlijke stoffen.

In opdracht van de provincie Utrecht en in samenwerking met de gemeente Veenendaal is door adviesgroep AVIV eind maart 2005 een onderzoek afgerond naar mogelijkheden om het groepsrisico door vervoer van gevaarlijke stoffen te beperken. De varianten die onderzocht zijn hebben betrekking op de bestaande Rondweg-west en de nieuw aan te leggen Rondweg-oost.

Het GR voldoet volgens deze studie voor alle onderzochte varianten ruim aan de oriëntatiewaarde. De keuze is gemaakt voor een variant (variant 4) waarbij alleen bestemmingsverkeer over de Rondweg-oost gaat. Het doorgaand verkeer met gevaarlijke stoffen wordt geweerd op grond van een provinciale routeringsverordening⁷.

De kritische kilometer voor het GR op de Rondweg-oost ligt tussen de Buurtlaan-oost en de Spitsbergenweg. Het kritische punt van het GR ligt op circa 0,2 van de oriëntatiewaarde. Dit ligt lager dan de in het kader van het MER/SMB gehouden EV-studie. (Er is gerekend met hetzelfde IPO-RBM model.) Voor de bevolkingsdichtheid in de nieuwbouwzone is uitgegaan van 35 woningen/ha. voor een zone tot 200 meter buiten de weg.

Aanvullend is onderzocht dat het de dichtheid in de nieuwbouwzone op de kritische kilometer op mag lopen tot 80 woningen/ha. bij een uniforme verdeling van de woningen zonder dat de oriëntatiewaarde rekenkundig overschreden wordt.

Verantwoording groepsrisico

Behalve een kwantitatieve toetsing is bij nieuwe ontwikkelingen ook een kwalitatieve toetsing van het groepsrisico gewenst. Voor inrichtingen is de verplichting voor deze kwalitatieve beoordeling vastgelegd in het Besluit Externe Veiligheid Inrichtingen (Verantwoordingsplicht Groepsrisico).

⁷ De provincie start in het najaar 2005 een handhavingspilot i.s.m. de KLPD voor verkeer dat zich niet aan de routeringsverplichting voor doorgaand verkeer houdt. Doorgaand verkeer met gevaarlijke stoffen is straks verplicht gebruik te maken van de snelwegen A12, A15 en A50, waarbij de N233 niet langer als afstecker gebruikt kan worden.

Voor vervoersactiviteiten geldt deze verplichting niet, maar in de praktijk wordt aangesloten bij het beleid voor inrichtingen. Kwalitatieve beoordelingsaspecten zijn onder meer zelfredzaamheid en beheersbaarheid. Hierbij kan worden gedacht aan de aanwezigheid van adequate vluchtroutes voor de bevolking die dicht aan de Rondweg-oost woont en bereikbaarheid van de plaats van het incident voor hulpverleners.

In het kader van de verantwoording van het groepsrisico zal een uitspraak moet worden gedaan over de lay-out van de wijk in relatie tot vluchtgedrag, bereikbaarheid incident etc. In de ambities en randvoorwaarden voor de realisatie van het stedenbouwkundig plan worden een aantal aspecten die met deze verantwoording samenhangen daarvoor reeds expliciet ingevuld, zoals:

- aandacht voor objectieve en subjectieve veiligheid alsmede calamiteitenbestrijding;
- contour plaatsgebonden risico betrekken bij de planvorming van Veenendaal-oost;
- voldoende bluswaterwinplaatsen;
- voldoende sirenes;
- respecteren van veiligheidseisen;
- aanhouden van voldoende vrije ruimte rondom bouwwerken.

Er is geen eenduidig toetsingkader beschikbaar voor de verantwoording van het GR. De uiteindelijke verantwoording zal moeten worden uitgewerkt met alle betrokkenen. Het gaat erom tot de meest optimale oplossing te komen voor de inrichting van de wijk in relatie tot het groepsrisico. Een gemeentelijke beleidsvisie over externe veiligheid kan een hulpmiddel c.q. toetsingkader vormen. In het kader van het van kracht worden van het Besluit Externe Veiligheid Inrichtingen zal een Handleiding verantwoordingsplicht Groepsrisico worden gepubliceerd, waarin suggesties worden opgenomen voor de uitwerking van de GR-verantwoording.

4.2.7. Bodem

De bodemkwaliteit van het hele gebied is globaal dekkend in kaart gebracht. Er wordt momenteel een historisch onderzoek uitgevoerd gericht op slootdempingen, puinpaden, erfverhardingen, en onregelmatigheden op het terrein.

Daarna wordt een gericht sleuvenonderzoek uitgevoerd in het gehele gebied om een betere indicatie te verkrijgen voor de aanwezigheid van bodemverontreiniging. Er wordt daarbij ook nadrukkelijk gekeken naar asbest.

Met de provincie worden raamsaneringsplannen op hoofdlijnen opgesteld met als doel bodemverontreinigingen gesaneerd, en zonder vertraging op te lopen, op te ruimen.

Bij 'het balkon' is sterk verontreinigd (koper en nikkel) grondwater aangetroffen. Dergelijke grondwaterverontreiniging wordt in Veenendaal, maar ook in Ede, veelvuldig aangetroffen en wordt als gebiedseigen beschouwd. Met de provincie zullen afspraken worden gemaakt hoe hiermee om te gaan.

5. Watertoets

5.1. Algemeen

In een bestemmingsplan dient volgens artikel 11 van het Besluit op de ruimtelijke ordening 1985 een waterparagraaf te worden opgenomen⁸. Doel daarvan is de uitgangspunten en wensen vanuit duurzame watersystemen en veiligheid te vertalen naar concrete gebiedsspecifieke ruimtelijke uitgangspunten en deze weer te geven in het bestemmingsplan. Als principe geldt dat afwenteling moet worden voorkomen en voor het watersysteem de drie-staps-strategie "vasthouden, bergen en afvoeren" moet worden gehanteerd. In de waterparagraaf kan worden ingegaan op de resultaten van het overleg. Dit hoofdstuk is een bewerking van de door DHV opgestelde waterparagraaf⁹, die in de bijlagenmap bij dit bestemmingsplan is opgenomen.

De Commissie Waterbeheer 21e eeuw heeft bij het uitbrengen van haar rapportage de term Watertoets geïntroduceerd. Het Rijk heeft vervolgens een handreiking voor de invulling van de Watertoets afgerond. De Watertoets wordt in deze handreiking beschreven als een proces van vroegtijdig informeren, adviseren, afwegen en beoordelen van waterhuishoudkundige aspecten in ruimtelijke plannen en besluiten. De toets is gebaseerd op vigerend beleid. Doel ervan is het waarborgen dat waterhuishoudkundige doelstellingen expliciet en op evenwichtige wijze in beschouwing worden genomen bij alle waterhuishoudkundig relevante ruimtelijke plannen en besluiten van zowel Rijk, provincies en gemeenten. Hiertoe behoren in elk geval streekplannen en streekplanuitwerkingen, locatiebesluiten, bestemmingsplannen, vrijstellingen, (inter)gemeentelijke en regionale structuurplannen, infrastructuurplannen, (structuur-)plannen voor bedrijventerreinen, herstructureringsplannen voor landelijk en stedelijk gebied, besluiten tot wijziging van al deze plannen en besluiten op basis van de Ontgrondingenwet. De grootste winst van de Watertoets als procesinstrument ligt bij de vroegtijdige, wederzijdse betrokkenheid en informatievoorziening.

5.2. De waterbeheerder van het gebied Veenendaal-oost

Waterschap Vallei & Eem is waterbeheerder in het plangebied. Het waterschap is verantwoordelijk voor zowel het waterkwaliteits- als het waterkwantiteitsbeheer.

5.3. Beleidskaders waterbeheerders

Vierde Nota Waterhuishouding

De rijksoverheid hecht belang aan initiatieven voor een meer duurzaam stedelijk waterbeheer. Belangrijk onderdeel hiervan is de herwaardering van watersystemen bij de ruimtelijke inrichting van (nieuwe) woongebieden. In de Vierde Nota Waterhuishouding wordt samenwerking tussen gemeenten, waterschappen en provincies gestimuleerd om te komen tot gemeenschappelijke visies en samenwerking voor duurzaam stedelijk waterbeheer.

WB21

In het rapport Waterbeheer 21e eeuw wordt geconstateerd dat klimaatveranderingen, zeespiegelstijging, bodemdaling en verstedelijking nopen tot een nieuwe aanpak in het waterbeleid. In het

⁸ Besluit van 3 juli 2003 tot wijziging van het Besluit op de ruimtelijke ordening 1985 in verband met gevolgen van ruimtelijke plannen voor de waterhuishouding (watertoets), Staatsblad 2003, nummer 294.

⁹ DHV, Milieu Effect Rapport woningbouwlocatie Veenendaal-Oost, dossier T1901-62.001, 2004

rapport wordt een voorkeurstrategie uitgesproken voor het omgaan met water. Deze drietrapsstrategie, vasthouden-bergen-afvoeren, is bedoeld om veiligheid te creëren en schade door wateroverlast en door droogte te voorkomen.

De drietrapsstrategie behelst het volgende:

- Overtollig water zoveel mogelijk bovenstrooms vasthouden in de bodem en oppervlaktewater;
- Zonodig water tijdelijk bergen in retentiegebieden langs de waterlopen waarvoor ruimte moet worden gecreëerd.

Pas als 1 en 2 te weinig opleveren, water afvoeren naar elders of, als dat niet kan, het water bij zeer extreme omstandigheden gecontroleerd opvangen in daarvoor aangewezen gebieden.

Waterhuishoudingsplan Utrecht

In het ontwerp-Waterhuishoudingsplan van de provincie Utrecht zijn voor verschillende thema's de volgende doelen geformuleerd:

- Waterkwantiteit : Het risico van schade door wateroverlast als gevolg van regen is acceptabel, zoals vastgelegd in de landelijke (werk)normen voor verschillende vormen van grondgebruik. Het grondwater wordt op duurzame wijze beheerd.
- Waterkwaliteit en ecologie: Kwaliteit en kwantiteit van grondwater, oppervlaktewater en waterbodembodem zijn in overeenstemming met de functie-eisen; kwantiteit en kwaliteit voor flora en fauna zijn eveneens goed; de morfologische aspecten voldoen aan de gestelde eisen; en het natuurlijk watersysteem is voldoende in balans om verstoringen (in kwaliteit of hoeveelheid) zelf te herstellen. Milieucalamiteiten moeten adequaat bestreden worden.
- Stedelijk waterbeheer en waterketen: Het water wordt niet verspild; het gebruik voorziet in de behoeften van de mens zonder dat er negatieve afwenteling plaatsvindt naar elders in tijd of ruimte.
- Water en ruimte: Het watersysteem wordt gehanteerd als één van de ordeningsprincipes bij de inrichting van en planvorming voor de fysieke leefomgeving. Bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen vormt water een vertrekpunt.

Bij aanleg van nieuw stedelijk gebied en stadsvernieuwing zijn belangrijke kansen aanwezig voor het verbeteren van het watersysteem. Aandacht moet worden besteed aan het creëren van voldoende ruimte voor water en het voorkomen van lozing van regenwater op het riool. Intensieve samenwerking tussen de gemeenten als rioolbeheerder en het waterschap als zuiveringsbeheerder is hiervoor essentieel.

Waterbeheersplan Vallei & Eem

In het Waterbeheersplan spreekt Waterschap Vallei & Eem de ambitie uit dat bij het inrichten van watersystemen, het ontwikkelen van nieuw stedelijk gebied, en het bouwen van woningen, bedrijfsgebouwen e.d. geen materialen meer worden gebruikt, die de waterkwaliteit negatief beïnvloeden. De gemeentelijke ambities op het gebied van duurzaam bouwen worden door het waterschap inhoudelijk en financieel (voorlichting) gestimuleerd.

5.4. Relatie met andere plannen en ontwikkelingen

De Commissie Waterbeheer 21e eeuw adviseert om water eerst vast te houden, dan te bergen, en ten slotte af te voeren. Om wateroverlast in het beheersgebied van Waterschap Vallei & Eem te voorkomen of ten minste te controleren heeft het waterschap op basis van onderzoek onder meer

het Binnenveld aangewezen als zoekgebied voor waterberging. In dit gebied moet in het Binnenveld 475 hectare bergingsgebied worden gevonden.

De zoekgebieden zijn doorvertaald naar de Stroomgebiedsvisie Gelderse Vallei, het Reconstructieplan Gelderse Vallei/Utrecht-Oost, het Waterhuishoudingsplan Utrecht en het Streekplan Utrecht. In het Waterbeheersplan Waterschap Vallei en Eem is het verdere proces tot planologische vaststelling beschreven. Doel is om de exacte locaties en hun begrenzingen in 2007 in bestemmingsplannen vast te leggen.

In 2006 wordt het Waterplan Veenendaal vastgesteld.

5.5. De huidige situatie

Oppervlaktewaterhuishouding

Het watersysteem in het plangebied bestaat vooral uit sloten. Belangrijk voor de waterhuishouding in het plangebied is de Grift (of het Valleikanaal). Deze ter hoogte van het plangebied genormaliseerde en gekanaliseerde watergang vormt de zuidelijke begrenzing van Veenendaal-oost.

Het watersysteem in het gebied ten oosten van het plangebied, bestaande uit sloten en weteringen (onder meer de nieuwe Wetering vanuit Ede), watert af in westelijke richting. Ook dit water komt uiteindelijk terecht in het Valleikanaal.

Waterfuncties en kenmerken

Het plangebied heeft een doorvoerfunctie voor water uit achterliggende agrarische gebieden naar het Valleikanaal. In het gebied bevinden zich veel slotjes met een onderlinge afstand van 50 tot 100 meter. Vanuit dit watersysteem wordt onder vrij verval geloosd op het Valleikanaal. Het streefpeil op het Valleikanaal bedraagt NAP +4,40 meter (winterpeil) tot NAP +4,60 meter (zomerpeil), maar het werkelijke waterpeil kan in natte perioden oplopen tot NAP +5,20 à 5,30 meter.

Oppervlaktewaterkwaliteit

Er zijn geen waterkwaliteitsgegevens in het plangebied bekend. Het waterschap heeft wel een waterkwaliteitsmeetpunt in de Nieuwe Wetering, komend vanuit Ede, vlak voor het plangebied. Tot en met 2003 werd de waterkwaliteit op dit monsterpunt vier maal per jaar gemeten, vanaf januari 2004 wordt hier maandelijks gemeten. Uit de meetresultaten blijkt een redelijke waterkwaliteit. Niet voor alle parameters wordt voldaan aan het Maximaal Toelaatbaar Risiconiveau (MTR): de zomergemiddelde totaal-P-concentratie bedraagt bijvoorbeeld circa 0,24 mg/l terwijl MTR voor totaal-P 0,15 mg/l is. Een gemiddeld doorzicht van circa 60 cm is redelijk.

De oppervlaktewaterkwaliteit in het plangebied wordt in de huidige situatie naar verwachting negatief beïnvloed door het agrarisch gebruik. Met name de nutriëntenconcentraties zijn waarschijnlijk te hoog. Anderzijds zorgt een voortdurende kwelstroom voor aanvoer van relatief schoon water.

Neerslag en afvoercharacteristiek

Het plangebied Veenendaal-oost heeft een omvang van 118 hectare. Het gebied staat onder invloed van een kweldruk van gemiddeld 1,49 mm/dag. Voor de neerslag wordt uitgegaan van 750 mm per jaar. Naar schatting tweederde van neerslag (dus 500 mm) verdampt. Dit leidt tot een overschot van 935.000 m³/jaar, dat op jaarbasis uit het gebied moet worden afgevoerd:

waterbalanspost	Omvang	totaal per jaar
kwel	1,49 mm/dag	640.000 m ³ /jaar
neerslag	750 mm/jaar	885.000 m ³ /jaar
verdamping	500 mm/jaar	590.000 m ³ /jaar
af te voeren		935.000 m ³ /jaar

Grondwater

Het plangebied Veenendaal-oost ligt in het laagste deel van het Binnenveld. De stroming van het grondwater wordt sterk bepaald door de geohydrologische opbouw. Het kwelwater dat in Veenendaal-oost aan de oppervlakte komt is afkomstig van de Veluwe. Kwelwater in de aan de andere zijde van het Valleikanaal gelegen Hel en Blauwe Hel is afkomstig van de Utrechtse Heuvelrug. De kweldruk in Veenendaal-oost is gemiddeld 1,49 mm/dag.

Het grondwater in het plangebied stroomt hoofdzakelijk in zuidelijke richting, naar het Valleikanaal. De grondwaterstanden fluctueren sterk. Volgens de bodemkaart komen hoofdzakelijk grondwatertrappen II en III voor.

grondwatertrap	Gemiddelde hoogste Grondwaterstand	Gemiddelde laagste grondwaterstand
II	tot maaiveld (mv)	0,5-0,8 m -mv
III	0,40 m -mv	0,8-1,2 m -mv

Het grondwaterpeil wordt sterk beïnvloed door de seizoenen en de weersomstandigheden: na langdurige regenval stijgt het grondwaterpeil plaatselijk tot boven maaiveld (het land staat blank). De grondwaterkwaliteit heeft een lithoclien (grondwaterachtig) karakter. Door het langdurig verblijf in de ondergrond is het water verrijkt met Ca²⁺ en HCO₃⁻ ionen.

5.6. De toekomstige situatie

De waterstructuur

Water wordt in Veenendaal-oost gebruikt als belangrijk structurerend element. Het plangebied zal niet integraal worden opgehoogd. Bij de wijze van ophoging worden bestaande elementen zoals de watergangen en de laanbeplanting langs Dragonderweg en Spitsbergenweg gespaard. Deze wateren zijn medebepalend voor de structuur van het watersysteem.

De huidige slotenstructuur in een open landschap gaat uiteraard verloren door de ontwikkeling van Veenendaal-oost. Door behoud van de watergang langs de Dragonderweg en het aanhouden van de verkavelingsrichting bij nieuw te graven watergangen wordt zoveel mogelijk aangesloten bij de bestaande waterstructuur.

Water van buiten het plangebied wordt in beginsel niet vermengd met het water in het stedelijk watersysteem van Veenendaal-oost. Zo blijft de sloot langs de Rondweg-oost, die water afvoert vanuit het landelijk gebied ten noorden van het plangebied af naar het Valleikanaal, geïsoleerd van het stedelijk watersysteem. Alleen wanneer in extreme omstandigheden het zuidelijk deel van Veenendaal-oost zal worden gebruikt voor berging van water uit het Valleikanaal vindt uiteraard wel vermenging plaats met water uit de omgeving.

De Nieuwe Wetering en het gebied ten oosten van de Kade zullen ook in de toekomstige situatie afwateren naar het Valleikanaal. Om te voorkomen dat het water in de natuurontwikkelingszone wordt vermengd met eutroof landbouwwater zal dit water onder normale omstandigheden via een watergang door of langs de natuurontwikkelingszone naar het Valleikanaal worden geleid. Alleen wanneer de natuurontwikkelingszone in extreme omstandigheden zal worden gebruikt voor waterberging is vermenging met (sterk verdund) landbouwwater niet te vermijden. In overleg met Waterschap Vallei & Eem zullen keuzen voor de exacte inrichting van de natuurontwikkelingszone en het afwateringssysteem voor het gebied ten oosten van het plangebied worden gemaakt. De hier te realiseren waterberging is opgenomen binnen de exploitatie van dit natuurontwikkelingsgebied (De Groene Grens).

Waterhuishouding

In het voorkeursalternatief is in het plangebied ruimte gereserveerd voor water: 12,6 hectare plus 2,6 hectare uitgeefbaar. Deze 2,6 hectare zal eveneens in de uitwerkingsplannen ex artikel 11 WRO worden bestemd als water, waardoor er een waarborg is voor het instandhouden ervan. Dit is circa 13% van het plangebied. Deze oppervlakte is gebaseerd op normen van het Waterschap: de maximale peilstijging bij extreme neerslag bedraagt bij deze oppervlakte 0,40 meter. Uit modelberekeningen van het Waterschap Vallei & Eem blijkt dat het voor water gereserveerde oppervlak in Veenendaal-oost in combinatie met de toegestane peilstijging voldoende is om problemen met wateroverlast te voorkomen voor buien die statistisch niet vaker dan eens in de tien of eens in de honderd jaar voorkomen. Het stedelijk watersysteem is zodanig ruim gedimensioneerd dat kan worden voldaan aan de eis lokaal gevallen regenwater vast te houden, (tijdelijk) te bergen en pas wanneer het Valleikanaal dat weer aan kan af te voeren. Nu in het MMA (dat als vormgevend vertrekpunt voor de ontwikkeling gaat gelden) meer oppervlaktewater in het zuidelijk deel van Veenendaal-oost is opgenomen, kan bovenstaande conclusie met des te meer kracht worden getrokken. Inmiddels heeft de gemeente in overleg met het Waterschap het huidige Waterstructuurplan herzien (Uitwerking waterhuishouding Veenendaal-oost, 29 mei 2006, Witteveen en Bos).

Ten oosten van het plangebied wordt een natuurontwikkelingszone gerealiseerd (De Groene Grens). In deze zone wordt nog eens ten minste 3 hectare voor water gereserveerd. Bij de inrichting van natuurontwikkelingszone wordt er rekening mee gehouden dat er periodiek water uit de omgeving moet worden geborgen. De realisatie van deze waterbuffer is meegenomen met de exploitatie van De Groene Grens.

Het stedelijk watersysteem van Veenendaal-oost en het daarmee in verbinding staande watersysteem van de natuurontwikkelingszone houden niet alleen de lokaal vallende neerslag vast, maar leveren tevens een bijdrage aan de regionale waterberging.

Aansluiting op (natte) ecologische structuren

Het ontwerp van Veenendaal-oost is gericht op een optimale aansluiting van de waterstructuur van het plangebied op die van de natuurontwikkelingszone ten oosten van het plangebied. De gemeenten Ede en Veenendaal maken afspraken om zoveel mogelijk tot een gelijktijdige ontwikkeling van beide gebieden te komen, zodat waterberging ter compensatie van de toename van de verharding tijdig wordt gerealiseerd. Er wordt tevens met voorrang aandacht besteed aan het vaststellen van na te streven natuurdoeltypen in de natuurontwikkelingszone. Op basis daarvan kunnen keuzen worden gemaakt met betrekking tot de inrichting van deze zone.

Oppervlaktewaterpeil

In noordelijk deel van het plangebied, ten noorden van de Spitsbergenweg, zal een waterpeil worden ingesteld van NAP +5,8 m; dit is 90 cm beneden maaiveld. Ten zuiden van de Spitsbergenweg zal een waterpeil gelden van +NAP 5,0 m.

In tijden van neerslag zal het waterpeil in beide delen stijgen tot maximaal 50 cm boven genoemde streefpeilen. Deze 50 cm is een ontwerpnorm voor een situatie die een keer per 10 jaar voorkomt. Het Waterschap heeft bij berekeningen voorts de werknormen uit het NBW gehanteerd: geen inundatie bij T=100 (ofwel het water mag in principe bij een T=100 situatie tot aan de insteek stijgen).

Het water wordt binnen het plangebied achter regelbare stuwen vastgehouden. Pas wanneer in het Valleikanaal het waterpeil zodanig is gedaald dat afvoer naar het Valleikanaal volgens het waterschap weer verantwoord is zal middels de regelbare stuwen het overtollige water naar het Valleikanaal worden afgeleid. Het Waterschap zal het beheer voeren over de eindstuw.

Oppervlaktewaterkwaliteit

De aanleg van Veenendaal-oost behelst onder meer de aanleg van het watersysteem. Na het graven van de watergangen en -partijen zal het watersysteem zich vullen met kwelwater en neerslag. Het zand dat wordt gebruikt voor ophoging is schoon en dus geen bron voor verontreiniging van het oppervlaktewatersysteem.

Bij een deel van de bouwactiviteiten zal grondwater tijdelijk moeten worden weggepompt en afgevoerd naar het oppervlaktewater. Dit geldt bijvoorbeeld bij bronbemaling voor de aanleg van ondergrondse parkeervoorzieningen, aanleg van riolering, graven van vijvers, aanleg van beschoeiing, bouw van bruggen etc. Bij het opstellen van het milieueffectrapport Veenendaal-oost. was nog niet bekend of er ondergrondse parkeergarages in het plangebied zullen komen. De kwaliteit van het ondiepe grondwater is goed en bij zorgvuldig werken zal dit naar verwachting geen negatieve gevolgen hebben voor de kwaliteit van het oppervlaktewater.

Na realisatie van Veenendaal-oost zal de waterkwaliteit in het stedelijk watersysteem naar verwachting beter zijn dan de huidige waterkwaliteit in het plangebied. Van een voortdurende aanvoer van nutriënten vanuit agrarisch gebied is niet langer sprake. Het water afkomstig van landbouwgebied ten noorden van het plangebied wordt door een sloot langs de westelijke begrenzing van het plangebied naar het Valleikanaal geleid. Op deze wijze komt er geen landbouwwater terecht in het stedelijk watersysteem.

De Nieuwe Wetering en het gebied ten oosten van De Kade wateren af via de natuurontwikkelingszone (maar onder normale omstandigheden zonder de waterkwaliteit daar negatief te beïnvloeden). Ten opzichte van de huidige situatie zullen de afvoermogelijkheden niet verslechteren.

Het watersysteem van Veenendaal-oost wordt voortdurend gevoed met schoon kwelwater en - in tijden van neerslag - met regenwater. Een belangrijk deel van het regenwater stroomt af van verhard oppervlak. Waar dat (ruimtelijk) mogelijk en nuttig is (bij vervuild verhard oppervlak zoals drukke wegen), zal het water door bezinkputten en olieafscidders worden ontdaan van zwevend stof respectievelijk olieresten. Een groot deel van het water van verhard oppervlak zal recht-

streeks naar het oppervlaktewater afstromen. Het is daarom zaak zoveel mogelijk te voorkomen dat regenwater verontreinigd raakt. Voor woningbouw en straatmeubilair zullen geen uitlogende materialen worden gebruikt. Daarnaast zullen aanvullende maatregelen worden getroffen om het oppervlaktewatersysteem schoon te houden. Gedacht kan worden aan terughoudend gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen door de gemeente, voorlichting over gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen aan inwoners en speciaal aangelegde hondenuitlaatplaatsen.

De kwaliteit van water dat afstroomt van wegen wordt bepaald door de som van de vrachten in neerslag, droge depositie, slijtage van banden, slijtage van asfalt en uitlaatgassen. Door de beschreven maatregelen zal het watersysteem in Veenendaal-oost een relatief goede waterkwaliteit krijgen en houden. Alleen voor enkele zware metalen (lood uit uitlaatgassen, cadmium uit natte en droge depositie) zal naar verloop van tijd accumulatie optreden in de waterbodem, waardoor overschrijding van de MTR-normen kan optreden.

Veiligheid

Om te voorkomen dat kinderen het water inlopen en verdrinken is het in Veenendaal gebruikelijk hekken langs de watergangen en -partijen te plaatsen. Een andere mogelijkheid is de aanleg van natuurvriendelijke oevers, waarbij het water nabij de droge oever ondiep is. In het Waterplan Veenendaal worden besluiten geformuleerd over de te nemen veiligheidsmaatregelen die ook in Veenendaal-oost van toepassing zullen zijn.

Net als een belangrijk deel van de Gelderse Vallei zou het plangebied onder water komen te staan als de Grebbedijk langs de Rijn zou doorbreken. De beheerder van de Grebbedijk, Waterschap Vallei & Eem, besteedt daarom veel zorg aan inspectie en zonodig onderhoud van de waterkering en de kunstwerken daarin (Grebbesluis en Witte Sluis). Voor de grote rivieren wordt dat de kans op een doorbraak eens in de 1250 jaar acceptabel geacht. De veiligheid van onder meer de Grebbedijk, als primaire kering voor het Dijkkringgebied 45 (Gelderse Vallei) is in 1999 getoetst door het Waterschap. Hierbij is geconcludeerd dat de Grebbedijk het predikaat 'veilig' mag dragen.

Wateroverlast

Ophoging van het gebied en een flink areaal oppervlaktewater zorgen samen voor voldoende drooglegging c.q. ontwateringsdiepte. Er is geen intensief drainage systeem nodig. Naar verwachting zal de grondwaterstand met maximaal 10 cm stijgen als gevolg van de voorgestelde oppervlaktewaterpeilen. Om problemen met wateroverlast te voorkomen bij periodieke stijging van het oppervlaktewaterpeil (en daarmee ook het grondwaterpeil) zullen de huizen niet worden voorzien van kruipruimtes.

Bij het opstellen van het milieueffectrapport was nog niet bekend of er ondergrondse parkeervoorzieningen in het plangebied zullen worden gebouwd. Als dat wel zal gebeuren zullen parkeergarages in een waterdichte bak worden uitgevoerd, waarbij alleen bij de aanleg grondwater zal moeten worden weggepompt (geen 'polderprincipe'). Tevens zal vooraf worden beschouwd in hoeverre aanwezige grondwaterstromingen worden beïnvloed en zullen zonodig mitigerende of compenserende maatregelen worden getroffen.

Afvalwater en riolering

Het huishoudelijk afvalwater dat binnen het plangebied vrijkomt wordt door een gesloten buizenstelsel afgevoerd naar een rioolgemaal en vandaar naar de rioolwaterzuivering. Het rioolstelsel wordt uitgevoerd zonder nooduitlaat (dus voldoende groot gedimensioneerd).

Regenwater wordt zo weinig mogelijk via de riolering afgevoerd. Regenwater afkomstig van verhard oppervlak (inclusief daken) wordt zichtbaar gemaakt door gebruik te maken van afvoergoten en wadi's. Dit water wordt afgevoerd naar het oppervlaktewater.

Door het niet aankoppelen van verhard oppervlak aan het vuilwaterriool wordt piekafvoer naar de zuivering voorkomen. Bovendien wordt verontreiniging van het oppervlaktewater beperkt doordat een belangrijk deel van de verontreinigingen van het afstromend regenwater wordt weggevangen door het infiltratiesysteem van de wadi's.

Waterbesparing en hergebruik van water

In het Nationaal Pakket Woningbouw-Nieuwbouw zijn diverse technische maatregelen op het gebied van drinkwaterbesparing opgenomen. Deze maatregelen leiden tot een besparing van 20-30% op deze toepassingen. Genoemd kunnen worden: het toepassen van waterbesparende douchekoppen, waterbesparende toiletten en volumestroombegrenzers op kranen.

Grondwaterstanden en grondwaterstromingen

Met behulp van modellering is bepaald bij welke oppervlaktewaterpeilen in Veenendaal-oost de gevolgen van de ontwikkeling van het plangebied op de grondwaterbalans en de omgeving het geringst zijn. Op basis van modelresultaten zijn de volgende oppervlaktewaterpeilen vastgesteld:

- Veenendaal-oost, zuidelijk deel: NAP +5,0 m;
- Veenendaal-oost, noordelijk deel: NAP +5,5 m;
- bermsloot rondweg: NAP +4,8 m.

Uit de modelberekeningen in het kader van het Waterstructuurplan Dragonder- en Veenendaal-oost (2001) blijkt dat de kwelsituatie in de natuurgebieden De Hel en De Blauwe Hel bij bovenstaande uitgangspunten niet nadelig wordt beïnvloed door de ontwikkeling van Veenendaal-oost. De kwelfluxen in de Blauwe Hel en de Hel neemt volgens de berekeningen zelfs toe met respectievelijk 14 % en 1%. Dit wordt bevestigd door het rapport "Uitwerking waterhuishouding Veenendaal-oost". Op verzoek van het Waterschap zal het waterpeil in het zuidelijk deel van het plangebied worden ingesteld op +NAP 5,0 m, zodat in natte perioden meer water uit het Valleikanaal in dit deel van het plangebied kan worden geborgen. De kwelflux in de Blauwe Hel neemt volgens modelberekeningen (Waterschap Vallei & Eem) met dit peil nog steeds toe met 12%. De kwelflux in de Hel neemt af met 1%, maar gezien de modelonnauwkeurigheid kan daaraan geen eenduidige conclusie worden verbonden.

5.7. Overleg waterbeheerders

Tijdens het planproces heeft op verschillende momenten overleg plaatsgevonden tussen vertegenwoordigers van het Ontwikkelingsbedrijf Veenendaal-oost, de gemeente Veenendaal en het Waterschap Vallei & Eem. Reeds in een vroegtijdig stadium, bij het opstellen van een Waterhuishoudingsplan (1998) en een Waterstructuurplan (2001) zijn gemeente en Waterschap (samen met het waterleidingbedrijf) opgetreden als opdrachtgever. Samen met het Waterschap is gewerkt aan een herziening van het Waterstructuurplan, "Uitwerking waterhuishouding Veenendaal-oost".

In het kader van het milieueffectrapport en het opstellen van het voorontwerp-bestemmingsplan zijn tussenproducten zoals de Nota van Uitgangspunten, het voorkeursalternatief en de effectbeschrijving aan het Waterschap ter commentariëring voorgelegd. Het Waterschap heeft voorts middels modelberekeningen bevestigd dat de omvang van de in het voorkeursalternatief geplande hoeveelheid oppervlaktewater voldoende berging biedt om gevolgen van extreme neerslag niet naar de omgeving af te wentelen. Het Waterschap neemt deel aan de projectgroep voor de stedenbouwkundige uitwerking.

5.8. Advies en afweging

In het algemeen is gehoor gegeven aan de wensen en eisen die Waterschap Vallei & Eem in zijn advies heeft weergegeven. Zo is (meer dan) voldoende wateroppervlak gereserveerd om aan de stedelijke waterbergingsopgave te voldoen. Ook is rekening gehouden met de beïnvloeding van de grondwaterstand in de omgeving en zal de kweldruk in de natuurgebieden De Hel en De Blauwe Hel niet afnemen. Rekening is gehouden met de eisen ten aanzien van het gescheiden houden van regenwater en afvalwater (niet aankoppelen). Maatregelen worden genomen om een betere waterkwaliteit te bereiken en afstemming met de ontwikkeling van de ecologische verbindingszone ten oosten van het plangebied is verzorgd. Alleen met betrekking tot de financiële consequenties van het realiseren van extra waterberging buiten het plangebied zijn nog geen afspraken gemaakt.

5.9. Doorwerking in dit bestemmingsplan

Het - in het kader van het Waterstructuurplan opgezette - hydraulisch model voor Veenendaal-Oost is door het waterschap op basis van de een ruimtegebruikskartaart (van het voorkeursalternatief) geactualiseerd en opnieuw doorgerekend. De hierin geprojecteerde hoeveelheid oppervlaktewater betreft 15,2 hectare binnen de plangrens van Veenendaal-Oost en 3,0 ha in de aangrenzende natuurontwikkelingszone.

Uit de nieuwe modelberekeningen blijkt dat de optredende peilstijgingen binnen de door het waterschap gestelde randvoorwaarden blijven, m.a.w. dat de geprojecteerde hoeveelheid oppervlaktewater voldoende is voor het eigen gebied. Hierbij is er wel van uitgegaan dat de Nieuwe Wetering (komende vanuit Ede) niet door Veenendaal-Oost stroomt, maar erlangs. Per brief¹⁰ van 30 juli 2004 geeft het Waterschap aan dat binnen het plangebied voldoende wateroppervlak gereserveerd is om te voldoen aan de stedelijke waterbergingsopgave. Het bestemmingsplan waarborgt de bovengenoemde waterbergingscapaciteit van 15,2 hectare ten behoeve van het plangebied (zie artikel 4, lid 3, onder g. van de voorschriften).

Daarnaast is in de Beschrijving in hoofdlijnen (artikel 3, lid 3, onder a5.) en op de plankaart de hoofdwaterstructuur als structurerend element opgenomen. De structurerende elementen worden van groot belang geacht voor de kwaliteit van de toekomstige woonwijk en zijn derhalve verankerd in het bestemmingsplan.

In de uitwerkingsplannen zal de natuurvriendelijke inrichting van oevers, ook de particuliere, geborgd worden om te voorkomen dat eigenaars de oevers grenzend aan hun tuin opnieuw, maar dan onvriendelijk (met beschoeiing of steil talud) aanleggen. Daarvoor zal in de uitwerkingsplannen een profiel worden opgenomen, waarvan niet zal mogen worden afgeweken.

¹⁰ Brief van het Waterschap Vallei & Eem, kenmerk 2004/4837.

Daarnaast zal via privaatrechtelijke weg (koopovereenkomsten, mandeligheid, e.d.) het instandhouden van de natuurvriendelijke oevers worden geborgd.

6. Toekomstige situatie

6.1. Ruimtelijk concept voor Veenendaal-oost

Voor het ontwikkelen van Veenendaal-oost wordt uitgegaan van het ruimtelijk concept dat in het MER/SMB is beschreven als Meest Milieuvriendelijk Alternatief. In dit hoofdstuk zal dit alternatief uiteengezet worden.

6.1.1. Stedenbouwkundige inpassing

Het oost-west gerichte kavelpatroon van het onderliggende veenlandschap is uitgangspunt geweest bij het opstellen van de verkavelingstructuur voor Veenendaal-oost. Kenmerkende eigenschappen van dit landschap zijn lange smalle kavels, smalle sloten tussen de kavels die het gebied afwateren en incidenteel opgaande beplanting tussen de kavels. De uitgangspunten van het stedenbouwkundig plan en de inpassing zijn weergegeven in afbeelding 12.

In het landschappelijk patroon van kavels in oost-west richting ligt een aantal elementen die afwijken van de parallelle oost-west gerichte kavels. Het gaat om een aantal bestaande sloten en laantjes. Deze elementen zijn meegenomen in de nieuwe verkaveling en vormen interessante plekken in de delen van de wijk en vormen aanleiding voor bijzondere plekken en/of functies. Deze elementen kunnen ook een belangrijke bijdrage leveren aan de identiteit van buurten op een lager schaalniveau.

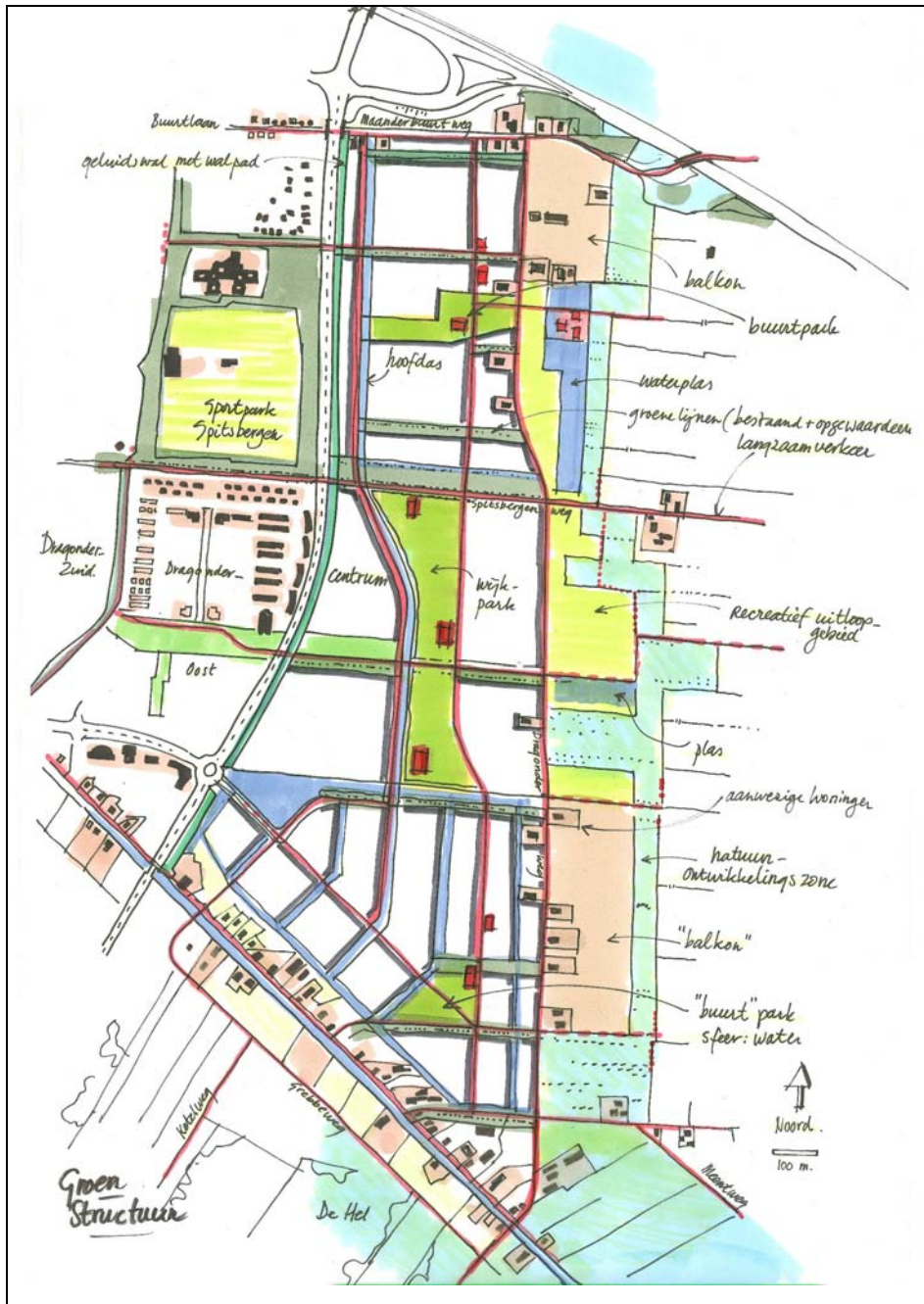
Veenendaal-oost heeft verschillende randen. Aan de noordzijde grenst het gebied aan de Buurtlaan-oost, een straat met overwegend losse bebouwing. De oostelijke begrenzing van de wijk wordt gevormd door de Dragonderweg, een landschappelijke laan met hier en daar bebouwing. Vervolgens grenst de wijk aan de zuidzijde aan het Gelders Benedeneind, een bijzondere strook met lintbebouwing langs het Valleikanaal waar de verkavelingstructuur een hoekverdraaiing maakt. Aan de westzijde -tot slot- grenst de wijk aan de Rondweg-oost, een drukke provinciale weg. In de opgestelde verkavelingstructuur is getracht te reageren op deze randen zodat Veenendaal-oost op een goede wijze aan de bestaande stad en het omringende landschap wordt gehecht.

Het zuidelijk deel van Veenendaal-oost zal een specifiek karakter krijgen door de grote hoeveelheid water die in dit gebied opgevangen moet worden. Het landschappelijk patroon langs het Benedeneind is bijzonder doordat hier de oost-west gerichte kavels omslaan naar een verkaveling haaks op het Valleikanaal. In deze structuur is ook de bestaande lintbebouwing langs het Valleikanaal opgenomen. Om een goede overgang te maken tussen de wijk en het bebouwingslint en tegelijkertijd de verbijzondering van het landschappelijk patroon zichtbaar te maken is een zone gedefinieerd met een zeer waterrijk milieu. Door deze verkavelingstructuur (met behulp van een markante zichtlijn en de aanwezigheid van oppervlaktewater) zichtbaar te maken vanaf de hoofdentree van de wijk, wordt het waterrijke karakter van de wijk reeds bij de entree herkenbaar gemaakt. Ook wordt de entree vanaf de Rondweg-oost op deze wijze een bijzondere plek in de stedenbouwkundige structuur van de wijk. Is het in de noordelijker gesitueerde deelgebieden zo dat de landschappelijke richtingen de richting van het verkavelingspatroon bepalen (straten, groenzones en waterlopen), in dit zuidelijke deelgebied loopt de water- en groenstructuur haaks op het stratenpatroon en bepaald de landschappelijke richting hoofdzakelijk het stratenpatroon. Mede

door de hoekverdraaiing bij het Gelders Benedeneind en de hoeveelheid water krijgt dit deelgebied een specifieke uitstraling.

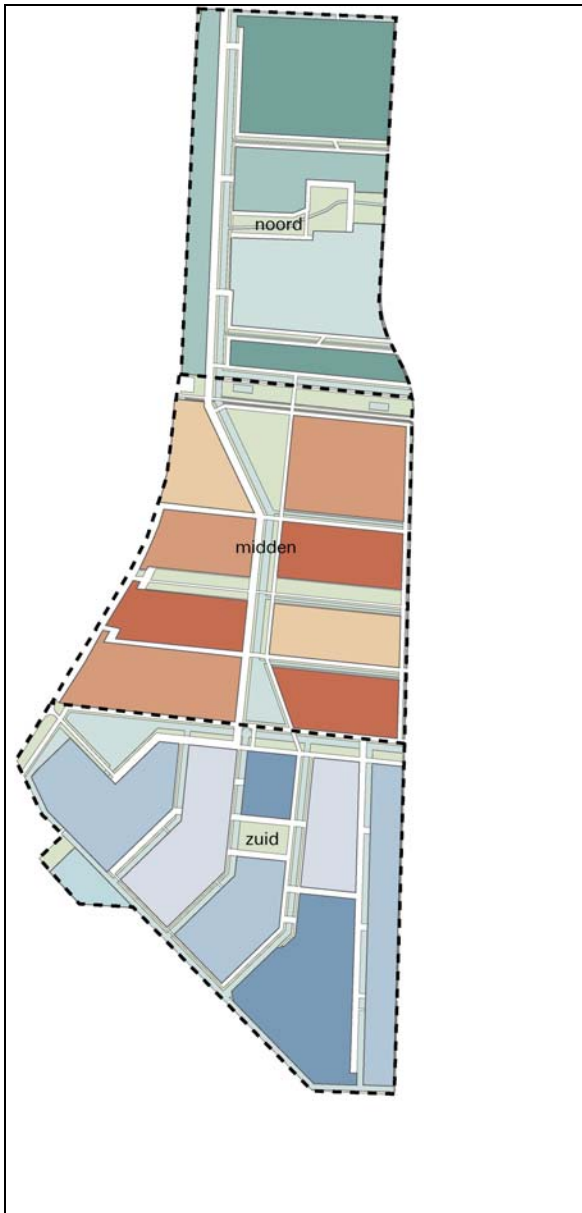
Afbeelding 12: Inpassing in de omgeving.

6.1.2. Deelgebieden

Veenendaal-oost is onderverdeeld in drie deelgebieden, te weten Noord, Midden en Zuid, die ieder hun eigen karakter krijgen. Zo krijgt ieder deelgebied een kenmerkende dichtheid, sfeer en profilering van de openbare ruimte.

Afbeelding 13: De deelgebieden van Veenendaal-oost.

Het deelgebied "Noord" vormt het noordelijkste deelgebied van Veenendaal-oost. De (gemiddelde bruto) woningdichtheid zal 25 á 35 woningen per hectare bedragen. Dit gebied zal worden doorsneden door singels en groene elementen waardoor meerdere kleine woonbuurtjes ontstaan, waarbinnen de woningblokken voornamelijk uit halfopen bouwblokken bestaan. Door de grote voortuinen en de relatief brede profielen van de openbare ruimten krijgt de buurt een groen karakter; In het noordwestelijke deel van het deelgebied dienen ter afscherming van het geluid als gevolg van de Rondweg-oost en de A12 maatregelen te worden getroffen. De maatregelen dienen in overeenstemming te zijn met de bepalingen van de Wet geluidhinder en kunnen bestaan uit zogenaamde dove gevels of bijvoorbeeld het situeren van afschermende niet geluidgevoelige functies langs de Rondweg-oost. Ook kan worden gedacht aan schermen, afschermende bebouwing of een combinatie daarvan langs de A12.

Het centraal in de wijk gesitueerde deelgebied Midden met een (relatief hoge bruto) woningdichtheid van 30 á 40 woningen per hectare, bevat de voorzieningen voor Veenendaal-oost (alsmede voor de Dragonder-oost). Daarbij zal in principe sprake zijn van een clustering in centra, die gesitueerd zullen worden langs de hoofdontsluitingsstructuur. Op deze wijze ontstaat een gedifferentieerd woonmilieu waarbij ruimte is voor ontmoeting en de behoeften van de wijkbewoner kunnen

worden bevredigd. In de clusters kunnen buurtvoorzieningen in allerlei vorm, zoals buurtwinkels, (brede) scholen en medische steunpunten, of vergelijkbare voorzieningen worden gerealiseerd. Gelet op de functie voor meerdere woongebieden is het wenselijk dat het centrale voorzieningen-

cluster, waarin winkels worden opgenomen, zichtbaar is vanaf de Rondweg-oost. In de centra is een menging van functies belangrijk voor de leefbaarheid/levensloopbestendigheid van de centra en de wijk als geheel. De woningblokken bestaan hoofdzakelijk uit gesloten bouwblokken met voornamelijk aaneengesloten woningen en gestapelde woningen. Door de afwezigheid van voortuinen en het materiaalgebruik van de openbare ruimten krijgt de buurt een steenachtig (stedelijk) karakter;

Het deelgebied "Zuid" vormt het ten zuiden van deelgebied Midden gesitueerde deelgebied van Veenendaal-oost. Evenals in deelgebied Noord bedraagt de (gemiddelde bruto) woningdichtheid 25 á 35 woningen per hectare en bestaan de woningblokken hoofdzakelijk uit halfopen bouwblokken. De woningdichtheid zal van noord naar zuid afnemen. Ook het oostelijk deel langs de Dragonderweg zal, aansluitend op het buiten het plangebied te realiseren woongebied (zogenaamde balkon), een lagere dichtheid krijgen.

In Zuid is het mogelijk om het water een belangrijke rol toe te kennen in de woon- en leefomgeving, bijvoorbeeld door drijvende woningen te realiseren.

6.1.3. Verkeer en vervoer

Veenendaal-oost wordt fysiek gescheiden van de rest van Veenendaal door de Rondweg-oost. Ter plaatse van de wijk Dragonder-oost wordt de zuidelijke helft van Veenendaal-oost (i.c. de deelgebieden Midden en Zuid) ontsloten vanaf de Rondweg-oost. De noordelijke helft van de wijk (deelgebied Noord) wordt ontsloten via de Buurtlaan-oost.

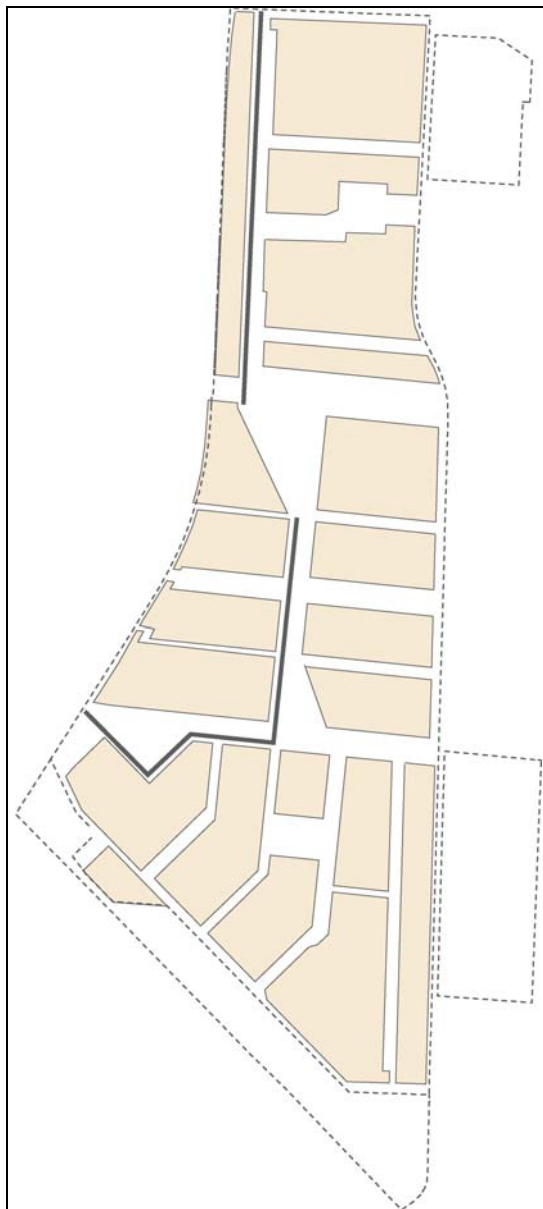
De hoofd ontsluitingsstructuur staat voor het merendeel haaks op de landschappelijke hoofdstructuur van het gebied. De hoofd ontsluitingsstructuur heeft een duidelijk herkenbaar profiel binnen ieder deel van de wijk. Een brede watergang vervult in het profiel van de hoofdontsluiting een belangrijke rol en onderstreept het waterrijke karakter van de wijk.

De hoofd verkeersstructuur is voor het gemotoriseerde verkeer zo ontworpen dat de deelgebieden Midden en Zuid enerzijds en het deelgebied Noord anderzijds op een logische manier met elkaar verbonden worden.

Doordat de noordelijke en zuidelijke hoofdontsluiting losgekoppeld worden is er geen doorgaande verkeersbeweging voor gemotoriseerd verkeer mogelijk tussen het zuidelijke deel van de wijk en het noordelijke deel. Verbinding van beide delen is vanzelfsprekend wel mogelijk voor langzaamverkeer en openbaar vervoer.

In het centrale deel van de wijk worden op logische plekken voorzieningen, scholen en andere functies gecreëerd. Het centrale voorzieningencluster met winkels zal voor gemotoriseerd verkeer zowel vanuit het noordelijk als vanuit het zuidelijk deel goed bereikbaar zijn. De hoofdontsluitingswegen zullen ingericht worden als 50 km/uur wegen. Langs de hoofdontsluitingswegen is rekening gehouden met een ventweg zodat enige afstand gecreëerd wordt tussen de woningen en de hoofdontsluiting in verband met geluid.

Afbeelding 14: Interne hoofdontsluiting.

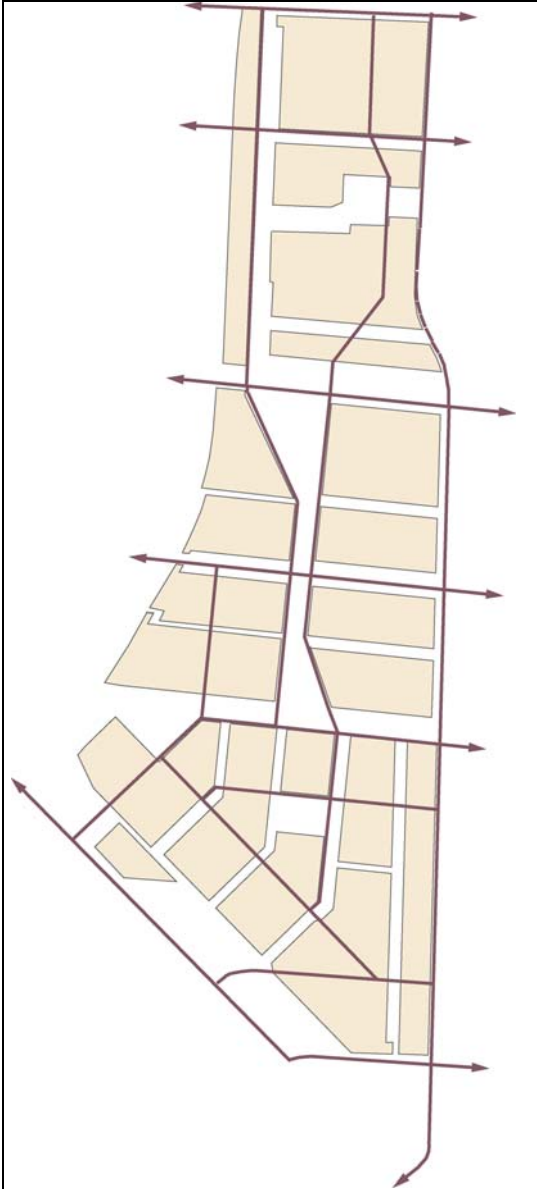

Haaks op de hoofdontsluitingswegen is een secundair wegennet ontworpen van straten in oost-west richting welke de bouwblokken binnen de wijkdelen ontsluiten. Het secundaire wegennet zal ingericht worden als 30 km/uur gebied.

Ieder deel van de wijk heeft zijn eigen kenmerkende profielen. In het noorden van de wijk worden slootjes met bestaande bomenlanen afgewisseld met woonstraten. In het centrum van de wijk worden singels afgewisseld met woonstraten. In het zuiden van de wijk treft men vaarten aan en woonstraten. Er zijn twee typen woonstraat ontworpen, het ene profiel gaat uit van tweezijdig langs parkeren, het andere profiel gaat uit van eenzijdig haaks parkeren met veel ruimte voor groen/bomen.

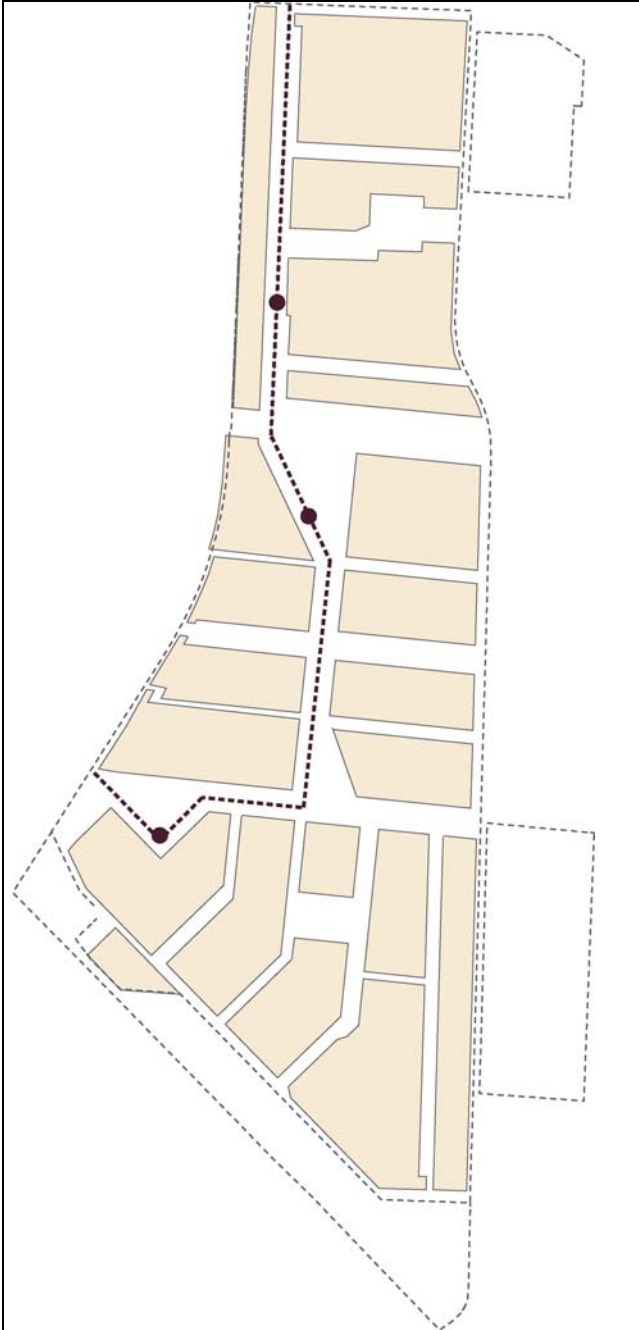
Alleen het noorden en zuiden van de Dragonderweg zijn toegankelijk voor autoverkeer, het deel van de Dragonderweg ter plekke van het centrale deel van de wijk is alleen toegankelijk voor langzaam verkeer. De Dragonderweg sluit voor autoverkeer niet meer aan op de Buurtlaan-oost en het Gelders Benedeneind in het zuiden, zo wordt voorkomen dat sluiproutes vanuit de wijk ontstaan en de Dragonderweg alsnog een zware verkeersfunctie krijgt. Alleen voor hulpdiensten is de Dragonderweg wel in zijn totaliteit toegankelijk.

Afbeelding 15: Langzaamverkeer.

Het langzaam verkeersnetwerk sluit nauw aan op het netwerk uit het Structuurplan Duurzaam Veenendaal-Oost (zie afbeelding 6). Belangrijke oost-west verbindingen welke aansluiten op de bestaande stad zijn doorgetrokken, onder andere in de brede groenstroken die tussen de verschillende delen van de wijk liggen. Daarnaast is ook langs de hoofdontsluitingswegen ruimte gereserveerd voor vrijliggende fietspaden, dan wel kunnen fietsers gebruik maken van ventwegen. De Dragonderweg wordt voor een groot deel gewijzigd van een autoweg in een fietspad.

Afbeelding 16: Openbaar vervoer en mogelijke haltes.

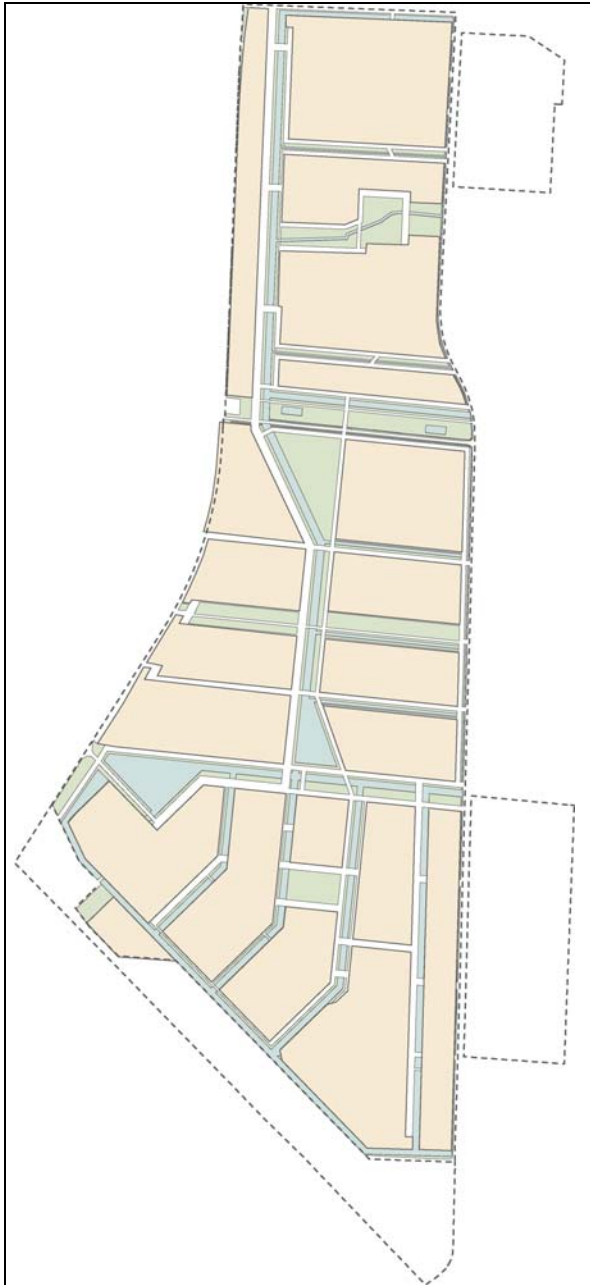

6.1.4. Openbaar vervoer

In de profielen van de hoofdontsluitingswegen is tevens rekening gehouden met een eventuele openbaar vervoersverbinding door de wijk. Deze busroute passeert dan het winkelcentrum en de school- en zorgclusters in de wijk. De verkeerskundige loskoppeling van de hoofdontsluitingen ter plaatse van het winkelcentrum geldt niet voor de bus.

Afbeelding 17: Water- en groenstructuur

de wijk.

De oevers van het water worden verschillend vormgegeven. De openbare oevers zullen een ecologische inrichting krijgen, met uitzondering van de meer stedelijke profielen in het centrum van de

6.1.5. Water en groenstructuren

Groen en water worden in Veenendaal-oost ingezet als belangrijke structurerende elementen. Zo vormen de oost-west gerichte groenzones de verbindingzones tussen de deelgebieden Noord, Midden en Zuid en de natuurontwikkelingszone. Deze groenzones geven bovendien de relatie met de bestaande stad vorm, doordat de langzaamverkeersroutes in de richting van het centrum van Veenendaal hierin worden opgenomen. De groen- en waterstructuur is weergegeven in afbeelding 17.

De groenzones leggen niet alleen een relatie met de natuurontwikkelingszone ten oosten van het plangebied, maar vormen ook een belangrijke interne kwaliteit binnen het plangebied. De groenzones kunnen op een verschillende wijze worden ingericht, waarbij de verhouding tussen water en groen bepalend zal zijn voor het karakter van de zone.

De natuurontwikkelingszone vormt in feite het gemeenschappelijke groene park van de hele wijk. Daarnaast heeft ook ieder deel van de wijk zijn eigen groene ontmoetingsplek gekregen waar invulling gegeven kan worden aan een meer intensief gebruik van het groen.

Door de ontmoetingsplekken een centrale positie te geven in de delen van de wijk en nadruk bij de inrichting op het gebruik te leggen, kan de natuurontwikkelingszone zich ook echt ontwikkelen tot een natuurgebied met extensieve recreatie. Dit geldt ook voor een aantal van de groene oost-west-zones in

wijk. De watergangen met ecologische oevers hebben brede, groene taluds zodat bij een geringe peilstijging veel extra water geborgen kan worden.

6.1.6. Programma

Het plangebied voorziet mede in de woningbehoefte van de Utrechtse Heuvelrug tot en met het jaar 2018. Daartoe worden maximaal 3000 á 3500 woningen gerealiseerd. De woningen worden gerealiseerd in verschillende prijsklassen, met daarbij een verdeling van 30% sociale sector (bestaande uit 10% koop en 20% huur) en 70% vrije sector voor het totaal van Veenendaal-oost en Dragonder-oost. De sociale huurwoningen dienen onder de huurprijsgrens te worden gerealiseerd en de sociale koopwoningen onder € 160.000 (met een differentiatie tussen € 120.000 en € 160.000). Op deze wijze wordt een bijdrage geleverd aan de doorstroming op de woningmarkt en de kansen van starters. Van de aangegeven verdeling kan op welk moment dan ook worden afgeweken indien in het kader van de levensloopbestendigheid de behoefte ontstaat om tegemoet te kunnen komen aan de wensen die op dat moment aan de orde zijn.

Fasering

Om tot het jaar 2018 in de woningbehoefte te kunnen voorzien wordt bij de realisering van de wijk Veenendaal-oost de volgende fasering in acht genomen:

- Plandeel 'Midden' wordt bebouwd in de periode vanaf 2008 t/m 2013;
- Plandeel 'Zuid' wordt bebouwd in de periode vanaf 2010 t/m 2014;
- Plandeel 'Noord' wordt bebouwd in de periode vanaf 2013 t/m 2017.

De voorzieningen zijn voornamelijk geclusterd in het centrale deel van de wijk. De clusters liggen zoveel mogelijk op markante plekken en zijn zo herkenbaar en goed bereikbaar in de wijk. Het centrale cluster is het grootst, hier zullen winkels, een brede school maatschappelijke voorzieningen en een zorgcluster gesitueerd worden. Het centrale cluster, dat ook een rol vervult voor Dragonder-oost, wordt vanaf twee zijden ontsloten voor gemotoriseerd verkeer, doorgaand verkeer is echter niet mogelijk, er ligt een verkeerskundige 'knip'. Door een stelsel van langzaamverkeerroutes is het cluster goed te bereiken vanuit zowel Veenendaal-oost als vanuit Dragonder-oost. Naast het centrale cluster zullen verschillende clusters op buurtniveau gerealiseerd worden, zodat sociaal-maatschappelijke-, educatieve- en culturele voorzieningen voor de bewoners binnen handbereik zijn. Deze voorzieningen worden geclusterd in zogenaamde multifunctionele accommodaties. De totale oppervlakte van het centrale cluster mag niet meer bedragen dan 8.000 m² bruto vloeroppervlak, met dien verstande dat de totale oppervlakte van detailhandel niet meer mag bedragen dan 5.000 m². De omvang is gebaseerd op het verzorgingsgebied dat wordt gevormd door Dragonder-oost en Veenendaal-oost.

In de noordwestelijke hoek van het plangebied is voorts nog de mogelijkheid aanwezig om speciale functies zoals bijvoorbeeld woon-werkunits te realiseren. Deze functies kunnen een belangrijke rol spelen in het kader van de afscherming van het geluid dat afkomstig is van het verkeer op de Rondweg-oost.

6.2. Een levensloopbestendige wijk

Aspecten die in het kader van de gewenste levensloopbestendigheid van Veenendaal-oost prominent op de voorgrond treden zijn 'flexibiliteit' en 'sociale structuur'.

Met *flexibiliteit* wordt bedoeld de mogelijkheid van zowel de bebouwde als de ombebouwde omgeving om op welk moment dan ook tegemoet te kunnen komen aan de wensen die op dat moment

aan de orde zijn. Het kan dan bijvoorbeeld gaan om een uitbreiding van de woning bij gezinsuitbreiding of een uitwisseling van openbaar groen naar een parkeerplaats.

Met *sociale structuur* wordt bedoeld de binding tussen de bewoners onderling en tussen hen en de fysieke elementen van de wijk. Als men sociale dimensie centraal wil stellen in een buurt moet de wijze van het proces en het ontwerp van stedenbouw, ruimtelijke inrichting en architectuur daar ook op afgestemd zijn. Voor het procesmatige kan worden gedacht aan innovatieve planvorming waarbij bewoners en andere belangenorganisaties worden betrokken. Relevante aspecten voor het ontwerp zijn de inrichting van de openbare ruimte, de keuze voor kunst, de invulling van het gebruiksgroen, de inrichting van speelplekken.

Levensloopbestendigheid, de m.e.r. en het bestemmingsplan

De aspecten van levensloopbestendigheid die overeenkomen met duurzaamheid zijn 'gewoon meegenomen' in de m.e.r. en worden mogelijk, of juist onmogelijk, gemaakt in het bestemmingsplan. Deze aspecten zijn in de vorm van randvoorwaarden en ambities in het MER/SMB weergegeven. In de beschrijving van het voorkeursalternatief en het MMA (in hoofdstuk 7 van het MER/SMB) is te zien op welke wijze.

Flexibiliteit krijgt zijn weerslag in het voorliggende bestemmingsplan en het MER/SMB. Zo worden bijvoorbeeld de plankaart en voorschriften zodanig opgezet dat verschillende functies op dezelfde plek mogelijk zijn (of in de toekomst mogelijk gemaakt kunnen worden). Dit alles binnen de voorwaarden van rechtszekerheid. In het MER/SMB heeft flexibiliteit zijn weerslag gekregen doordat in beeld is gebracht binnen welke (milieu)kaders de wijk ontwikkeld kan worden. Het is namelijk een illusie te veronderstellen dat het MMA, zoals dat nu bedacht is, exact in deze vorm wordt uitgevoerd. Belangrijk doel van beide alternatieven is dat zij er aan hebben bijgedragen inzicht te verschaffen in de (milieu)kaders waarbinnen de wijk kan worden ontwikkeld.

De proceskant van de sociale component is ingevuld door diverse organisaties te betrekken bij de planvorming. De ontwerptechnische kant van de sociale component zal zijn weerslag moeten vinden in bijvoorbeeld de programma's van eisen voor de deeluitwerkingen zelf. Uitgangspunten hierbij zijn:

- natuurlijke mix aan bewoners per buurt in leeftijden en inkomen;
- functiemenging op wijk- én buurniveau;
- actieve rol bewoners in alle stadia van wijkontwikkeling;
- volledige toegankelijkheid van de wijk voor kwetsbare groepen;
- de wijk is gevarieerd, flexibel en dynamisch;
- de wijk is rijk aan herkenbare dorpsferen en geborgen buurtjes;
- voorzieningen liggen op strategische plekken t.b.v. de bereikbaarheid en toegankelijkheid;
- onderwijsvoorzieningen zijn verspreid over de wijk en gelegen aan groene zones, zodat er een natuurlijk overloop ontstaat tussen de schoolomgeving en openbare omgeving.

7. Economische uitvoerbaarheid

Financiële uitvoerbaarheid

Gebaseerd op het Structuurplan Duurzaam Veenendaal-oost (1999), is medio 2001 de initiële grondexploitatieberekening Veenendaal-oost opgesteld waarmee de financiële haalbaarheid van de planrealisatie - circa 3.200 woningen in een tijdsperiode van 16 jaar - is aangetoond.

Deze haalbaarheidsberekening is in het kader van de samenstelling en vaststelling van het Masterplan Veenendaal-oost in 2005 geheel herzien met betrekking tot de ruimtelijke, programmatische, kwalitatieve en calculatieve uitgangspunten.

De resultaten van deze herziening zijn vastgelegd in de Grondexploitatieberekening Veenendaal-oost, peildatum 1-1-2006, product van het Ontwikkelingsbedrijf Veenendaal-oost C.V.

Met het gehanteerde woningbouwprogramma, de functionele verkaveling zowel uitgeefbaar als openbaar, de civieltechnische elementbegrotingen en de overige (calculatieve) uitgangspunten, wordt voor het plangebied Veenendaal-oost ook anno 2006 een positief planresultaat geprognosticeerd.

Door middel van stringente monitoring van de nadere planuitwerkingen op basis van een iteratief proces, waarbij parallel en in onderlinge samenhang diverse producten worden ontwikkeld en het rekenen het tekenen kan beïnvloeden, zal sprake zijn van beheersing en tijdige sturing op bovengenoemde aspecten en daarmee het voorcalculatorisch planresultaat.

8. Juridische vormgeving

8.1. Algemeen

Het voorliggende bestemmingsplan heeft de vorm van een globaal plan met uitwerkingsbevoegdheid ex artikel 11 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening. Dat betekent dat nadat de gemeenteraad het bestemmingsplan heeft vastgesteld, het college van burgemeester en wethouders bevoegd is het plan in één of meerdere uitwerkingsplannen nader te detailleren. De uitwerkingsplannen dienen te voldoen aan de uitwerkingsregels die in het bestemmingsplan zijn opgenomen. Ten einde kwalitatieve uitgangspunten in het plan op te kunnen nemen is ervoor gekozen een beschrijving in hoofdlijnen op te nemen waarin de samenhang van het gebied wordt beschreven.

8.2. Voorschriften

De voorschriften van het voorliggende bestemmingsplan zijn onderverdeeld in vier hoofdstukken. Deze hoofdstukken zijn:

- Hoofdstuk I : Inleidende bepalingen;
- Hoofdstuk II : Bestemmingsbepalingen;
- Hoofdstuk III: Algemene bepalingen;
- Hoofdstuk IV: Overgangs-, straf- en slotbepalingen.

Hoofdstuk I: Inleidende bepalingen;

In de Inleidende bepalingen worden de gebruikte begrippen beschreven (artikel 1) en worden regels gesteld ten aanzien van de wijze waarop gemeten moet worden (artikel 2, lid 1).

Ten aanzien van de bepalingen met betrekking tot prostitutie wordt opgemerkt dat in dit bestemmingsplan is aangesloten bij de in de gemeente Veenendaal gebruikelijke formuleringen uit het "Facetbestemmingsplan Uitvoering Prostitutiebeleid".

Ook ten aanzien van de regeling voor beroepen of bedrijven aan huis is aangesloten op de gebruikelijke regeling van de gemeente Veenendaal.

Hoofdstuk II: Bestemmingsbepalingen;

Artikel 3: Beschrijving in hoofdlijnen

De Beschrijving in hoofdlijnen (BIH) is in artikel 3 van de voorschriften opgenomen en maakt onderscheid in:

- *communicatiefunctie* waarin beleidsuitgangspunten met voor de gemeente zelfbindende werking zijn opgenomen (zelfbindende werking is het beginsel dat door de overheid geformuleerd beleid, voor diezelfde overheid in principe bindend is);
- *uitvoeringsfunctie* waarin richtlijnen zijn gegeven waarmee bij de realisering van Veenendaal-oost rekening dient te worden gehouden. In het bestemmingsplan is daarbij op het niveau van Veenendaal-oost als geheel onderscheid gemaakt tussen "structurerende" en "niet-structurerende" elementen. Structurerende elementen zijn van groot belang voor de kwaliteit van de toekomstige woonwijk. Het is dan ook logisch dat daar niet (veel) van kan worden afgeweken. Van de structurende elementen (artikel 3, lid 3a) kan door de gemeente slechts in de bij het plan aangegeven marges worden afgeweken. Van de niet-structurende elementen (artikel 3, lid 3b) kan worden afgeweken indien gewijzigde inzichten daartoe nopen. Dit kan het geval zijn indien bijvoorbeeld de vraag naar buurtvoorzieningen toeneemt en dit soort voorzie-

ningen daardoor op meerdere plaatsen gebouwd dienen te worden (of in een andere omvang) dan bij de vaststelling van het bestemmingsplan werd voorzien. De mogelijke afwijkingen van de niet-structurerende elementen zijn derhalve groter dan bij de structurerende elementen. Bij de afwijking van een niet-structurerend element dient dan ook een procedure te worden gevolgd (i.c. een wijzigingsprocedure).

Naast de richtlijnen op wijkniveau zijn in de BIH ook stedenbouwkundige richtlijnen opgenomen die de diversiteit van de deelgebieden waarborgen. Deze richtlijnen dienen te worden beschouwd als niet-structurerende elementen. Tevens zijn een aantal ruimtelijke elementen uit het ontwerp Nieuw Wonen in de BIH opgenomen om zodoende de realisatie van een levensloopbestendige wijk te waarborgen.

De uitvoeringsfunctie van de Beschrijving in hoofdlijnen, die de concrete bepalingen bevat voor de uit te werken bestemmingen is opgenomen in de leden 2 t/m 7.

In lid 8 wordt bepaald dat de Beschrijving in hoofdlijnen dient als toetsingskader voor:

- het toepassen van de uitwerkingsbevoegdheden in artikel 4 op grond van artikel 11 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening;
- het toepassen van de elders in deze voorschriften genoemde vrijstellingsbevoegdheden op grond van artikel 15 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening.
- *toetsingsfunctie*, waarin wordt aangegeven bij de toepassing van welke instrumenten de BIH als toetsingscriterium geldt. Aangezien jurisprudentie heeft aangegeven dat de BIH slechts acceptabel is bij de toetsing van bouwaanvragen indien de criteria voldoende objectief zijn bepaald¹¹, is in dit bestemmingsplan bepaald dat toetsing aan de BIH alleen hoeft plaats te vinden bij het toepassen van uitwerkingsbevoegdheden op grond van artikel 11 WRO en bij het toepassen van vrijstellingsbevoegdheden op grond van artikel 15 WRO. Dat hoeft overigens niet te betekenen dat de gemeente geen invloed meer kan uitoefenen op het bouwproces van Veenendaal-oost. Door het vervaardigen van uitwerkingsplannen te koppelen aan een definitief stedenbouwkundig matenplan en definitieve ontwerpen van de bouwplannen houdt de gemeente (samen met de ontwikkelende partners vertegenwoordigd in OVO) de regie in handen. De gemeente zal immers niet tot het vervaardigen van dergelijke uitbreidingsplannen overgaan indien niet wordt voldaan aan de gewenste stedenbouwkundige en andere uitgangspunten, zoals deze met de Ontwikkelende partners is afgesproken.

Artikel 4: Uit te werken woondoeleinden

Op basis van deze bestemming kunnen burgemeester en wethouders uitwerkingsplannen vaststellen die de toetsingsgrond zijn voor de toekomstige verlening van bouwvergunningen. Tot op het moment dat een uitwerkingsplan door gedeputeerde staten is goedgekeurd geldt een bouwverbod. Zowel het bouwverbod, als de wijze waarop hiervan kan worden afgeweken is beschreven in lid 3. Alle binnen een woongebied gewenste functies zijn binnen deze bestemming toegestaan (lid 1). In feite wordt op deze wijze optimale flexibiliteit ingebouwd voor de toekomstige ontwikkeling van het gebied. Voor de belangrijkste (structurerende) elementen zijn in lid 4 de marges opgenomen die ten opzichte van de op de plankaart aangegeven aanduidingen in acht dienen te worden genomen.

---

¹¹ Veldhoven KB 01-12-1993, AB 1994, 462 en Apeldoorn KB 06-04-1994, AB 1994, 472.

Bouwhoogte

Middels een aangenomen amendement in de raad van 14 december 2006 zijn er in het bestemmingsplan bepalingen over de bouwhoogte in de voorschriften opgenomen. De hoogte van de bebouwing in Veenendaal-oost bedraagt maximaal 5 bouwlagen. Uitzondering hierop is de te realiseren landmark in het wijkcentrum; deze mag maximaal 7 bouwlagen bedragen. Met het bepalen van deze maximale hoogte wordt aansluiting gezocht bij de visie van oplopende bouwhoogte richting het centrum van Veenendaal. De gemeenteraad heeft hiermee een kader bepaald voor de te maken uitwerkingsplannen.

Een opmerking over de in het gebied aanwezige woningen is hier op z'n plaats. Langs de Dragonderweg en de Buurtlaan-oost bevinden zich momenteel nog (agrarische bedrijfs-)woningen. Ook deze woningen vallen onder de uit te werken woonbestemming, waardoor een goede inpassing van deze functies en/of de woonbebouwing in het kader van de uitwerkingsplannen tot de mogelijkheden behoort. De op het moment van vaststelling van het uitwerkingsplan meest optimale situatie kan op deze wijze worden bestendigd. Op dit moment is immers nog niet duidelijk welke situaties zich zullen gaan voordoen (inpassing bedrijvigheid, bedrijfsbeëindiging, behouden woonfunctie, sloop opstellen, aankoop, o.i.d.). Voor de huidige eigenaren geldt hierdoor wel een bouwverbod tot het moment van uitwerking. Voordeel hiervan is dat er geen ontwikkelingen kunnen plaatsvinden die de ontwikkeling van de woonwijk frustreren.

Binnen de in lid 6 bepaalde randvoorwaarden is het mogelijk om (niet publiekgerichte en niet bedrijfsmatige) aan huis verbonden beroepen uit te oefenen binnen de woningen en de daarbij behorende bijgebouwen. Burgemeester en wethouders kunnen vrijstelling verlenen voor het al dan niet bedrijfsmatig verlenen van diensten c.q. het uitoefenen van ambachtelijke - geheel of overwegend door middel van handwerk uit te oefenen - bedrijvigheid, waarvan de omvang en uitstraling zodanig zijn dat de activiteit in een woning en/of de daarbij behorende bijgebouwen, met behoud van de woonfunctie, kan worden uitgeoefend (lid 7).

De flexibiliteit van het voorliggende plan, die van groot belang is voor ondermeer de levensloopbestendigheid van Veenendaal-oost, wordt voorts benadrukt door het ontbreken van stankcirkels en geluidscontouren op de plankaart. Daarvoor in de plaats zijn bepalingen in de voorschriften opgenomen die een grotere mate van flexibiliteit bezitten.

De toekomstige omvang van stankcirkels van agrarische bedrijven in en om het plangebied is op dit moment bijvoorbeeld nog niet bekend. Met deze bedrijven moet worden onderhandeld over bedrijfsbeëindiging of bedrijfsverplaatsing. De uitkomst daarvan zal leiden tot definitieve stankcirkels die bij de uitwerking zullen worden vastgelegd (lid 4, onder f.) en zonodig opgenomen in de uitwerkingsplannen.

Eenzelfde redenering geldt voor de geluidscontouren. Door de opgenomen regeling ontstaat een zekere flexibiliteit. Het is immers op verschillende manieren mogelijk om aan de normen van de Wet geluidhinder te voldoen: vergroten van de afstand, het bouwen van lagere woningen, het realiseren van hogere afscherpende voorzieningen, het realiseren van permanent geluiddichte gevels, of een combinatie hiervan. Het bestemmingsplan dient specifieke oplossingen (of combinaties van oplossingen) niet te belemmeren. De in lid 5 van de uitwerkingsregels opgenomen bepaling zorgt

er voor dat, indien gedeputeerde staten vóór de vaststelling van het bestemmingsplan hogere grenswaarden hebben verleend, deze hogere waarden uitgangspunt zijn voor de verdere uitwerking van het bestemmingsplan. Indien géén hogere grenswaarden zijn verleend, of in situaties waarop de verleende hogere grenswaarden geen betrekking hebben, dient de voorkeursgrenswaarde van 50 dB(A) in acht te worden genomen. Wanneer gebruik wordt gemaakt van de in de Wet geluidhinder geboden mogelijkheid om permanent geluiddichte gevels¹² te realiseren gelden in principe geen restricties voor de situering van woningen.

Ook de milieuzonering voor bedrijven is via de voorschriften geregeld. Bedrijven, voor zover behorende tot de categorieën 1 en 2 van de bij deze voorschriften behorende Staat van bedrijfsactiviteiten, met uitzondering van bedrijfsactiviteiten als bedoeld in artikel 2.4 van het Inrichtingen- en vergunningbesluit milieubeheer, zijn binnen het plangebied toegestaan. De categorieën 1 en 2 garanderen een goed woon- en leefklimaat. Burgemeester en wethouders zijn bevoegd vrijstelling te verlenen voor de uitoefening van bedrijfsactiviteiten die niet voorkomen in de tot het plan behorende Staat van bedrijfsactiviteiten (lid 9), voor zover die bedrijfsactiviteiten naar aard en omvang maximaal gelijk te stellen zijn aan de toegelaten bedrijfsactiviteiten en deze overigens voldoen aan de afstandseisen uit lid 8.

Hoofdstuk III: Algemene bepalingen:

In de artikelen 5, 6 en 7 zijn algemene gebruiksbepalingen en algemene vrijstellings- en wijzigingsbevoegdheden opgenomen. Ook is er een anti-dubbeltelbepaling opgenomen (artikel 8). De anti-dubbeltelbepaling strekt ertoe dat gronden die al eens in aanmerking zijn genomen bij het verlenen van bouwvergunningen, niet nogmaals meegeteld kunnen worden. Dit geldt eveneens voor bouwwerken die tot stand zijn gekomen op basis van het voormalige besluit Meldingsplichtige bouwwerken.

Artikel 6 (algemene vrijstellingsbevoegdheden) maakt het mogelijk om vrijstelling te verlenen van:

- de situering van de op de plankaart aangegeven aanduidingen (niet betrekking hebbend op de structurerende elementen);
- in het plan gegeven maatvoeringen tot een maximum van 10%.

Voor wijzigingen van de *niet-structurende* elementen uit het plan is in artikel 7, lid 2 een wijzigingsbevoegdheid ex artikel 11 van de WRO opgenomen. De argumentatie voor de keuze van dit instrument is tweërlei. Het eerste argument betreft de procedure. Aangezien een dergelijk wijzigingsplan eenzelfde procedure dient te volgen als een uitwerkingsplan, kan in voorkomend geval een gelijktijdige procedure worden doorlopen. De wijziging én de uitwerking worden in één plan gecombineerd. Het tweede argument voor de keuze van dit instrument is ingegeven door de rechtszekerheid. Doordat wijziging van het in de BIH beschreven stedenbouwkundige uitgangspunten een behoorlijke invloed op de te realiseren woonwijk kan hebben, is een procedure noodzakelijk waarbij aan alle belangen recht wordt gedaan. De structurerende elementen zijn van dermate belang voor het stedenbouwkundige plan dat daar niet van kan worden afgeweken. Ten behoeve van de flexibiliteit is een geringe afwijking van de op de plankaart aangegeven aanduiding echter bij recht toegestaan (zie artikel 3, lid 3, onder a. t/m d.).

---

¹² Een gevelconstructie zonder te openen delen en met een in NEN 5077 bedoelde karakteristieke geluidwering die ten minste gelijk is aan het verschil tussen de geluidsbelasting van die constructie en 35 dB(A).

Hoofdstuk IV: Overgangs-, straf- en slotbepalingen.

Tot slot zijn in dit hoofdstuk de gebruikelijke overgangsbepalingen, de strafbepaling en de titel van het plan opgenomen.

8.3. Plankaart

De plankaart bevat tezamen met de voorschriften het juridisch instrumentarium voor het regelen van het gebruik van de gronden, de toegelaten bebouwing en het gebruik van de aanwezige en/of op te richten bebouwing. De plankaart is getekend op een digitale ondergrond schaal 1:3.000. Op deze ondergrond is de omliggende bebouwing ook aangegeven. Door middel van coderingen en/of arceringen is de bestemming aangegeven (Uit te werken woondoeleinden). Door de keuze voor een globale plansystematiek heeft de plankaart eveneens een tamelijk globaal karakter.

9. Inspraakprocedure

Het bestemmingsplan heeft samen met het MER met ingang van 27 oktober tot en met 24 november 2005 in het kader van de inspraak ter inzage gelegen. Op 10 november 2005 is een inloopbijeenkomst gehouden.

Tijdens de inspraakperiode zijn 6 schriftelijke reacties ontvangen. Tijdens de inloopbijeenkomst zijn er 3 reacties gegeven.

Zie bijlage 1 "Commentaarnota Inspraak en artikel 10 Bro Bestemmingsplan Veenendaal-oost en MER Veenendaal-oost" gedateerd 16 maart 2006.

10. Vooroverleg ex artikel 10 Besluit op de ruimtelijke ordening

Zie bijlage 1 "Commentaarnota Inspraak en artikel 10 Bro Bestemmingsplan Veenendaal-oost en MER Veenendaal-oost" gedateerd 16 maart 2006.

BIJLAGE 1

Commentaarnota
Inspraak
en
artikel 10 Bro
Bestemmingsplan
Veenendaal-oost
en MER Veenendaal-oost

Inspraakreacties

1. G. Bos, Dragonderweg 6, 3907 CZ Veenendaal
2. A. Achterberg, Buurtlaan-oost 72, 3802 DB Veenendaal
3. Makelaardij H. van Dijk, Binnenweg 9, 6745 XC De Klomp namens:
  - a. B. van Dijk, Buurtlaan-oost 84, 3907 AC Veenendaal
  - b. J.A. Folmer, Buurtlaan Oost 88, 3907 AC Veenendaal
  - c. A. van Veldhuizen, Buurtlaan Oost 86, 3907 AC Veenendaal
4. J.W.M. van Dillen, Benedeneind 15, 3902 HH Veenendaal
5. A. Aarnoutse, Willem Barentszstraat 52, 3902 DG Veenendaal
6. Makelaardij Van Ede, Wolfhezerweg 94, 6874 AH Wolfheze (namens S. van Ede en J. van Ede-Bos, Dragonderweg 24, 3907 HZ Veenendaal)
7. C. van Bochoven, Dragonderweg 15, 3907 HX Veenendaal
8. A. van Veldhuizen, Buurtlaan oost 86, 3907 AC Veenendaal
9. I. Sabuncu, Pollux 203, Veenendaal

Korte inhoud reactie:

1. G. Bos, Dragonderweg 6

De inspreker is eigenaar van de Manege de Dragonder en maakt zich ernstig zorgen om het feit dat de gronden van het bedrijf bestemd zijn als "Uit te werken Woondoeleinden". De gemeente beperkt het bedrijf in de ontwikkelingsmogelijkheden en biedt geen adequate oplossing.

Reactie gemeente:

Met de eigenaar van het bedrijf is de gemeente bezig met het zoeken naar een andere locatie voor de manege. Onderhandelingen hiervoor zijn nog in volle gang. Gelet op de planning en de lange procedures voor het bestemmingsplan kan de gemeente niet wachten op de afronding van deze onderhandelingen.

Korte inhoud reactie:

2. A. Achterberg, Buurtlaan-oost 72

- a. Het MER gaat uit van een afsluiting van het Pakhuisviaduct terwijl hierover nog geen besluitvorming heeft plaatsgevonden. Verzocht wordt op formele besluitvorming, omdat anders het MER grondslag mist.
- b. Het MER is gebaseerd op een verouderd verkeersmodel. Inmiddels zijn de intensiteiten sterk toegenomen.
- c. De houdbaarheid van de voorgenomen knip in de woonwijk wordt betwijfeld.
- d. Het MER wijst uit dat er ingrijpende gevolgen zijn voor de leefbaarheid van bewoners aan de Buurtlaan-oost.

Reactie gemeente:

Ad.a.

Bij het opstellen van het MER zijn we uitgegaan van de huidige stand van zaken. Over de afsluiting van het Pakhuisviaduct zijn bestuurlijke afspraken gemaakt: deze blijft open tot het moment dat de Rondweg-oost is aangesloten op de A12. Daarna zal het Pakhuisviaduct kunnen worden afgesloten.

Het projectbureau WERV (regio Wageningen, Ede, Rhenen en Veenendaal) heeft op 21 december 2005 schriftelijk opdracht gegeven aan Arcadis om de directe verbinding Ede-Veenendaal te onderzoeken. De uitkomsten van deze studie zijn naar verwachting begin voorjaar 2006 beschikbaar. Dan is duidelijk of het wenselijk is om het Pakhuisviaduct af te sluiten voor gemotoriseerd verkeer uitgezonderd bussen en landbouwvoertuigen.

Ad.b.

Voor de MER is gebruik gemaakt van de huidige situatie (2001) en de toekomstsituatie (2015). Voor 2015 is uitgegaan van afsluiting van het Pakhuisviaduct.

In 2004 is de A30 tussen de A12 en de N224 geopend. Dit heeft geleid tot gewijzigde verkeersstromen. De Buurtlaan-oost is één van de wegen waarover daardoor meer verkeer rijdt dan voorheen. In 2008 wordt de Rondweg-oost aangesloten op de A12. In 2009 zijn de wegwerkzaamheden op de A12 tussen Veenendaal en Ede afgerond. Prognoses geven aan dat dan de intensiteit op de Buurtlaan-oost zal afnemen. Ook ten opzichte van de huidige situatie. De situatie op de Buurtlaan-oost wordt voortdurend in de gaten gehouden en heeft onze aandacht.

Ad.c.

In Petenbos, Dragonder en Dragonder-oost is ook van het begin af aan sprake geweest van een knip. Deze knippen zijn nog steeds een feit. Van de Brinkersteeg heeft de gemeente veel geleerd; we moeten zorgen dat de bewoners geen gewinning krijgen om via een ongewenste route gaan rijden. Dit is in Veenendaal-oost eenvoudig te realiseren analoog aan zoals dat in Dragonder-oost gedaan is.

1 Ad.d.

Verkeer

Uit de tabellen op pagina's 180 en 182 van het MER valt op te merken dat de Buurtlaan-oost minder verkeer krijgt te verwerken dan in de huidige situatie. In de situatie voordat Veenendaal-oost gerealiseerd wordt, neemt het aantal motorvoertuigen duidelijk af. Na realisatie van Veenendaal-oost neemt het aantal motorvoertuigen weer toe. De prognoses geven aan dat het aantal verkeersbewegingen na realisatie van Veenendaal-oost minder is dan in de huidige situatie.

1 Geluid

Volgens de Wet geluidhinder treedt cumulatie op als de geluidbelasting van meerdere wegen op dezelfde gevel optreedt. De hogere grenswaarde mag maximaal aangevraagd worden voor een geluidbelasting van 65 dBA. Het binnenniveau moet wel altijd gegarandeerd 35 dBA zijn. Indien dit niet zo is, moet gedacht worden aan maatregelen zoals isolatie van de gevel/dak en geïsoleerd glas. Deze maatregelen komen dan voor kosten van degene die verantwoordelijk is voor de toename van het geluid (beheerder A12 of ontwikkelingsbedrijf Veenendaal-oost).

1 Lucht

De normen voor luchtkwaliteit zijn meegenomen in de afweging.

Korte inhoud reactie:**3. Makelaardij Van Dijk**

Verzocht wordt het bestemmingsplan zodanig aan te passen dat de woningen van Buurtlaan-oost 84, 86 en 88 blijven staan.

Reactie gemeente:

De panden hebben de bestemming Uit te werken Woondoeleinden gekregen en kunnen op basis van dit bestemmingsplan blijven staan.

Korte inhoud reactie:**4. J.W.M. van Dillen, Benedeneind 15**

- a. Problemen worden verwacht m.b.t. de waterhuishouding t.o.v. de percelen langs de Griff.
- b. Eén aansluiting op de Rondweg-oost lijkt onvoldoende. Hierdoor ontstaan files op de Rondweg en bij de rotonde met alle overlast van dien.
- c. Veel water; wat te doen aan muggen?

Reactie gemeente:

Ad.a.

Momenteel wordt in samenwerking met het Waterschap het huidige waterstructuurplan voor Veenendaal-oost opnieuw onderzocht. De uitkomsten hiervan zullen in de verdere procedure van het bestemmingsplan en de ontwikkeling van de wijk meegenomen worden.

Ad.b.

De Rondweg-oost is een provinciale weg. Bij het opstellen van het MER zijn alternatieve aansluitingen van Veenendaal-oost op de Rondweg-oost onderzocht. De conclusie was dat met name de verkeersafwikkeling van het verkeer op de Rondweg-oost verslechterde. Uit de studies is ook gebleken dat met aanpassing van de huidige rotondes de capaciteit van deze rotondes aanzienlijk verhoogd kan worden. In regionaal verband is tijdens deze studie al bij de Provincie Utrecht aandacht gevraagd voor dit probleem.

Ad.c.

Dit probleem zal met de verdere uitwerking van de wijk aandacht krijgen.

Korte inhoud Reactie:**5. A. Aarnoutse, Willem Barentszstraat 52**

- a. Er is gebruik gemaakt van een verouderd verkeersmodel.
- b. Er is geen rekening gehouden met verbreding A12.
- c. De Rondweg-oost wordt heel druk, er komt ook vervoer gevaarlijke stoffen over deze weg.
- d. Verzocht wordt om een uitspraak dat de knip in de wijk een hard gegeven is.

Reactie gemeente:

Ad.a.

Zie 2b

Ad.b.

In het verkeersmodel 2015 is rekening gehouden met een vergrote capaciteit van de A12. Bij de verkeersberekeningen is daar dus wel rekening mee gehouden. In de MER is verbreding A12 wel meegenomen: zie blz 196.

1 *Ad.c.*

Het betreft hier alleen het vervoer met gevaarlijke stoffen dat zijn bestemming heeft in Veenendaal (doorgaand verkeer met gevaarlijke stoffen is niet toegestaan). Het overige vrachtverkeer is niet gebonden aan deze route, maar wordt wel gestimuleerd de Rondweg-oost te volgen.

1 *De Rondweg-oost is veilig ingericht mede door de geplande geluidswallen. Dit is gunstig voor het vervoer van gevaarlijke stoffen.*

Ad.d.

1 *Zie 2.c. De knip in de wijk blijft bestaan.*

Korte inhoud reactie:

6. Makelaardij Van Ede

Door de planvorming wordt cliënt aan de Dragonderweg 24 beperkt in zijn agrarische bedrijfsvoering. Gemeente wordt aansprakelijk gesteld voor schade.

Reactie gemeente:

De gemeente zal in overleg met de eigenaar zoeken naar oplossingen voor de bedrijfsvoering. Daarbij is uitplaatsing een mogelijke oplossing.

Korte inhoud reactie:

7. C. van Bochoven

Op welke wijze is de ontsluiting geregeld vanaf de balkons naar het centrum? Hoe staat het met de planning van de realisatie van de balkons versus het zuidelijk deel van de wijk?

Reactie gemeente:

Het is de bedoeling dat het zuidelijke balkon ontsloten wordt via de wijk zelf en niet via de Dragonderweg. Qua planning is het nu duidelijk geworden dat de planning van de bouw van het zuidelijke balkon vrijwel parallel loopt met de planning voor het zuidelijke deel. De realisatie van het balkon zal zoveel mogelijk aansluiting zoeken bij de ontwikkeling van het zuidelijke deel van de wijk.

Korte inhoud reactie:

8. A. van Veldhuizen

De familie Van Veldhuizen wil op de hoogte gehouden worden van de ontwikkelingen van Veenendaal-oost, met name het noordelijk deel.

Reactie gemeente:

De familie zal geïnformeerd worden over de verdere ontwikkelingen van de wijk. Het noordelijk deel van de wijk zal als laatste verder uitgewerkt worden.

Korte inhoud reactie:

9. De heer I. Sabuncu

Verzocht wordt om de bouw van meer goedkopere starterswoningen.

Reactie gemeente:

De gemeente is bezig met het formuleren van beleid voor de bouw van goedkopere koopwoningen. Dit beleid zal meegenomen worden met de ontwikkeling van de wijk Veenendaal-oost.

Artikel 10 Bro reacties

1. Provincie Utrecht, Dienst Ruimte en Groen, Postbus 80300, 3508 TH Utrecht
2. Waterschap Vallei en Eem, Postbus 330, 3830 AJ Leusden
3. Kamer van Koophandel Utrecht, Postbus 48, 3500 AA Utrecht
4. VAC Veenendaal, Postbus 1189, 3900 BD Veenendaal
5. Ministerie van Verkeer en Waterstaat, Rijkswaterstaat Oost-Nederland, Postbus 9070, 6800 ED Arnhem
6. Ministerie van Verkeer en Waterstaat, Rijkswaterstaat Utrecht, Postbus 650, 3430 AR Nieuwegein
7. Natuur en Milieu Utrecht, Emmalaan 41, 3581 HP Utrecht

Korte inhoud reactie:

1. Provincie Utrecht, dienst Ruimte en Groen

a. Archeologie

Verzocht wordt te verwijzen naar het Cultuurprogramma 2005-2008 "Dat moet je breed zien". In de toelichting kan een overzichtskaartje toegevoegd worden met daarop de historie van de Grebbelinie en een kaartje met de geschiedenis van het plangebied zelf.

Verzocht wordt beter te verwijzen naar het historisch-geografisch onderzoek van RAAP. Gemist wordt op welke wijze onderzoek gedaan wordt naar de te verwachten sporen van veenontginning. Het verdient aanbeveling archeologen in de gelegenheid te stellen tijdens de voorbereidende werkzaamheden waarnemingen te doen en eventuele vondsten te verzamelen.

b. Bodemkwaliteit

In het bestemmingsplan ontbreekt een passage over bodemkwaliteit.

c. Luchtkwaliteit

Inzicht is gewenst in de bijdrage van fijnstof door de planontwikkeling, zodat de saldomethode daarop kan worden toegepast. Het is wenselijk dat het bestemmingsplan in overleg met de dienst Water en Milieu wordt aangevuld voordat het plan ter visie gaat.

d. Water

Het ontwerp Waterhuishoudingsplan is in december 2004 vastgesteld.

De toelichting moet verduidelijkt worden met betrekking tot de diepdrainage; er mag geen sprake zijn van een structurele daling van de grondwaterstand.

Er moet meer duidelijkheid komen over de financiële consequenties van de realisering van extra waterberging buiten het plangebied.

e. Geluidhinder

Er dient nog een procedure hogere grenswaarden gevolgd te worden voor het plangebied. Deze moet zijn afgerond als het bestemmingsplan wordt vastgesteld.

f. Ecologie

Geadviseerd wordt in paragraaf 2.2.2. meer informatie op te nemen over de voorkomende plant- en diersoorten.

Geadviseerd wordt duidelijker aan te geven voor welke soorten ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet nodig is. Tevens moet aangegeven worden of ontheffing redelijkerwijs te verwachten is. Hierbij moet rekening gehouden worden met de relevante ontheffingscriteria.

g. Verkeer

Vraag is of voor het plangebied geen rekening gehouden moet worden met een mogelijke verbreding van de Rondweg-oost? Uit de cijfers blijkt dat in de toekomst afwikkelingsproblemen op deze weg gaan ontstaan.

Gevraagd wordt met profielen aan te geven op welke wijze het plangebied aansluit op de Rondweg-oost en welke afstanden gehanteerd worden tussen de Rondweg-oost en de geplande bebouwing in het plangebied.

h. Plankaart

Geadviseerd wordt de hoofdwaterstructuur aan de zuidwest- en oostkant van het plangebied te bestemmen en in te richten als ecologische verbindingzone.

i. Economische uitvoerbaarheid

Deze paragraaf dient nog ingevuld te worden met een exploitatieopzet.

Reactie gemeente:

Ad.a.

De toelichting zal aangepast worden en de kaartjes worden toegevoegd. Er zal onderzocht worden op welke wijze archeologen waarnemingen kunnen doen tijdens de voorbereidende werkzaamheden.

Ad.b.

Het bestemmingsplan zal worden aangevuld met een passage over bodemkwaliteit.

Ad.c.

De gemeente is bezig met het maken van een Luchtkwaliteitsplan. Hierin krijgt Veenendaal-oost een prominente plaats. De provincie heeft deelgenomen aan de werksessie voor het Luchtkwaliteitsplan. Na afronding van dit plan zal het duidelijk zijn welke concrete maatregelen genomen moeten worden om de overschrijding van fijnstof terug te dringen. Tevens zal hierin de saldo-methode worden meegenomen.

Ad.d.

De toelichting zal meer duidelijkheid geven over de diepdrainage. Tevens zal in de toelichting een passage worden opgenomen over de realisatie van de natuurontwikkelingszone en de extra waterberging in dit gebied.

Ad.e.

Op korte termijn zal begonnen worden met de procedure hogere grenswaarden.

Ad.f.

In het bestemmingsplan zal duidelijk aangegeven worden voor welke soorten ontheffing aangevraagd moet worden en of deze redelijkerwijs te verwachten is.

Ad.g.

Ten aanzien van verkeer zal er in de toekomst veel veranderen in dit gebied. De Rondweg-oost wordt verder aangelegd en deze wordt aangesloten op de A12. Uit rekenmethodes blijkt dat er in de toekomst sprake kan zijn van congestie op de Rondweg-oost. Met de dienst Wegen Verkeer en Vervoer van de Provincie is afgesproken dat de ontwikkeling op de Rondweg-oost regelmatig gecontroleerd zal worden. Het is de vraag of de berekeningen ook daadwerkelijk werkelijkheid worden. Het reserveren van ruimte voor een mogelijke verbreding legt een te groot ruimtebeslag op het plangebied.

Voor de aansluiting van de wijk op de Rondweg is reeds voorzien door middel van een rotonde. De gehanteerde afstanden zijn kortgesloten met de provincie Utrecht.

Ad.h.

De suggestie van de provincie zal nader onderzocht worden.

Ad.i.

De toelichting wordt nog aangevuld met een exploitatieopzet.

Korte inhoud reactie:

2. Waterschap Vallei en Eem

Het waterschap geeft aan dat het huidige waterstructuurplan wordt herzien.

Reactie gemeente:

De resultaten van deze herziening zullen bij de verdere planvorming meegenomen worden.

Korte inhoud reactie:

3. Kamer van Koophandel Utrecht

De realisatie van Veenendaal-oost betekent dat de verkeersintensiteit op het Veenendaalse wegennet verder toeneemt, met name op de Rondweg-oost. Deze route is essentieel voor de bereikbaarheid van bedrijventerreinen en de gemeente Rheden. Verzocht wordt om een herzieningen van het verkeerplan voor de gemeente Veenendaal.

Reactie gemeente:

De gemeente is zich hiervan bewust. In de toekomst zal de verkeersintensiteit op de Rondweg-oost ook nauwlettend in de gaten worden gehouden. Ook de gemeente is gebaat bij een goede bereikbaarheid. In overleg met de provincie wordt gekeken wat de effecten zijn van de aansluiting van de Rondweg-oost op de A12. Overigens wordt op korte termijn een nieuw verkeersstructuurplan opgesteld.

Korte inhoud reactie:**4. VAC Veenendaal**

1 *Wat betreft verkeer en vervoer vragen wij ons af:*

- a. Of de geplande ontsluiting voldoende is;
- b. Of het openbaar vervoer een zodanig route heeft dat met name het zuidelijk deel van deze voorziening kan profiteren;
- c. Of de losgekoppelde hoofdontsluiting voor doorgaand gemotoriseerd verkeer geen problemen gaat opleveren voor de bereikbaarheid van de wijken onderling.

Reactie gemeente:

Ad.a. In het MER is aangetoond dat dit niet tot problemen leidt.

Ad.b. Ja, in 2006 wordt in een werkgroep (waarbij ook iemand van het VAC zit) gesproken over de route van de bus.

Ad.c. De knip hoeft geen problemen op te leveren voor de onderlinge bereikbaarheid: het "centrum" wordt dusdanig ontsloten dat van beide zijden deze goed te bereiken is. Voor verkeer tussen delen van de wijk wordt het fietsverkeer gestimuleerd door de aanleg van goede fietspaden. Het autoverkeer tussen delen van de wijk dient gebruik te maken van de Rondweg-oost of de Grote Beer.

Korte inhoud reactie:**5. Ministerie van Verkeer en Waterstaat, afdeling Arnhem**

Externe veiligheid: naast de gevolgen van transport gevaarlijke stoffen op de Rondweg-oost moeten ook de gevolgen van het plan op het functioneren van de A12.

Geluid: de gemeente moet aangeven voor hoeveel woningen een hogere grenswaarde vastgesteld moet worden. Het bestemmingsplan zal op z'n vroegst in 2006 vastgesteld worden. Toetsing aan de Wet geluidhinder dient plaats te vinden voor de geluidssituatie 10 jaar na vaststelling van het plan. In dit geval dus 2016 en niet 2015.

Reactie gemeente:*Externe veiligheid*

Onderzoek is uitgevoerd in het kader van de MER. 'Het vervoer van gevaarlijke stoffen over de A12 is geen beperkende factor voor de invulling van het stedenbouwkundig plan' (blz 44). Het onderzoek zal toegezonden worden.

Geluid

Nadere uitwerking moet nog plaatsvinden. De Provincie Utrecht is hiervoor nog het bevoegd gezag. Nu zijn op basis van de bestemmingsplangrens de geluidscontouren bepaald op basis van o.a. rapporten en gegevens van Rijkswaterstaat (o.a. akoestisch onderzoek WAB plusstroken en weefstroken A12 Veenendaal-Ede zijn meegenomen en vergeleken met cijfers van Goudappel Coffeng: de hoogste zijn gehanteerd).

Korte inhoud reactie:**6. Ministerie van Verkeer en Waterstaat, afdeling Utrecht**

Routeontwerp snelwegen: verzocht wordt bij de uitwerking van de noordzijde van het plangebied en de eventueel te treffen geluidswerenede voorzieningen rekening te houden met de richtbeelden uit de Koers van het Route-ontwerp Snelwegen.

Luchtkwaliteit: voor de aanpak van fijnstof is een integrale aanpak nodig ook door de gemeente. De gemeente moet concreet aangeven welke maatregelen genomen moeten worden om het fijnstof probleem op te lossen.

Reactie gemeente:

1 Route-ontwerp

Bij de verdere uitwerking van het noordelijk deel van het plan zal rekening gehouden worden met het Route-ontwerp.

1 Luchtkwaliteit

De saldering moet nog nader worden uitgewerkt. Bij uitwerking zal Regeling Saldering luchtkwaliteit 2005 (nu nog in concept) worden meegenomen.

De gemeente wil waar mogelijk een positieve en actieve bijdrage leveren aan een verbetering van de luchtkwaliteit in heel Veenendaal. Hiervoor wordt in 2006 een Luchtkwaliteitsplan opgesteld.

Korte inhoud reactie:**7. Natuur en milieu Utrecht**

Betreurd wordt dat het bestemmingsplan voor de natuurontwikkelingzone niet gelijktijdig in de inspraak is gebracht. Er is een grote onzekerheid of de gekoppelde financiering daadwerkelijk ten goede komt aan de natuurontwikkelingzone.

Reactie gemeente:

De natuurontwikkelingzone kent een eigen besluitvormingsproces. Het plan van aanpak groenzone (natuurontwikkelingzone) komt aan de orde in de raad van de gemeente Ede en Veenendaal van juni 2006. Daarna zullen de gemeenten samen een bestemmingsplan maken voor het gebied. In het Plan van aanpak is aangegeven hoe de financiering geregeld is. Wij zijn van mening dat hiermee voldoende zekerheid bestaat voor de realisatie.

BIJLAGE 2

MEMO AANVULLING LUCHTKWALITEIT

Aanvullende toelichting op de herberekeningen van de luchtkwaliteit voor het bestemmingsplan Veenendaal-oost (bijlage - bestand 'luchtkwaliteit VO bijlage - CAR II v5.0 - versie 310506.xls').

Beschikbare gegevens

Bij de herberekening zijn de onderstaande stukken van Goudappel Coffeng, de correctie voor zeezout en de nieuwe achtergrondconcentraties van het MNP meegenomen.

1. Verkeerskundige bijdrage MER Veenendaal-oost (Goudappel Coffeng, 25 mei 2005, OVO002/Kih/0012).

In dit rapport worden de gevolgen van de ontwikkeling van Veenendaal-oost voor de luchtkwaliteit uitgewerkt.

2. Gevolgen besluit luchtkwaliteit 2005 (Goudappel Coffeng, 15 september 2005, OVO004/Kih/000).

In deze rapportage worden de gevolgen van de inwerkingtreding van het Besluit luchtkwaliteit 2005 beschreven. In het Besluit is de zeezoutcorrectie opgenomen. Deze zeezoutaf trek is toegepast op de resultaten uit het rapport onder punt 1. De correctie omvat een vaste aftrek van zes dagen voor het aantal dagen dat de dagnorm mag worden overschreden en een plaatsafhankelijke correctie op de jaargemiddelde norm die varieert van $3 \mu\text{g}/\text{m}^3$ tot $7 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Voor Veenendaal is deze correctie vastgesteld op $4 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Conclusie van beide bovengenoemde stukken is dat als gevolg van de ontwikkeling van Veenendaal-oost er een overschrijding is van de grenswaarde van de 24-uursgemiddelde concentratie PM_{10} (dagnorm die maximaal 35 dagen mag worden overschreden). Hierbij was gekeken naar de huidige situatie en de toekomstige situatie (autonoom versus realisatie van Veenendaal-oost).

10.2. Nieuwe ontwikkeling

Nu zijn in maart 2006 de nieuwe achtergrondconcentraties en prognoses voor PM_{10} van het Milieu- en Natuurplanbureau (MNP) verschenen. Deze zijn verwerkt in het programma CAR II versie 5.0, waarmee de luchtkwaliteit kan worden bepaald.

In de bijlage (bestand 'luchtkwaliteit VO bijlage - CAR II v5.0 - versie 310506.xls') zijn deze nieuwe cijfers van het MNP verwerkt. Door onderstaande stappen te doorlopen leidt dit tot de nieuwe concentraties PM_{10} voor Veenendaal-oost. De nummering is in de bijlage te volgen.

1. Eerst zijn de cijfers uit de rapportage 'Gevolgen besluit luchtkwaliteit 2005' weergegeven.

2. Hieruit is de verkeersbijdrage berekend (verkeersbijdrage = totale concentratie – achtergrondconcentratie).
3. Deze bijdrage is opgeteld bij de nieuwe achtergrondconcentraties voor 2010 uit CAR II v5.0. Dit resulteert in de jaargemiddelde concentraties van PM₁₀ inclusief zeezoutcorrectie.
4. Vervolgens is de jaargemiddelde concentraties van PM₁₀ exclusief zeezoutcorrectie (bijtelling van 4 µg) berekend.
5. Met dit niet gecorrigeerd jaargemiddelde is de 24-uursgemiddelde concentratie PM₁₀ berekend.
6. Vervolgens is 24-uursgemiddelde concentratie PM₁₀ inclusief zeezoutcorrectie berekend (aftrek van 6 dagen).

Met deze informatie zijn de concentratie NO₂ en PM₁₀ berekend voor de jaren 2008, 2009, 2010, 2015 en 2020. Dit is dus een uitbreiding ten opzichte van de rapportages van Goudappel Coffeng, omdat naar verwachting al in 2008 zal kunnen worden gestart met de aanleg van Veenendaal-oost.

10.3. Resultaten herberekening

Uit de herberekeningen blijkt dat alleen in de jaren 2008 en 2009 overschrijdingen optreden.

- In 2008 op 1 weg de jaargemiddelde concentratie NO₂ met 0,1 µg/m³ wordt overgeschreden (jm NO₂ = 40,1 µg/m³).
- In 2008 op 1 weg de daggemiddelde concentratie PM₁₀ met 1 dag wordt overgeschreden (dm PM₁₀ = 36 dagen).
- In 2009 op 1 weg de daggemiddelde concentratie PM₁₀ met 1 dag wordt overgeschreden (dm PM₁₀ = 36 dagen).
- In 2010, 2015 en 2020 worden de grenswaarden niet meer overtreden.

10.4. Correctie voor 2008 en 2009

Opgemerkt moet worden dat in de rapportages van Goudappel Coffeng en bij de herberekening met een verkeersbijdrage is gerekend alsof heel Veenendaal-oost al is gerealiseerd, terwijl in 2008 en 2009 - als alles mee zit - waarschijnlijk 150 woningen zijn gerealiseerd. Daarom heb ik een correctie doorgevoerd voor 2008 en 2009.

Uitgangspunten

Daarbij heb ik de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Realisatie van 300 woningen in 2008-2009. Dit is ongeveer 10% van het totaal aantal te realiseren woningen en het dubbele van het aantal dat in deze periode naar verwachting zal worden gerealiseerd.
- Deze 10% van de woningen staat gelijk met 10% van de totale verkeerstoename als gevolg van de woningen in Veenendaal-oost.

1 Gecorrigeerde verkeersbijdrage voor 2008 en 2009

Met deze uitgangspunten heb ik de nieuwe verkeersbijdrage als gevolg van de woningen in Veenendaal-oost voor de jaren 2008 en 2009 als volgt bepaald:

- Verkeersbijdrage planalternatief - verkeersbijdrage van de autonome situatie = verkeersbijdrage van alle woningen in Veenendaal-oost.
- Verkeersbijdrage van alle woningen in Veenendaal-oost x 10% = verkeersbijdrage van de woningen in 2008 en 2009.
- Verkeersbijdrage van de woningen in 2008 en 2009 + verkeersbijdrage van de autonome situatie = verkeersbijdrage planalternatief in 2008 en 2009.

1 Resultaten correctie

Met de gecorrigeerde verkeersbijdrage in 2008 en 2009 is de luchtkwaliteit voor deze jaren opnieuw berekend. Uit deze berekeningen blijkt dat ook in de jaren 2008 en 2009 de grenswaarden niet worden overschreden.

10.5. Conclusie

1. Uit de herberekening kan worden geconcludeerd dat de grenswaarden voor NO₂ en PM₁₀ niet meer worden overschreden.
2. Het bestemmingsplan Veenendaal-oost voldoet aan het Besluit luchtkwaliteit 2005.